

14
incipit prologus dylogi sancti Hieronimi recte
fidei presbyteri cum pelagio monacho heretici
dogmatis repertore quem sub actici et Chritoboli
nominibus voluit annotari &c

Crypta iam ad thesiphonte epla. nūq̃ inuogata respondi.
Crebra fratru expositio fuit. tunc pmissus opus ultima differe
inquo pollicitus sum me aduertas oroz qui patrum predicat
q̃tūculas responsurū. Nulli enī dubiū q̃n stoycorū et paripateti
corū. Hoc est verū archademiē ista q̃tentiō sit. Et alioz as
serant Pate. quas nos p̃turbatiōes possū dicit. egritudinē. spem
gaudiū. spem. timore eradici. et q̃tēpau posse de meritis homi.
Ab frangi. regi atq̃ modari. et quasi infirmos equos. quibusdā lu
patibz cohereri. Quozū smas et illū intusculas disputacō
bus explicat. et ordines ecclesiastice vitate instrumatis suis misce
tonat. Ut p̃terea manichē. p̃scilianū. euagīd libonū. Joui
nianū et totius pene syrie hereticos quos p̃mone gentili de stra
meni idē p̃uasi. massalinos grece eucitas vocant. Quod om̃
ista s̃ma est. posse ad p̃fectū. et nō dūā p̃litudinē sed equalitate dei
hūanā ṽtute et p̃tū puenire ita ut se asserat. nec incogitacōe quid
et agnoscacōe adq̃sumacōis culmen ascenderet. posse p̃fate. Quāq̃
superiori epla. contra errores eozū pro angustia t̃p̃is pauca p̃strinxerū.
Sic libes quē nūc audē mitimur. p̃tatiōes q̃suetudinē cōseruauit.
ut extraxi p̃te. q̃d dici possit exponat. et mag̃ p̃p̃icia ṽtas fiat.
tū posuerū ṽnq̃quē quod senserit. Illud aut̃ origenes p̃p̃ū est. et
impossibile esse hūanā ap̃ticipio usq̃ ad mortē nō p̃ctare naturā.
et rursū esse possibile. tū se aliq̃ ad meliora cōducit. ad tantā forti
tudinē p̃uenire ut ultra nō p̃teret. Adūsum eos aut̃ qui me dicūt
hoc opus inflammatū inuidie facibz scribē breuē respondēbo. Nūq̃
me hēticis p̃p̃yē. et ideo egisse studio. Ut hostes ecclē. mei q̃q̃ hostes
fierent. Et cluidius scribit cōt̃ sancte maie ṽginitate p̃etuum.
Nūq̃ ut ei r̃spondere ductus inuidia sum. quid b̃io m̃carne nō vidi
Iouinianū cuius ate m̃c hēse sustinat. romanā fidē. me absente
turbauit. Tam elinguis et sic p̃monis puduit ut magis misericordia
dignū fuerit q̃ inuidia. Ille q̃ r̃spondi ut putauī. Rufinū nō ṽn
vbi sed orbi blasphemias origenis et petrii th̃m libros. q̃tū in se
fuit intulit martiris edicet. et quasi illud parū dixisse nouū pro eo.
volūmen euomēt. Nūm inuidim⁹ ei. q̃ r̃spondem⁹. et tanta
in illo eloq̃uie fuerūt flūia. ut me abstinendi atq̃ dictandi studio
detereret. Palladius seruilis nequie candē hēsim instauracōe conat⁹
est. et nouū t̃nflacōis Et c̃traicē in cōtūmā in struē. nūm et illū

ingemo nobilitati inuidimus. Nunc quod misterium iniquitatis operatur. Et
garrit unusquisque quod sentit. Ego sum solus qui cunctorum gloria mordeor.
et tam miser. Ut hijs quod inuidetur. quod non merent inuidia. Unde ut
omnibus appareat me non odisse bonos sed errores. Nec aliquorum infamia
querere. magis dolere vicem eorum. quam fieri nominis sui subplantari. Acti
et chetoboli nomina posui per quos et nostra peccata et adversariorum quod sentit
exponere quoniam potius omnes qui catholicam sectam habent fide. optamus et au-
pimus damari heresim. homines emendari. Aut et si in errore volue-
rint permanere. non nostram culpam esse quam struximus. sed eorum quam mediam
protulerint veritati. Recuramus calumniatoribus respondemus qui suam nos
offerunt. manifestum esse finem. hominum dampnare naturam et liberum aufferre
arbitrium. et maduitorum dei tollere. Rursus aptissime insanie. hoc
homines dicere esse. quod deus est. A se ingrediendum via regia. ut nec ad sin-
istram. nec ad dextram declinemus. Appetitum quod proprie voluntatis de se
credamus auxilio gubernari. Si quis autem falso se infirmari clamat. et
gloriam suam sentire. tunc vero fidei probatur assensum cum apte absque dolo ad-
uersa dampnauit. Ne audiat illud prophetarum. Et in omnibus hijs non est quod
ad me perueniat. sicut eius iuda. extoto corde suo. sed mediam. minusque
petitum est sequi malum quam bonum putauit quod non audire defendere quod
bonum precepto noueris magis babilonias vnicem. Quod bella seruauit.
pax ficta non auferat. Nolo timore perfidia discere cum verum fide mor-
xpusus reliquerit voluntati.

Explicit prologus. Incipit dialogus sancti
hieronymi sub nominibus actii et critoboli opoita

Actius. Sic michi chetobole verum est quod ate scriptum audio posse
homines sine peccato esse. si vult et facilia dei esse precepta. **Chet.** Verum
actus. sed non eodem sensu abemulis accipi. quo ante dictum est.
Acti. Quod enim ambiguitatis induto est. ut duxit intelligere tibi
ocasso. Nec quare ut de utroque per te respondeas. Duo enim ate proposita
sunt. Vnum. posse homines sine peccato esse. si vult. Alterum. facilia dei
esse precepta. Licet ergo sit dicta sunt. et in per partes singulas discutantur.
Ut quod una videtur fides. nulla sit infirmitas diuinitate quod
Chet. Ego acti dixi hominem absque peccato esse. si vult. non ut quidam
maledicti calumpnia absque de gratia. Et etiam cogitare sacrilegium est.
Sed simpliciter posse. si vult. ut subaudiat cum de gratia. **Acti.** Ergo
et malum in te operum autor esse dominus. **Chet.** Nequaquam ita ut
opinas. sed quid in me boni habeo. illo suggerente et adiuvante com-
pletur. **Acti.** Non de natura quero. sed de actu. Quis enim dubitat
deum omnium creatorem. hoc michi respondeas velim. quid agis bonum tuum
est an dei. **Chet.** Ne id. et dei. Ut ego operer. et ille adiuvet.
Acti. Et quod hoc omni opus est. quod dei auferas gratiam. et quicquid

homines agimus prope in astra voluntatis **Chri.** Vires adice cur ergo
rationemq; alieni ante causam flagites. **Q**uod quare qd scriptu no est?
Cu pspiciat sit quid pspiciat. dicit hominem esse sine pto si velit. **N**iquid
addidi. absq; dei gra **Acti.** Sed exco q no addidisti. videris negasse.
Chri. pmo exco q no negavi. dixisse extremadus **Am.** Neq; em qd
non dicim; negare si arbitrandi sum; **Acti.** Confiteus q posse hōis
sine pto esse si velit. cu dei gracia. **Chri.** Non solum fatebor. sed et
libere proclamabo. **Acti.** Ferat q. qui dei gratiam tollit **Chri.** Ferat.
Am; potius arbitrand; est impius. cu dei mita oia gubernantis
et qd sum; et habem; appetitū ppe voluntatis. dei conditus sit bñ
ficiū. **U**t om; liberū possideam; arbitriū et uel ad bona vel ad mala
ptem declinem; ppe voluntate. cuius ē grā. qui vos ad ymaginem
et similitudine sui talis condidit. **Acti.** Nulli. **O**stendibile dubitū est. ex cō
tūta pende iudicio. qui creator est om; et quicqd habem; illius bñ
ficio adputandū. **S**ed quare hoc ipm qd dei asseris grā. ad qd tōis
referas bñficiū an in singulis reb; putes esse quas gerim;. **U**t sit
illius in omib; utam; auxilio. **A**n sel' ab eo libero arbitrii conditi nra
voluntate. v' vrb; agam;. qd volu;? **N**oui em; pletosq; vrm ita ad
dei cuncta pferre grām. **U**t non impiis. sed iugis. **H**oc est nequū
in singulis reb;. sed in conditionis et arbitrii intelligat pte. **Chri.**
Non est ita cūtinuad. p ame. vtrūq; d'. **U**t et dei gracie sit q tales
conditi sum; et p singula opa illius amminiculo fulciamur. **Acti.** Con
stat q me nos in bonis opibus post ppiam voluntate. dei nos vtiq; ad
iutorio in malis dyaboli. **Chri.** Constat. q p hoc nulla genio est.
Acti. Male q sentiant qui p singulas res quas agim; dei aufert
adiutorid. **A** illud qd psalmista canit. **N**isi dñs edificauit domū. inua
nū laborauit qui edificat eam. **N**isi dñs custodierit ciuitate. inuanū
vigilauerit. q custodit eam. et cetera huiusd' pūis intemptacib;. ymo
rūm dignis. ad alios sensus retorquē mūt'. **Chri.** Sed michi ne
cessē est. cont' alios dicere. cu meū sponsum habeas. **Acti.** Tuū
responsū augmōi. bñ eos sentie. an male. **Chri.** Et que me cogit
necessitas. **U**t cō alios poma sententia. **Acti.** **D**isputatōis ordo et
ratio veritatis. **A**n ignoras omē qd d'. aut est. aut no est. et aut
mē bona. aut mē mala debē mūari? **H**oc q de quo int'ogo. a bene
dici a male ingratū tibi fatendū est. **Chri.** Si in singulis reb; q
gerim; dei vtendū est adiutorid. q et calamū tpare ad scribendū. et
tpatū pumice terē. manū q aptore hīs. tacē. loqui. sedē. stare. abulā.
currē. gmedē. ieiunare. flere. ridē. **A**cetā istiusmodi. nisi deus iubent
no poterim;. **Acti.** Iuxta meū sensū. non posse pspiciū est. **Chri.**
Et in quo liberū habem; arbitriū. et dei in nos grā custodit sine hoc
quid absq; deo possum; facere. **Acti.** Num sit donata est liberū arbitriū

gracia ut dei p[er]singula collat[ur] amminiculū. **Chri.** Pontollit[ur] dei adiu-
torū tū creatur et semel dati liberi arbitrii gracia g[er]uet[ur]. Si em[en] ab[se]q[ue]
deo et nisi p[er]singula ille me iussit. nich[il] possid[ere] agere. nec p[ro]dormis
me iuste opib[us] coronabit. nec affliget p[ro]malis. Sed multaq[ue] p[ro]p[ri]ū ut
recipit ut dampnabit auxiliū. **Acti.** Sic g[er]o simpl[iter] q[uo]d dei auffs[er]as
gr[ati]am q[uo]d em[en] tollis m[er]itis. necesse est ut m[er]itū neget. **Chri.** No[n]
nego gr[ati]am. tū ita me adeo asseras conditū. ut p[er] dei gr[ati]am mee datū
sit voluntati. uel fac[er]e quid uel nō fac[er]e. **Acti.** Dormitat g[er]o deus in
opib[us] nostris s[ed] data liberi arbitrii p[ro]tate. nec orandus est. Vt i[n] sin-
gulis rebus nos uiuet. tū voluntatis n[ost]re sit et p[ro]p[ri]ū arbitrii. Vel facere
si volum[us]. Vel nō fac[er]e si nolum[us]. **Chri.** Qui non m[er]itis creaturis g[er]i-
dicionis ordo seruat[ur]. sic gressu semel liberi arbitrii p[ro]tate n[ost]re voluntati
omnia derelicta s[un]t. **Acti.** Ergo ut dixi non debeo adeo p[er]singula auxi-
liū deprecari. q[uo]d s[ed] meo datū est iudicio. **Chri.** Si in omib[us] ip[s]o
cooperat[ur]. nō meū. sed ei[us] qui adiuvat. ymo qui in me opat[ur]. p[ro]statim
tū absq[ue] eo fac[er]e nich[il] possim. **Acti.** Oro te. nō legisti. nō est volentis
neq[ue] turgentis. sed misentis est dei. ex quo intelligim[us] n[ost]rū quidē esse
velle. et turre. sed ut voluntas n[ost]ra g[er]pleat[ur] et cursus ad dei misericordiam
p[er]tineat. atq[ue] a ita fieri ut et in voluntate n[ost]ra. et in cursu liberū seruet[ur] or-
bitū. et in gressu voluntatis et cursus dei tūta potestate relinquat[ur].
Sed nūc m[er]i s[er]pturazū testimoniū replicanda s[un]t. quō p[er]singula dei
sanctis flagitet auxiliū. et in singulis opib[us] suis. illo adiutor et p[ro]-
tutore. Vt despiciant. lege totū psalteriū. Omnes sanctorū voces. m[er]i-
ent. nō addidit in aut[em] opib[us] deprecato. Ex qua p[ro]p[ri]e ostendit[ur]. te a dei
negare gr[ati]am. quā tollis m[er]itis. aut si m[er]itis dederis. q[uo]d nequaquā
te uelle manifestū est in n[ost]rā s[er]mō transire. qui sit liberū h[om]inis seruā
arbitriū ut dei p[er]singula adiutorū non negem[us]. **Chri.** Capiosa
est illa conclusio et dyalecticorū arte descendens. Vtū aut[em] n[ost]rū auffs[er]e
potuit liberi arbitrii p[ro]tatem. ne si in opib[us] meis de[us] semp[er] extiterit
nō michi debeat[ur] merces. sed ei q[ui] in me opat[ur] est. **Acti.** frue libe-
ri arbitrii p[ro]tate. ut tōn deū armis lingua tua. et meo te liberū
probes. si tibi liceat blasphemare. Vtū sup[er] hoc q[uo]d sentias. nulli
dubium est. et prestigie g[er]fessionis differe[n]cie tue. aptissima luce clare-
tū. Nūc tueri tam[en] ad id unde differ[entia] cepim[us]. Sic michi si tū v[er]ū
hoc q[uo]d nō tū dei adiutor. paulo ante dicebas. posse h[om]inem non
petere si velit. Impetū dicas. nō satis intelligo. **Chri.** Ita nō duc[er]is
es. ut manifesta nō sentias. **Acti.** Non me pudet nescire quod nescio
et defutū est disputatū. debet m[er]i utiq[ue] querere que semp[er] habeat
Chri. Ego hoc assero. qui potest se vno die abstinere a p[ro]p[ri]o. posse et
alt[er]o qui posse duob[us]. et trib[us]. qui trib[us] posse. diu[er]s[imod]e se voluerit
obseruare. **Acti.** Sic g[er]o simpl[iter] posse h[om]ines impetū sine peccato

esse si velit. possumus ne omne quod volumus? **Chrit.** Neque
 enim possumus quicquam voluerit. sed hoc solum dico. posse hominem sine peccato esse si
 velit. **Questio** ut michi respondeas. hominem me putas an beluam. **Si**
 de te ambigo. **Vtrum** homo an belua sis. ipse me belua confitebor. **Acti.**
Si ergo ut dicis. homo sum. **Quid** tu velim et satis cupiam non petere.
 delinquo. **Chrit.** Qui voluntas in peccato est. **Si** enim vere velles. ve
 lutique non petere. **Acti.** Ergo tu qui me arguis non ve cupis sine peccato
 es. quia vere cupis. **Chrit.** Quasi ego de me dicam quod peccatore esse co
 fiteor. et non depauperis et taceas. si qui voluerit non petere. **Acti.** In
 terminis ex meo tuoque iudicio. et ego qui interrogo. et tu qui respondes. per
 tatores sumus. **Chrit.** Sed possumus non esse. si velimus? **Acti.** Dixi
 velle me non petere te quod assensum non dabitur est. **Quid** ergo quod uterque
 volumus. uterque non possumus. **Chrit.** Quia plene non volumus. **Acti.**
Da ergo qui maiorem nostrorum plene voluerint. et potuerint. **Chrit.**
 hoc quod non facile est ostendere. Neque enim qui dico posse hominem sine pec
 cato esse si velit. aliquos fuisse concedo. sed simpliciter posse esse. si velit
 Aliud est namque esse posse. quod grece dicitur virtus. **THAVNA MI.** Aliud
 esse quod illi appellant. **THE NEPTIN** sed nec diu dicit. Aliud quid ergo
 possumus licet non diu sim. tu cito si volueris. **Acti.** Aliud potest artium
 Aliud id quod super artibus est. medicina et fabrica et artes ceterae inveniuntur
 in plerisque sine peccato aut esse perpetuo. diu solum est peccatis. Itaque aut da
 exemplum qui absque peccato fuerint in perpetuum. aut si dare non potes ostende in be
 nignitatem tuam. et noli imponere in celo os tuum. ut posse et esse posse stultorum
 illud ab auribus. Quis autem tibi concedat posse homines facere. quod
 nullus unquam hominum potuerit. an tu dyalecticus ne imbutus quid es. **Si**
 enim potest homo. non posse tollit. **Si** autem non potest. posse subvertit. aut
 concede michi aliquem potuisse. quod fieri posse contendis. aut si nullum
 hoc potuit multum tenebris. nullum posse quod possibile iactitas. Inter
 dyodorum et chrysippum valentissimos dyalecticos **NEPTINATON.** Ita
 contentio est dyodorum id solum posse fieri dicit. quod aut sit verum. a verum
 futurum sit. et quidquid futurum sit id fieri necesse esse. quidam autem non sit futurum
 id fieri non posse. **Chrysippus** vero et quod non sit futurum posse fieri dicit.
 ut frangi hoc margaritum. etiam si id nunquam futurum sit. quid ergo autem posse
 homines esse absque peccato si velit. non potuerit hoc vix probare. nisi futurum
 docuerint. tunc autem futura incerta sunt omnia et maxime in ea quae nunquam
 facta sunt. proprium est eorum id futurum dicit quod non sit futurum. etiam hoc co
 firmate sentias. Omne quod futurum est id factum est. in presenti seculo. **Chrit.** Ora te
 ut hoc michi respondeas. possibilia deus mandata dedit. an impossibilia
Acti. Cerno. quo tua attendat affectio. sed de hoc in posterioribus disse
 rendum est. ne diu mistemus questionibus questiones. obscura audientibus
 intelligentiam relinquamus. Reservato ergo hoc quod fatemur possibilia deo

deū dedisse mandata. Ne ipse iniusticie autor sit si id exigat si. quod non potest fieri. **Vult** illud imple qd' p'oficiat posse homines sine p'cto esse. si velit. Aut em das eos qui potuerūt. aut si nūq' potuit. liq'do cōfiteberis hominib' impetū vitæ p'ctā nō posse. **Eliz.** Cū vrges me me. vt dem quod dare non debeo. illud queso q'dera. qd' dñs dixerit. facilius camelū p'foramen acus intrare posse q' diuitem in regna celozū. et tñ dicit posse fieri. qd' nūq' factū est. Neq' em vñq' camelū p'forame acus ingressus est. **Acti.** Minor homines prudente p'posuisse testimoniū. qd' cō se faciat. In hoc em nō quo fieri possit dictū est. sed impossibile impossibili comparat. quō em camelū nō potest intrare p'foramen acus. Ita et diues non ingreditur regna celozū. aut si potius ostendē. q' diues ingreditur regna celozū. sequet' ut et camelū intret p'foramen acus. Nec michi abrahe et tētorū quos in veti testamēto diuites legim' exempla p'ponas qui diuites ingressi sūt regna celozū. tñ tñ ip'si diuitijs ad bona abutentes opa. diuites esse desierunt. ymo nō sibi sed alijs diuites fuerint. A dispensatores magis dei q' diuites appellandi sūt. Sed nobis euangelica p'fectio req'renda est. nā p'p'i. Si vis p'fectus esse vade vende omniā tua q' habes et da pauperibus et veni sequi me. **Eliz.** Sum nescis. p'p'io captus es laqueo. **Acti.** Quāq' amodo. **Eliz.** Exsententia dñi assensu hominem posse esse p'fectum qñ em dicit. Si vis p'fectus esse. Vende omniā q' habes. A da pauperib' et veni sequi me. Ostendit hominem si voluerit et fecerit q' p'cepta sūt posse esse p'fectū. **Acti.** Validissimo qd' pugno me percussisti. ita ut coliga m' oculos obuersari cepit. Sed tñ hoc ipm qd' dicit. Si vis esse p'fectus ei d' qui nō potuit. ymo noluit. A idē nō potuit. tu aut ostende m' qui ita voluit et potuit. qd' nūc pollicitus es. **Eliz.** Que em me cogit necessitas ostendē q' p'fecti fuerūt. Qu' p'p'iam sit posse esse p'fectos. ex eo q' vni a saluatore sit dictū et p'vni omib'. Si vis esse p'fectus. **Acti.** Tergiversatus et in cod' luto hestitas. Aut em quod fieri potest aliquid factū est aut si nūquā factū est. fieri nō posse credere. **Eliz.** Quid vltia differo? s'p'turū autolite vinctus es. vt ceta p'mittam. Nōne h'ys duob' testimonijs h'bi imponet' silentiū. Inquib' Job et Zacharias elizabeth q' laudant. nisi fallor em in Job ita s'p'tū est. Homo quidā erat i regnō auside. nōne Job. et erat homo ille verax et sine cōmē verus dei cultor abstinent' se ab omni re mala. A tñ quis est qui arguit iustū meū sine p'cto. A loq't' v'bis suis pignora dā. Inuēdo q' s'p'm Zacharias. de vice abia. A v'xor ill' defiliab' aaron A nōne ei' elizabeth. Erant aut ambo iusti cū deū incedentes in omib' mandatis et iustificacōib' dñi sine querela Si ver' dei cultor est. et cū maculatus et sine cōmē A qui ambulat in iustis iustificacōib' dñi

17
iusti sūt in respectu eius. puta qd pōtā carcat. et nulla re indigeant.
que ad iusticiā pōtmet. **Acti.** Proposisti testimonia q̄ nō de alterius sapi-
tūe loco. sed de p̄p̄is libris absoluta sūt. Nam et iob postquā percussus est
plaga. multa aduersus finē dei p̄notans eū ad iudiciū dixisse cōstat.
Atq̄ vtrūq̄ sic iudicaretur. vtrūq̄ deo. quō iudicat filius hominis eū colloca-
sua. Et vtrū quis tribuat michi iudicem. Vt desiderū meū om̄pt
audiat. A lib̄u strabat ip̄e qui iudicat. Et rursum. Si fues iustus om̄m
impia loquet̄ et si absq̄ crimine p̄raus in verax. Et si purificatus in uie
et lotus mundis manibus. satis me sorde tinxisti. Et excoctus est me ve-
stimentū meū. Et de zacharia scriptū est quod anglo natiuitate filij
pollicente dixerit. Vnde hoc sciam ego em̄ sum senex. A vxor mea p̄ces
sit in diebus suis. Ob q̄ statim silencio cōdemnat̄. eū tacens et loqui nō
poteris. Vsq̄ addiem quō fiat her. qd nō credidisti verbis meis. q̄ com-
plebit̄ m̄p̄e suo. ex quo p̄p̄iū est iustos q̄d dici. A in maculatos.
sed si negligentia subreperit. posse conuē. et p̄ hōiem in medio po-
sitū. Vt et de virtutū culmine aduicia dilabat et de uicis ascendit ad
sublimia et nūq̄ eū esse secū. sed p̄ metue in tranquillitate nau-
fragiū. Ac p̄ hoc hōiem sine p̄tō esse nō posse dicere salomō. Nō est
homo iustus sup̄ terrā. qui facit bonū. A nō peccet. et eodē m̄p̄e lib̄o
Neq̄ em̄ est homo. qui nō peccet. Ac b̄to dauid. Delicta quis intelligit
ab oculis meis m̄dā me. ab alienis p̄tē scius tuo. Et iterū. Ne ingredi-
aris in iudiciū cū seruo tuo. qm̄ nō iustificabit̄ in respectu tuo d̄s uiuēs
Et multa alia q̄bq̄ s̄p̄tē s̄c̄tē plene sūt. **Chri.** Qd̄ gō respondebis ad
illud exemplū. qd̄ pōt euangelista ioh̄es. Scim̄ qm̄ oīs qui na-
tus est ex deo. non peccat. sed generatō dei cōp̄uat eū. A malignus
nō tanget eū. Scim̄ qm̄ ex deo sum̄ et m̄dā totū in maligno
positus est. **Acti.** Dar pari referā. A p̄uā euangeliste epl̄am. s̄p̄m
sensū tuū. docebo ē esse cōtrā. Si em̄ oīs qui natus est ex deo p̄t̄m
non facit. qm̄ semen eius manet in eo. A nō p̄t p̄t̄re. quia ex deo
natus est quā q̄sequencia idē in eodē loco sequitur. Si dixerimus
qm̄ p̄t̄m nō habem̄. ip̄s nos seducim̄. et ueritas in nobis nō ē
Ignoras rāonem. Hescas. atq̄ turbas. et ueritas Audi eūdem euā-
gelistam. Si q̄fiteam̄ p̄t̄m n̄rā. fidel' est iustus. ut dimittat nobis
p̄t̄a nostra et m̄udet nos ab om̄i iniquitate. Tūc ergo iusti sum̄.
qm̄ nos p̄t̄ores fatem̄. A iusticia n̄rā. nō ex p̄ia m̄tō. sed ex d̄i q̄sist
misericordia. dicente sancta s̄p̄t̄a. Iustus accusator sui est in p̄ncipio
sermōis. Et m̄dā loco. Dic tū p̄t̄a tua ut iustificeris. Conclust em̄ d̄s
om̄ia sub p̄tō. ut om̄ibq̄ misereat̄. Et hoc homis sum̄a iusticia.
quicq̄ potuit habere uirtutis. nō suū putare esse. sed d̄m qui lat-
gitus est. Qui ergo natus est ex deo. non peccat quā d̄i semen
dei manet in eo. et nō potest p̄t̄re. quia ex deo natus est. Sed

quia magro dnico dormiente p[re]familias . nimiru homo q[ui]zama
sup[er] seminat . et frum[en]to horreis totito bono / d[um] nescim[us] lolliu[rum] aule
nasq[ue] rator noctu[us] intet[er]it . Ideo palea illa euag[eli]y formidanda
est que purgat aream et frum[en]to horreis totito . paleas ventoru[m] flatu
bus dissipandas . et vrendas ignib[us] decalnat . Vn[de] et in hieroniam
scriptu[m] legim[us] . quid de paleis adfrum[en]tu dicit d[omi]n[us] . Palee aut[em] frum[en]to
in consummatione seculi separent[ur] . Ex quo app[ar]et d[um] sum[us] in corp[or]e isto mortu[us]
ei mixtus esse cum tritico . Quid si opposueris q[uo]d dixerit et no[n] pot[er]it
peccare . quia ex deo natus est . audiens et vbi erit p[ri]m[us] voluntatis .
Si o[mn]i[um] ideo no[n] peccat . quia peccare no[n] pot[er]it . liberu[m] tollit arbitriu[m] .
et nequaquam min[us] fiet . s[ed] nate bonu[m] . q[uo]d peccata no[n] capiat . **Ch[ri]s[tus]** . Quid
faciliora p[ro]posui vt tem[por]alib[us] exerceret[ur] Quid ad illud dicit[ur] pot[er]it
q[uo]d quauis sit ingeniosus nulla valebit arte subire . p[ri]m[us] ponit
deu[ot]u[m] testam[en]tu[m] . Deinde nouo . Vete[re]s testam[en]ti p[ri]ncip[us] est .
Nou[us] d[omi]n[us] atq[ue] saluator . moyses loquit[ur] ad p[ro]ph[et]am . p[er]f[ec]ti estote in aspectu
domini dei vestri . et saluator ad ap[osto]los . Estote p[er]f[ec]ti sicut pater v[est]r[us]
celestis p[er]f[ec]tus est . Aut em[en]d[um] possibile est audientib[us] fac[ere] q[uo]d d[omi]n[us] et
moyses p[re]ceperu[n]t . aut si impossibile no[n] est culpa coru[m] q[uo]d obedire no[n] pos
sunt . sed eius qui impossibilia p[re]cepit . **Acti** . Hic locus ap[osto]li imp[er]ios
et s[er]uatu[m] sanctoru[m] meditatione vsq[ue] atq[ue] s[er]m[on]es no[n] habet . v[er]o op[er]a
tue p[ri]ma f[er]re blandiu[rum] . ceteru[m] discussus facile soluit[ur] et tu testi
monia s[er]uatu[m] alijs p[ro]p[ri]is testimonijs . ne o[mn]i[um] sp[irit]us p[er]ualitate
locoru[m] et temp[or]u[m] videat[ur] q[ui]s esse . Sed illud q[uo]d s[er]ptu[m] est . Abyss[us]
abyssu[m] inuocat in voce cath[ar]actaru[m] suaru[m] . tunc veritas apparet .
id est a x[p]i possibilia p[re]cepisse dicente . estote p[er]f[ec]ti sicut et pater v[est]r[us]
celestis p[er]f[ec]tus est . et tu ap[osto]los no[n] fuisse p[er]f[ec]tos . **Ch[ri]s[tus]** . No[n] dico q[uo]d a
postoli fecerint . sed quid x[p]s p[re]cepit . neq[ue] em[en]d[um] culpa in p[re]sentib[us] est . s[ed] corp[us]
qui audieru[n]t imp[er]iu[m] q[uo]d v[er]iq[ue] potuisse fieri exusticia eius / q[uo]d mirabat ag
noscat[ur] . **Acti** . Pulchre . Nolo g[er]o michi dicas posse ho[m]ines sine peccato
esse . si velut . sed posse ho[m]inem id esse . q[uo]d ap[osto]li no[n] fueru[n]t . **Ch[ri]s[tus]** . Tam
stultu[m] me putas vt hoc audiu[m] loqui . **Acti** . licet no[n] loquar . t[ame]n ex
p[ro]positione tua ip[s]a q[ui]sq[ue] et reru[m] ordine inuitus hac loquet[ur] .
Si em[en]d[um] p[ot]est homo esse sine peccato q[uo]d ap[osto]lus no[n] potuisse p[ro]p[ri]u[m] est . potest
homo esse sup[er] ap[osto]los . vt taceat de p[ro]ph[et]is et p[re]s[er]tis . quoru[m] in lege
no[n] fuit p[er]f[ec]ta iusticia . S[ed] illud ap[osto]li . Omnes o[mn]i[um] peccaueru[n]t . et
egent gl[ori]a dei . iustificati gratis p[er] gratiam ip[s]ius p[er]demp[tor]is que e[st] x[p]o
ihs[us] que p[ro]posuit de p[ro]p[ri]etate . **Ch[ri]s[tus]** . hoc argum[en]tu[m] tortuosu[m] e[st]
eccl[esi]astica simplicitate me p[er] hilozophoru[m] spineta q[ui]du[m] . Quid
aristoteli et paulo Quid platoni et petro . vbi em[en]d[um] p[ri]ncip[us] p[ro]p[ri]u[m]
ita hic ap[osto]loru[m] fuit . sup[er] que eccl[esi]a d[omi]ni stabili molo fundata est . que

nec impetu fluminis nec ulla tempestate cōcutit. **Acti.** hretoricus. et
dum michi obijtis phiaj. adoratorū castra transcendis. **V**erū audi quid
idem loquat̃ orator tuus. desine cōmūibz locis domi nob̃ ista nascunt̃.
Clxi. Nulla hic eloq̃tia est. nullq̃ oratorū timor. quorū diffinitio q̃t
dicere ad p̃suadendū accommodare. sed parū puro finis q̃rim⁹ veri
tatem. a' dñm̃ possibilia non fecerūt. a' si nō possit fieri nō eos quim̃
possibilia nō faciūt. sed illū qui impossibilia p̃cepit. qd' nephās dictū
sit cōvinci iusticie. **Acti.** Video te cōm̃ mores tuos vehementer esse cō/
motū. A p̃p̃ta argumentari desina. sed parū p̃te interrogabo. qd' de illo
ap̃li loco sentias. quā scribit ad p̃hi ad philipenses. Non q̃a iā accepi.
a' iam p̃fcti sum. p̃sequor autē si comprehendā in quo et apphensus sū
xpo. fratres gō me dum arbitror comprehendisse vñlū aut postuorū
obliuiscens adea q̃ impora sūt me extendens. Iuxta p̃p̃itū sequor ad
brauiū sup̃ne vocacionis dei in xpo ihu. Quod gō p̃fcti hoc sapiam⁹
et si quid aliū sapitis hoc q̃ vobis deus reuelauit. Et cetera. q̃ testis
nō dubito. Et nob̃ breuitatis studio retexerim⁹. qd' dicit se nec dum
q̃phendisse et neq̃q̃ esse p̃fectū. **S**z instar sagittarū ad p̃p̃itū et ad
signū iacula dirige q̃ue significantius greci **Scopon** notant ne
sagitta ad p̃tem decimas altera. impetitū ostendat sagittarū. Et as/
sent p̃tectorū se semp̃ obliuisci a' ad priora semp̃ extendi. p̃q̃ docti p̃/
tecta negligenda et futūa cupienda ut qd' hodie p̃fectū putauit. dū ad
meliora et p̃ora extendit. cras imperfectū fuisse cōvincat. Atq̃ ita
p̃singulos gradus dū nūq̃ instatōe. s' semp̃ inuoluū ost. imperfectū. doccat
qd' homines p̃m̃ putabam⁹ esse p̃fectū. sola q̃ p̃fectōz. a' verā iusticiā
dei tantū vtutibz coaptanda. **S**cdm̃ p̃p̃itū inq̃t p̃sequor ad brauiū
sup̃ne vocacionis dei in xpo ihu. O ap̃le paulē ignosce m̃ quasi tui/
mūculo mea vicia confitei. si audact' interrogem dicis te nec dū ac/
cepisse et nec dū q̃phendisse et nec dū esse p̃fectū et p̃tectorū semp̃ ob/
liuisci et ad priora te extendi. **S**i quō possis occurrere i' resurrectione mor/
tuorū et cōsequi p̃rauiū sup̃ne vocatōis. **E**t quō statim inferis q̃tq̃t
ergo p̃fcti hoc sapiam⁹ siue sapim⁹. diuisa em̃ sūt exemplaria. quid
sapim⁹. a' siue sapiam⁹ nos esse p̃fectos. qd' non dū p̃fecti sum⁹. Qd'
gō sapim⁹ vmo quid s̃ape debem⁹. qui p̃fcti sum⁹. imperfectos nos esse
cōfiteri et nec dū q̃phendisse. nec dū accepisse. **H**ec est hōis vā sapia
imperfectū esse se nosse atq̃ ut ita loq̃t cūctorū in carne iustorū i' p̃fctā
p̃fectō est. **V**n et in p̃b̃is legim⁹. ad intelligendā iusticiā vā in p̃
em̃ esset et falsa iusticia. nūq̃ dei vā iusticia dicit̃. **E**t in eodē ap̃li
loco seq̃t̃. **E**t si qd' aliū sentitis a' hoc vob̃ deus reuelauit. **R**e nouā au/
dio. qui paulo ante dixat. nō quia iam acceperat. quia iā p̃fectus
sum. a' vob̃ electoribz. q̃ p̃sidentia habitantibz in se xpo. audiebat loq̃
dū exp̃metū q̃ritis eius. qui in me loq̃t xpi. **E**t tam simpliciter

fatebat^r. ~~An expmētū quib^{us} se nō esse pfectū.~~ **N**ūc qd^o p^{ro}ie de
negabat. mittit mīturba. Iungit q^{ui} dī celis. et ait. Quodq^{ue} gō pfectū
hōc sapiam⁹. sed quā ratione hōc dixerit. exponit mōsequētib^{us} hōc
inquit sapiam⁹ qui volum⁹ p^{ro} hūane fragilitatē modū esse p
fectū. **N**ec dūm nos acceperit. nec dū op^{er}endū esse. nec dū esse p^{er}
fectos. A q^{ui} nec dū p^{er}fecti sum⁹. A forsitān cel^{es} sapiam⁹ quā possit va
et p^{er}fecta p^{er}fecto. si quid al^{ter} sapiam⁹. A al^{ter} intelligim⁹. quā dei hab^{et} scia.
et hōc nobis dñs reuelabit. ut p^{re}mut cū dauid. at^q **R**euela
oculos meos et op^{er}edabo mirabilia de lege tua. **E**t quo p^{er}spiciū ē duos
mīst^{er}ur^{us} sēntis esse p^{er}fectiones. duasq^{ue} iusticias. A duos timores.
p^{ri}ma p^{er}fectos et inopabilem vītatem p^{er}fecta q^{ui} iusticia. A timore q^{ui} et
mītuū sapie^{re} dei vītutib^{us} coaptanda. **S**ed h^{ic} aut^{em} q^{ui} nō solū hōib^{us}
sed et omīs creatūe co^opetit n^{ost}re fragilitati. Iux^{ta} illud qd^o in p^{sal}m^{is} d^{icit}
Nō iustificabit^{ur} in o^{mn}ispectu tuo omīs viuens. **A**d ea iusticia que nō cō
p^{ar}at^{ur}. s^{ed} scia dei dicit^{ur}. esse p^{er}fecta. **I**ob q^{ui} et zacharias et elizab^{er}th iusti
dicti sūt. scdm^{us} ea iusticia que possit in iusticia alijs n^{on} mutā^{re} et nō scdm^{us}
illam. q^{ui} mutat nūquā pot^{est}. et qua d^{icit} ego de^{us}. A nō mutar. **H**oc est
q^{ui} apl^{us} in alio loco scribit. et em^{us} nō est glori^{fi}catus qd^o glori^{fi}catus est
p^{er} excellentē gl^{ori}ā. **E**t videlicet legis iusticia ad q^{ui} p^{ar}at^{ur} euāg^{eli}ica gr^{ati}a
nō videat^{ur} esse iusticia. **S**i em^{us} aut^{em} qd^o destruit^{ur} gl^{ori}iam est. nullo mag^{is}
qd^o p^{er}manet est in gl^{ori}a. **E**t it^{em}. **E**x p^{ar}te sōm^{us}. A **E**x p^{ar}te p^{ro}ph^{et}am^{us}. cū aut^{em}
veniret qd^o p^{er}fectū est destruent^{ur} illa q^{ui} ex p^{ar}te sūt. **E**t videm^{us} nūc p^{er}spe
culū iⁿ euāg^{eli}o. tūc aut^{em} facie ad facie. **N**ūc ex p^{ar}te agnosco. tūc agnosca
m^{us} et cognoscim^{us}. **E**t in p^{sal}m^{is}. **M**irabilia facta est scia tua ex me. A
f^{or}fortata est et nō pot^{est} ad ea. **E**t it^{em}. exultabo cognoscē h^{oc} labor est
iⁿ o^{mn}ispectu meo. donec introeā in sanctuarium. A intelligā in nouissimis
corū. **E**t meode loco. ut iunetū fact^{us} sū ap^{ud} te. A ego semp^{er} tecū. **E**t
lyctemia. stultus fact^{us} est omīs homo ascia. **E**t idē paul^{us} apl^{us}. **F**a
ciū inquit dei sapientius et hōmib^{us}. et multa ā^{lia}. q^{ui} studio b^{ea}titud
omitto. **P**h^{il}ip^{us}. **A**rgute qd^o mī attiti meminitq^{ue} dixisti. sed labor
tuus A multiplex testimoniorū p^{ro}licatio mee p^{ar}ti p^{ro}fic. **N**ec em^{us} hō
ego hōmib^{us} deo cōp^{ar}o sed alijs hōmib^{us}. quorū collatōe qui studiū de
derit p^{er} esse p^{er}fectus. ac p^{ro}ph^{et}as q^{ui} d^{icit}. **H**omo p^{er} esse sine p^{er}ito p^{ro}voluit
iux^{ta} mensurā hōmib^{us}. **N**ō iux^{ta} dei d^{icit} maiestate. aug^{us} cōp^{ar}atōe nulla
creaturā p^{er} esse p^{er}fecta. **A**cti. **C**yp^{ri}an^{us} bole. h^{ic} memoratō mētū fac
et ego hōc sentio. nlla creaturā. scdm^{us} v^{er}itā g^{er}sumatā q^{ui} iusticia pos
se esse p^{er}fectam. **C**eterū aliu^m differe alio. A diuisib^{us} in hōmib^{us} esse
iusticias. nulli dubiū est et v^{el} maiore esse aliu^m ul^{ter} minorem. et
tū scdm^{us} statu. et mensurā suā posse iustos notari. q^{ui} aliore q^{ui} p^{ar}atōe
nō iusti sūt. **V**erbi gr^{ati}a. **P**aul^{us} vas electōis. q^{ui} plus omib^{us} apl^{is}

laboravit. **U**tiq; iustus erat. scribens athymothed. **C**ertamen bonum
certavi cursu. summaui. fidem seruavi. **D**etelo reposita est michi corona
iusticie qua reddat in dñs in illa die iustus iudex. **N**ō solum aut michi. **S**
et omnib; qui diligunt aduerti ei. **I**ustus erat et thymothedus discipulo eiq;
et imitator. que docet. quid agere debeat. et que modis tene vrtutū pu-
tam. ne vna et eandē mōtūq; fuisse iusticiā. et nō plus habē mēi-
torū eū. q; plus omnib; laborauit. **M**ulte māssiones apud prēm. quia et
merita diuisa. **S**tella a stella differt mētia et in vna eāda cōpe mētra
diuisa sūt. habet sol fulgore suū. luna q; noctis tenebras temperat. **E**t
q; alia sidera. q; vocant errantia. diuisis cursib; et lūib; celū pāgrūt
In nūa bilis alie stelle quas mirde infirmamto termin. in singulis
diuersa sūt lūia. A tñ mēuo vna q; pfta est. **I**ta dūtaxat ut q; pāde
maioris pftationis taceat. **I**ncorpe q; aūq; mētra diuisa sūt. aliud oclū
aliud manū. aliud pēs. agūt. **V**n dicit. et apls. **N**ō pot oclū dice manū
nō em est in necessaria. aut itū caput pedib; **N**ō desideo opa vtrū.
Nūq; omēs apli nūq; omēs pphete. **N**ūq; omēs mēti. **N**ūq; oēs vrtutes
Nūquid omēs donatioēs habent sanitatū. **N**ūquid omēs inguvis loquū
Nūq; omēs mēptant. **E**mulamū dona maiora. **Q**uā aut hō opatur
Vnq; at; idē spūs diuidens pphā vtrūq; put vlt. **I**nquo diligēt in-
tende q; nō dicit. sctm q; vnuq; mētrū cupit s; sctm q; ipē ut
spūs. **N**eq; dicit em pot vas figulo. **E**t ita al ita me fecisti; dicit nō
habet figurā pstatem. de code luto. aliud vas factū mēhonozē aliud mē
timeliū. **V**n q; q; aduerti. **E**mulamū dona maiora l meliores q; sim
hīs qui pācomit ut fide et in dūtia plus totis cōfirmatib; habē mēam
meliores q; sim hīs qui pācom nū mēdo al tñ gradu post sūt. **I**n
domo magno vasa diuisa sūt. alia aurea alia argēta. circa fēta. hō
nea q; et tñ sctm modū suū cū enē vas pfectū sūt. cōpācom argē-
tei vas mēpfitm dē. **R**ursū q; argenteū aurei collacōe detegit
at; hoc nō dū s; in vice pānt. et mēpfitā sūt omia. **I**nagro tñ bōc
ex vna semente. tricenarius. A sexagenarius. 7 centenarius fructū exorūt
ipsū mūs iudicat mēpfitū qd nascit. et tñ suo pftā sūt singlā. **E**t
sabeth 7 zacharias. q; testimomo. q; in penetralib; vteris clūco. docē
nos possūt. qūto mēiores sūt bte mēle vginis mēis dñi. sanitatē. q;
cōstētia mēse habitantis dei libere pclamabat. **E**cce em ex hoc (tam
me dicit omēs generatōes. **Q**uia fecit michi magna qui potēs est
et sanctū nome ei. **E**t mēa ei; argēne mēpfitmē. timētib; eū. **F**ecit
potētia mēbrachio suo. **I**nquo aiaditē q; beatū esse se dicat. nō pphā me
rito at; vltute. sed dei mēse habitantis clemētia. **I**psē q; ioh; quo maiō
nō fuit mē natos mulierū parētib; suis melior est. **N**ō em solum
hōmib; sed et anglis testimōio dñi pphā. et tñ q; cūctis hōmib; erat

maior mita. minime in regno celorum minor fuisse prohibet. Quod mirum colla-
tione sanctorum. alios esse meliores. alios inferiores. in conspectu hoc liquido
possit intelligi. Ad illud dicitur quod multis erat peccatorum gressu vulneribus. Iustifi-
cata est Sodoma extra. non quo Sodoma ipse iusta sit. quod meritis collapsa inest
audu perzechiel. restitue Sodoma in antiquum. sed quo operaretur scelera tota
hietim. hoc iusta videatur. Illa enim filium dei trucidavit. hoc per habundantiam
panis. et pluxu magnitudinis excessit modum libidinis. Publicanus in
evangelio. qui percutiebat petram. quod thesaurum cogitationum pessumavit et co-
stentia delictorum. oculos non audebat tollere superbiens pharisei collatorem sit
iustior. Et thomas sub specie meritis fallit iuda. At ipse simon. qui deceptus est
maior audire. iustificata est thamar magis quam ego. ex quibus omnibus apparet
non solum ad gratiam diuine maiestatis. hoc nequaquam esse perfectum. sed ne an-
gelorum quidem et celorum hominum. qui virtutem culminem constendunt. ut cum tu qui melior
es. alium collatorem tui imperfectum esse monstraveris. Rursus ab alio te petere vin-
ctus. ac per hoc non habere veram perfectionem. quod si perfectus sit nulla te induit
Chry. Et quo accite ad perfectionem diuinam finis prouocat. **Acti.** hac voce
qua dicitur. Ut secundum vires nostras unusquisque quantum valuerit extendat. Si quo
possit pervenire. et apprehendere beatum summe vocationis. Denique omnipotens deus
tui docet apostolus. Vix dispensator carnis assumptis subiiciendum filium. ut sit
deus omnia in omnibus perspicue demonstrat. nequaquam si cuncta esse subiecta. Vnde et
per hanc subiectionem sui infirmis presumit dicens. Non deo soli subiecta erit anima
mea. ab ipso enim salutare meum. Et quia in corpore ecclesie caput christus est. quibusdam
Nemo si patitur unum membrum copatur. omnia et totum corpus unus membrum doli
crudat. quod dico ita manifestius fiet. quia dum habemus thesaurum istum in vas
fictilibus et fragili carne circumdant. immo mortali et corruptibili. bonos esse
nos credimus si in singulis virtutibus. pluribus virtutum deo subiecti sumus. Cum autem
mortale hoc indutum fuerit in mortalitate et corruptum in corruptione vestitum
et obseptum moris mixta victoria. tunc deus erit omnia in omnibus. Ut non sit tantum
in salamine sapientia. In dauid cum mansuetudo. In helia et phineas zelus.
In abraham fides. In petra. cui dictum est. Symon. iohannis amas me. perfitur
dilectio. In electionis vase studium predicandi. Et meritis vel bona vel trina. si
totus in cunctis sit. et omni virtutum choro sanctorum nobis gloriatur. At sit deus
omnia in omnibus. **Chry.** Nullus ergo sanctorum. quia dum in isto corporeculo est
cunctas potest habere virtutes. **Acti.** Nullus. quia nunc ex parte prophetamus. et ex
parte cognoscimus. nec enim possit omnia esse in hominibus. quia non est in mortali
filius hominis. **Chry.** Et quo legimus qui vna habuerit omnes habere vir-
tutes. **Acti.** Participatione non proprietate. necesse est enim quod singuli excellant
in quibusdam. et in hoc quod legisse te dicitur. ubi scriptum sit. nichilo. **Chry.** Ut
notas. hac prophetam esse sententiam. **Acti.** Sed non apostolum. Neque enim tunc
nichilo est. quod aristoteles. sed quod paulus doceat. **Chry.** Obsecro te. nonne

Jacobus ap[osto]lus scribit. qui in vno effo[nde]at. esse cu[m] om[ni]u[m] reu. **Acti.**
ipse locus sic int[er]pret[ur]. Non eni[m] dixit. Vn[de] repperat disputat[i]o[n]e[m]. qui dicit
paup[er]i m[er]itoz p[er]tuleat. reus est adulterij v[el] homicidij. In hoc eni[m]
deh[er]ant stoyci. paria co[n]tendentes esse p[er]ita. Sed etia[m] ita qui dixit
non me habebis. dixit. et no[n] occides. **Ex.** si no[n] occides. me habebis
aut factus es transgressor legis. **Legio.** Leuia eni[m] leuib[us] et grauias
grauias comparat. Nec secula dignu[m] viciu[m] gladio vindicandu[m] est. Ne
gladiu[m] dignu[m] scelus. secula co[n]uertendu[m]. **Elizi.** Esto. ut n[on] s[an]cto[rum]
om[n]es v[ir]tutes habeant. hoc certe dabis meo q[uo]d pot[er]it face[re]. si fecit. esse p[er]f[ec]tu[m]
Acti. Non tenes q[uo]d sup[er] dixi[m]us. **Elizi.** Quid na[m] illud est. **Acti.**
p[er]f[ec]tu[m] esse in eo q[uo]d fecit. et im[per]f[ec]tu[m] in eo q[uo]d face[re] no[n] potuit.
Elizi. Sed sicut p[er]f[ec]tu[s] est in eo q[uo]d fecit. q[uia] face[re] voluit. Ita et in eo
p[er] q[uo]d im[per]f[ec]tu[s] est. q[uia] no[n] fecit. p[er]f[ec]tu[m] esse potuisse si face[re] voluisset.
Acti. Quis eni[m] no[n] vult face[re] q[uo]d p[er]f[ec]tu[m] est. aut q[uo]d no[n] auct[or] cupiat fidei
v[ir]tutibus. Si totu[m] equi[us] ab om[n]ib[us] tollis reru[m] diu[er]sitate[m] et grauias diu[er]sita-
tia[m]. et creatoris artificis varietate[m]. cui s[an]c[t]a p[ro]p[ri]a s[an]c[t]at[ur] carmine. Oia
i[n] sapia fecisti. Indigne lucifer. q[uia] lune fulgore no[n] habet. Luna sup[er]stis
defectibus et labore trahit[ur]. cur annu[m] solus annu[m] singul[is] m[en]sib[us] explicat
Sol querat q[uo]d offendit ut lune cursu tardior sit. **Clamon[is]** et nos homi[n]u[m]
tuli. quid cause extiterit. Vt homines et no[n] angeli facti sum[us]. qua[m]quam
magis vester **Q[uod] p[er] x[p]o d[i]c[t]o e[st].** De cuius h[er]e fonte p[re]cedit. om[n]es rationales
creaturas equo asserat iure conditas. ut instar quadrigaru[m] et curru[m]
de carcebus exi[er]et. in medio spacio. v[el] curru[m] v[el] p[er]t[ur] volu[er]it. et ad optata
p[er]ueniat. Elephanti tante molis et gryphes in sua grauitate tenent[ur].
cur quat[er] pedibus m[er]eant. cu[m] musce culices et cetera h[er]e[n]odi a[n]i-
ma. sub p[ri]maliu[m] senes pedes habeant. et aliqui vermiculi sunt. qui rari
pedibus stant. et in mirabiles s[un]t motus. nulla acies q[ui] p[er]hendat. Quat
hoc marcion. et om[n]es heretici. q[uo]d creatoris op[er]ibus illud vestru[m] dect[us]
h[er]e[n]os p[ro]bet. et du[m] singula calumnia[m] man[us] n[on]ciat deo. Cur solus
deus sit. cur inuideat creaturis ut no[n] om[n]es eade[m] polleat maiestate. q[uo]d
licet no[n] dicatis. neq[ue] eni[m] tam insani estis. ut apte p[er]pugnetis deo. In
alijs verbis loqui[m]ur. te dei h[ab]e[re] copulantes. Vt sit absq[ue] p[er]to. q[uo]d et de[us] est.
Vn[de] et ap[osto]lus. sup[er] diu[er]sa inuocand[is] gratijs loquit[ur]. Diuisiones dona-
tionu[m] sunt. idem aut[em] sp[irit]us. et diuisiones m[is]teriu[m]. s[ed] id[em] d[omi]n[u]s. et diui-
siones op[er]ationu[m]. Vn[de] aut[em] de[us]. qui op[er]at[ur] oia in om[n]ib[us]. **Elizi.** Mi-
nimus es moria atq[ue] eade[m] q[ue]stione. Vt p[er]suade[re] contris hominib[us] vni[us]a
p[er]t[ur] hab[er]e no[n] possit. Quasi aut[em] inuideat. aut no[n] potuerit de[us] p[er]t[ur] vni-
gini et p[er]t[ur]dini sue ut in om[n]ib[us] suo s[er]pondeat creatori. **Acti.** Ego
ne nimis. an tu q[uo]d soluta p[ro]m[iss]is. et no[n] intelligis aliud esse similitudine[m]

aliud equalitate. Illud pictura. hoc esse corporis veritate. Venus equus
temporū spacia transuolat. pictū parietī heret. Inturru arriam dei
filio nō concedit. qđ tu omī homī tribuis. Alij nō audet pfectum
mypo homī confiteri ne suscipe in eo hoīs pctā cogant. quasi po-
tencior sit creatio creatore et idipsū filius tantū hoīs. qđ filius dei.
Aut gō ppone alia quibz ppondeā. aut desine supbie. Et da glāz
deo. **Chri.** Inimicor es sponsiois tue. A dū argumētis argumenta
conuectis. ac pspitūā latissimos campos mfermē. qui libtate bachūs
sup fortissima questioē tui pollicitū es te msequētibz resposurū. oīd
taciūst. obliuione simulans. ut necessitate pponsois euaderes. Ez ego
stultus adhorā tribui qđ petebas existimā oblatinū sponte qđ accipās
et nō admōitū reddē quod debebas. **Acti.** Nisi fallor. depossibilibz
mandatis dilata pponso est pone gō ut volueris. **Chri.** Aut possibi-
leus mā data dedit aut impossibilia qui si possibilia. In nā est ptate ea
face si velim. Si impossibilia nec mlior rei sum. si nō faciū quod
implere nō possumus. At p hoc sine possibilia dedit deus mandata
sue impossibilia. pē qđ sine pctō esse. si velit. **Acti.** Quō ut patienter
audias. non cū de adūsāo victoriā. sed cō mēdatū qz vitatē
Deus possibiles dedit huāno ingenio omēs artes qipe qđ plim didice-
rūt. Ut taceā de hys quas greci brauifera vocat. nos ad opa manū
ptine possum. dice Verbi grāa grammatid. rethorid phie trā grā
phiscam et ethica loyca geometrid qz et astronomia. astologid. et
arismetacen. musica qz. et ipē ptes phie sue medicina q in trā diuidit
sofma. medoxonem peyrian. iuris qz et legū stam. quis vtrū
quāuis sit ingeniosus pē mūdā qphendē. cū eloquētissim. orator de
rethorid a iuris stā disputas dixerit. paua vnd poss. vtrūqz nemo
Vides gō qđ et de possibilia iusserit. A tū id qđ possibile est p natū
ullū potuisse comple dedit itaq pceptū dūda. vtrūqz variās. qđ
omēs simul habē nō possū. At ita sit. ut quod malū. a pū aut
tātū est in alio ex pte ver set. A tū nō sit mēme. qui nō hz oīd. nec
condempnē ex eo q nō hz sed iustificat ex eo q possidet Desunt paulo
qual' esse epūs debeat. scribens ad thymothē. Optet epū receptensibile
esse. vms vxoris vtrū. sbū pudicū. ornatū hospitālē. docibile. nō
vmolentū. non pcyssorē. sed mansuetū. nō litigiosū. sine auaricia.
Et iterū nō neophitū. ne inflatū inuidiū incidat dyabolū. Optet
aut cū etiā testimoniū bonū habere de foris. Ne in opprobriū incidat
et laqueū dyabolū. Cito qz scribens disciplo. quales epōs debeat ordinare
breui smone demonstrat. Ideo reliq te arte. ut q reliq sūt cōgās. A
cōstituas pfbios. sic ego tī pcepti. Siquis est sine dīne. vms vxoris
vtrū filios habens fideles. nec in accusacione luxurie. aut nō sub iectos

Optet aut epum esse sine omni sine accusatore. hoc enim magis anesthaetos
sonat. Sicut dei dispensatore. Non proteruum. Non iracundum. Non imole-
tum. Non perissorem. Non turpis lucri appetitor. Sed hospitale. benignus.
nondum pudicus. iustus sanctus. otiosus. obtinens. doctrine fidei sermone.
ut possit exhortari indoctrina sana. et contradicentes coarguere ut discant
personarum varia precepta. nunc sileam. etiam mandata epum me tenebo. ut
recte deus tales esse epum siue presbiteros. quales vas electionis docet. Primum quod
dixit irreprehensibilis. aut nullus aut rarus est. Quis est enim qui non quasi
impulsus corpore aut nequid habeat a verum. Si enim ipse apostolus dicit de
petro. quod non recto pede incesse ut in euangelio veritate. A mendacium per se
fuit. Ut et barnabas adductus sit in eandem simulationem. quod indignabitur
id est denegari quid princeps apostolorum non habuit. Deinde. Vnius uxoris
virum. sobrium. pudicum. ornatum. hospitalemque. ut ipse illud recte quod sequitur.
ΔΙΔΚΤΙΟΝ. qui possit docere. non ut interpretetur latina simplicitas. docu-
lem cum rectis virtutibus difficultatem invenias. Vmoleum quod. A perissorem. A tempus
lucri cupidum. repudiat apostolus et presbiter cupit mansuetum. absque iungio. sine
avaritia. A ut domum suam optime regat. quod quod uel difficilimum est. ut filios
habeat subiectos cum omni pudicitia. vel filios carnis. vel filios fidei cum
magis pudicitia. Non ei sufficit. propter quod habet pudicitiam. nisi etiam filiorum et
comitum ac ministrorum pudore decoretur. dicere dauid ambulans in via
inmaculata. Hic michi ministrabat. Respondemus quod exurgas in pudicitie filios
habentes subditos in omni pudicitia. ut non solum ope. sed sermone quod et munus
se obstruat in pudicitia. Ne forte illud incidat. Helij. qui recte increpuit
filios suos dicens. Nolite filij mihi nolite malum hoc facere. non bonam famam
ego audio de uobis. Corripuit et punitus est. quia non depre debuit. sed
abire. quid faciet qui gaudet aduicia. qui emendare non audent. quod quod
sui metuit. A quod dictus populus clamitat nescire se simulat. quod quod
Anesthaetos. ut a nullo accusetur. ut bonam opum abluat qui solum per
habeat. ut etiam aduersariis maledictis careat et quibus doctrina
dupliet. placeat quod facit. puto quod non sit facile regere maxime quod illud
ut potes sit aduersariis resistere et peruersis opprimere et superare doctrinas. Ut
non neophyti epum ordinetur quod videmus nostris temporibus presumpta legi.
iusticia. Si enim baptismum statim iustum facit et omni plenam iusticia.
nequaquam vtiq; apostolus neophytum refutaret. Sed baptismum recta peccata
concedit. nouas virtutes non tribuit. dimitti decetere. et dimisso se.
laborauerunt prima pollicetur. Aut nullus iniquus aut rarus est. qui omnia
habeat. Habere debet epus. A tamen si unum vel duo decalogi virtutum
epum nunquam defuerit. non tamen nisi carebit vocabulo. Nec ex eo damnable
quod non habet. sed ex eo coronabitur quod possidet. omnia enim habet et nulla in
digeret virtutibus eius est. qui perfectum non fecit. nec dolus inuenit est.

more eius. qui si malediceret non maledixit. qui confitentur virtutem confitendi
loquebatur. ecce venit princeps mundi. huius. A in me inueniet michi. qui
cum esset infans dei nequaquam rapina arbitratus est. equalem se esse deo.
Sed se examinavit formam serui accipiens. et factus est obediens patri usque
ad mortem mortem crucis. Propter donauit ei deus nomen quod est
super omne nomen. ut in nomine ihesu flectant genua caelestia. A terrena
et inferna. Si ergo magna est persona. pauca precepta. A nequaquam. aut
difficiliter muemur. quod facies de omni homine. qui cuncta debet implere
mandata. ex corporalibus quidem spiritalia. Alius videri potest. sed non
fortis manu. Ille tardus in actu. sed stabilis in ipso. hic pulchritudinem habet faciem
sed rauca vox est. Alius tenax. sed dulci medullatione decantat. Illud genus
osum sed obliuiosum. Huc memorem. sed tardiorem in genio. Iuxta con-
trouersas. In quibus quondam pueri lusimus. non omnes similes. vel in premissis
vel in narrationibus vel in excessibus. vel in argumentis. aut exemplorum
copia. et epilogorum dulcedine se agunt. sed eloquentie. multa atque alia
parte dissimiles sunt. De viris magis clarissimis loquor. Multi euangelia bene
dissimiles. sed in explanatione apostoli imperatores sui sunt. Alii cum instructo
nouo optime senserunt in psalmis. A in veteri testamento multi sunt. hoc
totum dico. quod non omnia possumus omnes. **R**arusque aut nullus est diuinitus
qui in omni substantia sua parua omnia possideat. Possibilia precepit
deus. et ego fateor. sed hec possibilia cuncta singuli habere non possunt. Non
in beatitudine nati. ne calumniam facias. sed cum lassitudine que cunctas potest
et se non potest habere virtutes. **Q**ui et in eo arguit creatorem. quod te talem
condiderit. qui deficiat atque lassescas. diuinitatem. maior erit reprehensio si
enim. voluit accusare quod te non deum fecerit. Sed dices si non possum ergo
peccatum non habeo. habes peccatum. qualiter non feceris. quod alius potuit facere
Rursus est illud cum quatuor deteriores vel cum in alia virtute vel aliter
ent collatione peior. atque ita fit. ut quicunque prius putauit melior sit eo
qui se in alia parte melior est. **Chri.** Si non potest homo esse sine peccato
quo iudas scribit apostolo. Si autem qui potens est. vos seruare suum peccatum
et constituit omni aspectu glorie sue maculatos. Quia testimonio con-
probatur posse hominem sine peccato esse. A maculam non habere. **Acti.**
Non intelligis quid passus. Neque enim homo potest esse sine peccato. quod sua
habet suum. sed potest si voluit deus seruare hominem sine peccato et in
maculam suam misericordia custodire. Hoc et ego dico. quod cuncta deo
possibilia sunt. homini autem non quicquid volumus possibile est. et maxime id.
esse quod nulla habet legem creaturam. **Chri.** Non dico hominem esse
sine peccato. quod tibi forsitan impossibile videatur. sed posse esse si velit
Aliud est enim esse. aliud posse esse. quare exemplum posse ostendit implet
veritate. **Acti.** Miraris nec memisti illud perhibere. Actum ne agas. et in //

eodem ceno voluptatis . ymo laterē lauab . pro quo michi aliud audies .
 nisi hoc qd hominibz pz . rem te uelle firmare . que nec est . nec fuit . ita foris
 nec fuit . **At** ut ipse dicitur et stulticia asusthathe argumētatoris
 ostendā esse . posse te dūc . qd' esse nō possit . hoc enī qd' ppositū . posse hoīez
 sine pccō esse . si uelit . **Aut** uerū est aut falsū est . **S**i uerū est ostende
 quibz fuerit . **S**i falsū . qd' falsū est . fieri michi p . **Verū** hoc qd' explosā
 taceant . et in strimolis uis tū mulient . Publica facie formidantia
 transcam' ad alia . in quibz ppetua orōe utendū est . **Ita** dūtagat ut hēas
 potestate i'fellendi . et querendi . si quid uoluīs . **Chri.** Audia patienter
 non em' dūc libent' . et mirabor ingeniu . cuius magis stupor falsitate
Acti. **U**trū falsū sint an uerū . q' dicturus sum . cū audiens cū p'bab' . **Chri.**
Loquere ut uis michi dectū est . si r'pondere nō potueris magis silere . q' me
 dāo adquiescere **Acti.** **Q**uid m'it' . an te tacente . ul' loquente superem' .
 iuxta prothei fabulā vigilante capia' an dormientem . **I**um dixeris
 que uolueris . audias . q' nequaquā uelis . **Veritas** em' laborat p' . uici
 non p' . **L**ibet smas tuas parū p' discute . ut intelligant sectatores tu
 quā diuiniū mte m'ient' ingeniu . **Q**uā sine pccō esse nō posse n' qui
 suam legis habuerit . p' qd' magnā ptem xpianorū excludis a uisita .
 et qui p'dicatores in p'cantie . omēs p'ccōes esse p'mittas . **Q**uoto enim
 quisq' xpianorū habet legis suam . quā in multis doctoribz ecclē aut
 raro . aut difficulter inuenias . **U**erū tu tate es liberalitatis . a fauore t' ap'
 amazonas tuas cōtūas . ut in alio loco scripseris . **S**ciens legē
 feminas habē debet . cū aplūs doceat . tacendū esse mulieribz in ecclā . et si
 quid ignorant . domi uiros suos debet q'sule . **N**ec suffiat ibi dedisse agmini
 tuo suam p'p'andū . n' earū uox a cātiās delectetis . **I**ugis em' et p'p'is
 intitulo . **cl v** **Q** et femē dū p'salle' debeat . **Q**uā em' ignorat p'salle'
 dū esse femē in cubilibz suis . **A** absq' uolūz frequēcia . **A** aggregacione
 turbatū . **U**erū tu donas qd'libet . ut qd' uēnde facere debebat et absq'
 ullo arbitrio . m'gū auctoritate p'etamā . **A**ddis p'terea seruū dei m'ch'
 amaru de ore suo . sed semp' qd' dulce est . debere p'ferre . et quasi aliud
 sit seruus dei aliud doctor . et sacerdos ecclē . oblitus p'p'is sine p'p'is i' alio
 titulo . **S**acerdotē suē doctore omī artū speculari debere q' fiducial'
 coripe p'ccātes ne p'p'isdem rāconem reddat . **A** corū sanguis de
 suis manibz exquirat . nec semel dixisse contentus adp'm p'p'ias et in
 tulat . **S**acerdotē suē doctore nemū adulari debet . sed audent' omēs
 coripe . ne et se et eos / qui eū audiūt p'dat . tātū ne esse i' uno ap'e
 dissōnatiā . ut quid p'us dixeris nescias . **S**i em' seruus dei m'ch' amaru
 desuo debet ore p'ferre . sed semp' qd' dulce . et suauē est . **A**ut sacerdos et
 doctor serui dei nō erūt . qui fiducial' debent coripe p'ccātes et nūll'
 adulari . sed audacter omēs increpare . **A**ut si sacerdos et doctor nō

xxv

clv

xm

xxvii

xxxix

soli serui dei. sed me seruos dei pñ apem tenet locū frustra seruos dei
 blandicias et dulcedines reseruasti. cū hoc pprie hereticorū sit. 4 cor
 qui deape cupiūt audientes. dicente aplo. hōmō em xpo dñō mō
 nō seruiūt. sed suo ventri. et p̄dultes p̄mones et benedictiones sedu-
 tūt corda. **I**mmotentū. **I**n insidiā. collida blanda est adulatio. **P**ul-
 chreque adulator ap̄ p̄ios diffinitur. blandus inimicus veritas amara
 est. rugose frontis ac tristis. offendit q̄ correptos. **V**n et aplos loquit̄.
Inimico vobis factus sim veritate dicens vobis. **A** comice. obsequiū
 amicos. veritas odit parit. **Q**ua pp̄ pasca cū ianuaritudinibz comē-
 dm̄. **Q**ua vobis electionis docet pasca celebrandū cū veritate et sinceritate
Veritas sit in nobis. **A** sinceritas et amantudo ilico consequit̄. **I**llud
 vō quod in alio ponis loco omēs voluntate ppria regi. **Q**uā xpianap̄
 possit audire. **S**i em nō vn̄. nec pauci. nec multi. sed omēs regūt̄
 pp̄ia voluntate. **V**bi erit auxiliū dei. **E**t quō istud expones a domno
 gressus hominū dignit̄. **A** nō in homine via eius. et nemo p̄r q̄cūq̄
 accipe. nisi datū fuerit ei desup̄. **E**t i alio loco. **Q**uid em habes qd' nō
 accepisti. **S**i aut accepisti. quid gloriaris q̄ nō accepisti. **D**icite dñō
 saluatore. **N**ō descendi de celo. vt faciā voluntatē meā. sed voluntatē ei
 qui me misit pat̄. **E**t in alio loco. **P**ater et si fieri p̄r transeat calix
 iste a me. **V**erū nō qd' ego volo. s̄ qd' tu. **E**t in oīe dñica. fiat volū-
 tas tua. sicut in celo et in terra. **Q**ua sine temeritate auferis dei oibz
 pp̄dū. **E**t qd' i alio loco frustra conatus adiūge. **N**ō absq̄ dei grāa
 quō sentire velis ex hoc loco intelligit̄. **D**ū grām eius nō ad singula
 refas opa s̄ ad cōditiōis ac legis et lib̄i arbitrii potestate. **I**llud
 vō qd' in sequenti ponis capl̄ in die iudicij iniquus et p̄toribus nō parca-
 dum. sed eos ignibz exurendos. **S**erte quis pot̄ int̄dic̄ te misericordiam
 dei. et et an̄ die iudicij de sua iudicis iudicare. **V**t si voluerit iniqui
 et p̄toribz pat̄. te p̄sente nō possit. **S**icut em scriptū est m̄tesp̄o
 tercō psalmo. deficiāt p̄tores a terra. **A** iniqui ita nō sūt. **E**t in esaya
 coburent̄ iniqui et p̄tores p̄. **7** qui relinquunt deū cōsumabūt̄. **A** nō
 intelligis cōminacionē dei int̄dū sonare clementiā. nō em̄ die eos
 et̄n̄ ignibz exurendos. s̄ arda deficiet et iniquos esse cessare. **A**liud est
 nāq̄ a p̄to desiste' aliud qd' p̄re impetui et et̄n̄ ignibz cōsumā
Deniq̄ ysaias de quo p̄m̄ testimonij coburent̄ aut iniqui et p̄tores
 sūt et nō addidit in et̄n̄ et qui d' relinquēt dñm cōsumabūt̄. **I**pp̄
 hoc de hereticis loquit̄ qui rectū fidei tramitē relinquēt cōsumabūt̄
 si noluerit reuerti ad dñm quē d' relinquēt. q̄ s̄m̄ et t̄ p̄ata est. si
 neglexeris ad meliora conuerti. **D**em̄ cuius est cō temeritatis iniquos
 et p̄tores impiis iūge. quia nobis sic desinūt̄. **O**m̄s impius iniquus

est et peccator. nec recipiat. ut possimus dicere omnes peccatores et iniquos etiam
impii est. Impietas enim propter ad eos pertinet qui notitiam dei non habent
vel cognitam transgressionem mutarunt. Peccatum autem et iniquitas per se
viciores post peccatum et iniquitatem ubi recipit sanctitatem. Unde scriptum est
multa flagella peccatorum. A non meritis sempiternis et per omnia flagella. atque
cruciatibus emendat. Israel. Quod enim diligit dominus corripit. flagellat autem deum
filium quem recipit. Aliud est magis. et parentis affectu. Aliud contra ad
sauros crudeli animo deservire. Quod ob causam et in primo psalmo canitur
Quoniam non resurgunt impii in iudicio. Jam enim perditionem plurimum sunt.
neque peccatores in consilio iustorum. Aliud est gloria perdere resurgendi
aliud pure perpetuo. Veniet inquit hora in qua omnes qui in sepulchris sunt
audient vocem eius. et egredientur. qui bona fecerunt. in resurrectionem
vite. qui autem mala egerunt in resurrectionem iudicii. Unde et apostolus coram
sensu. quia eodem et spiritu loquitur ad Romanos. quicunque enim sine lege peccaverunt
sine lege peribunt. Et quicunque in lege peccaverunt. per legem iudicabuntur.
Sine lege impius est. qui meriti peribit. In lege peccator credens in deum. qui
per legem iudicabit et non peribit. Si peccatores et iniqui etiam ignibus
exurentur. Non timeas sententiam tuam qui iniquum et peccatorem esse te dicis. et ar
gumētatur non esse te hominem sine peccato. sed esse posse. Ergo solus ille saluus
qui nunquam fuit. nec est. sed futurus est. a seorsum in futurum. et peccatorem omnes
quos retro fuisse legimus. tu ipse qui nobis carissimi omnia nobis inflaris su
perbia et milonibus humeris intumesas. quia temeritate peccator in gratiam
nomen assumis. a si iustus esse. et humilitate simulas peccatorem inuadunt
Atque gaudebimus habere te solum possidemus cum sociis. quod non perit. nec
perit. nec apostolorum quicquam habuit. Sim autem origenes omnes rationales
creaturas dicit non esse perinde. et dyabolo tribuit primas. quid ad nos.
qui et dyabolum et satellites eius. omnesque impios. omnesque peruersos et
dicitur pure perpetuo. Christianos si impietate perueni fuerint. saluos esse
post penas. **¶** Iungis propterea duo capita inter se discrepantia. quod si verum
sunt ob apertum non potens. sapientiam et intellectum scripturam. nisi quod didicerit
scire non posse. **¶** Et utinam scientiam legis usurpare non debeat in doctum
Aut enim magis a quo didiceris proficere rogetur ut si scientiam legis licet
usurpare aut si magis talis est. qui ab alio non didicerit. A docuerit te.
quod ipse ignorabat. Festat ut non recte facias. qui inductus usurpas
scientiam scripturam et magis persequas discipulus esse cepti. Nisi forte humilitate
sobria. magis tui iactas deum. qui docet homines scientiam. Ut cum moyses
in nube et caligine facie ad faciem audias verba dei et inde nobis cor
nuta fronte peredas. Nec hoc sufficit. sed repente mutaris in istos
et dezeronibus nobis tonas superfluo. **¶** Christianum illud debeat esse pacem
re. ut si quis sua auferre noluerit gratiam amittat. Nonne nobis satis

xxi

xx

xxiii

est patient' p'de q' habemus nisi violento atq' inptoi agamus gratias
et cu' cunctis l'ndiciobus p'sequam'. Docet euangelu' cu' qui nobiscu'
velit iudicio totende. A plures ac surgia auferre tunc. et la pallu'
esse credendu' Non p'cepit ut agamus gra's. 7 leti m'a p'dam'. hoc di'
co no' quo aliquid sceleris mihi sit. sed qd' ubiq'. hyperboli
roy's. inediaoria transcas et magna sceleres. ¶ Vnde et adiungit
gloria vestru' et ornametoru' deo esse contraria. ¶ Que su't rogo
minime con' de'u. s'p' tuca habu'd m'udior'. ¶ Si ep'us. p'sb'r. dya
con'. A reliquis ordo eccl'asticus in administracoe sacrificioru' candida
veste p'cesserit. ¶ Cauete cl'ici caute m'ochi vidue et v'gines. pacula
mini si sordidas vos atq' pannosas volgus apperit. tacco de hoib'
s'li. bellu' induit' et minime con' de'u si p'tiosus atq' m'itend' v'can'
exhibet. ¶ Audiam' et cetera. inimicos ut p'ximos diligendos statim
q'z off'usio grauissimo letargo ponis ac diat. ¶ Inimico nu'qua' esse cre
dendu' qd' sibi esse con'ia ead' me s'cente p'piciu' est. sed diat v'itup' s'p'ec
vocaly totineri. Non aiadutens quo sensu in suis locis dicta sunt. p'cepit
est michi ut diligam inimicos. ¶ Aorem p' p'secutoribus. ¶ Hu'q' uissum
est ut ita diligat quasi p'ximos et consang'wines et amicos. ut inter
emulu' et necessariu' nulla distan'cia sit. ¶ Si inimicos diligo. quasi
p'ximos. amicos qd' amp' exhibeo? Aut si hoc dixerat illud tace' de
buerat. ne contraria s' in eode' loco dice' videus. ¶ Inimico nu'q'
esse credendu'. sed quo diligat' inimicu'. A lex docet. ¶ Iumentu' adu'sarij
si ceciderit subleuandu'. A apl'us. si osuerit inimicu' tuus da illi cibum
Si sitierit da illi potu'. ¶ Her' eni' facies carbones ignis congregab'is
sup' caput eius. No' ut maledictu' et codempnatione ut pleruq' est
mant. sed in resurrectione et p'entudine. ut sup'atus beneficijs ex toto
frigore. caritatis. in inimicus esse desistat. ¶ ¶ Addis p'tea regnu' celoru'
ead' in testam'to veti' p'mitti ponisq' testimonia de ap'oc'ris. ¶ Cum
p'piciu' sit regnu' celoru' s'mu' in euangelio p'dicari p'iohem baptista
A d'm'i saluatorem et apl'os. lege euangelio. ¶ Iohes baptista clamat inde
serto iudice p'entend' agite app'iquabit eni' regnu' celoru'. 7 de salua
tore s'p'tu' est. ¶ Ex eo t'pe cepit ihus p'dicare A dice'. p'entend' agite. app
p'iquauit eni' regnu' celoru'. ¶ Et it'm c'mbat ihus ciuitates A vicos
docens in sinagogis ip'soru'. A p'dicans euangeliu' regni. ¶ Et apl'is p'cepit
ite et p'dicate dicentes. q'm app'iquabit regnu' celoru'. ¶ Tu autem
nos manicheos vocas. ¶ Cur legi euangeliu' p'fere'tes. ¶ Nulla conbram
m'ior ventatem esse dicam'. A no' intelligis stulticia tua impudencie
capulata. ¶ Aliud esse dammare legem. qd' manicheus facit aliud
legi p'fere' euangeliu'. q' apl'ica doctrina est. ¶ Nulla eni' s'p'tu'. In hoc

xl.

xxlvi

xxlvi

xxxi

pñs loquit̃ dñs. **S**i pñmittit̃ huc implet̃. Ibi inica. huc pñfeto q̃t. In illa
 operu fundamenta iacunt. huc fidei et gr̃e culmen imponit̃.
Nec posuim⁹ ut egregij pñceptos doct̃ia monstret̃. **S**enectus
 titulus est. posse hoīem sine pctō esse. et dei mandata facili custodiē
 si velit. De quo abunde dictū est. atq̃ se imitatore ymo expletore op̃is
 bñ m̃ris tyram scribentis ad tyrinū esse fateat̃. Non intelligis. eod̃
 ope dixisse cōtraria. Ille em̃ in quingēsimō quarto titulo t̃ij libri. pñt
 uemine sine sordē. et sine pctō esse. statimq̃ iūgit testimonia in q̃bus
 pñtū est ap̃ job. Quis em̃ munda a sordidit⁹ nec si ead̃ vñ⁹ dia se
 vita ei⁹ m̃tra. Et in psalmo quingēsimō. In iniquitatib⁹ cōcept⁹
 sum. et in delictis pepit me mater mea. **E**t in epla iohānis. Si dixē
 rim⁹ quia peccatū non habem⁹. nosipos decipim⁹ et vitas in nobis nō est.
Tu edūis assensib⁹ posse hoīem sine pctō esse. et ut hoc verū dixisse videat̃
 statim iūgit et dei mandata facili custodiē. si velit. q̃ a variis a' nullis
 impleuit. **S**i em̃ facilia sunt. debent aplib⁹ custodi. Sin aut̃ cōce
 dam⁹. t̃i variis quib⁹ ea exple p̃t manifestū est difficile esse qd̃ rari⁹ est
 atq̃ hoc augeas et magnitudinē tue ṽtutis ostendis. quo s̃z debon⁹. q̃stē
 thesauro eructuare conaris. **E**t **P**onit̃ in titulo. c. xxij. Nec leuiter
 qd̃em esse peccandū. A quid sit hoc leuiter. ne forte in ope te alijs dixisse
 extimeret adnectis. **E**t **M**ulta ne cogitandū. neq̃ illis s̃mē r̃cordandū.
Delicta quib⁹ intelligit̃ ab oculis mōis mōdū me dñe. et ab alienis parte
 seruo tuo. Cū etiā etiā ea q̃ p̃ignorantia delinquim⁹ a sola cogitacōe
 peccam⁹. Delicta esse fateat̃. Putantū ut hostias perire iubeat offere
 et pontifex qui p̃ueto pplō deservit. an p̃ se offerat victimas. q̃ certe
 nūquā pro alijs iubet̃ offerre. si iustus ipse nō esse. Nec rursū p̃ se
 offerre. si pctō carē ignorācie stiliq̃. Nūc in latissima septuaginta spa
 tia pagenda sūt. **E**t docet̃ errorem et ignorācia esse pctm̃. obsecro
 te. Nōne legisti. Quid videt̃ mulierē adgūpiscendū. sam methata
 est eam in corde suo. Nō ergo solus aspectu a in centina viciorū repu
 tam in pctm̃. **S**ed ea quib⁹ tribuim⁹ assensum. Aut em̃ vitare possūq̃
 mala cogitacōe a q̃sēq̃nt̃ possūq̃ carē pctō. aut si vitare nō possūq̃
 nō iputat̃ in pctm̃ qd̃ cauēri nō p̃t. **C**allide qd̃em argumētari⁹ sed
 non intelligis argumētationē tuā cōt̃i s̃mctas s̃ptias facē. **V**oluit
 em̃ eloquā s̃pturarū etiā ignorācia habē pctm̃. **V**n et job offert hos
 tias p̃filijs suis ne forte p̃ignorācia in cogitacōe peccauerint. et qui
 ligna gredit̃ se securi ac ferro fugiente deligno. **H**omo fuit occisus p̃gē
 iubet̃ ad urbem fugitiuorū. A tam diu ibi esse. quā diu sacerdos m̃xi⁹
 mouat̃. qd̃ est redimat̃ s̃anguine saluatoris aut in dono baptismatis. a
 in penitencia que ymitat̃ baptismatis grām p̃necessabilem clemēcia
 creatoris qui non vult p̃re quēquid nec delectat̃ mortibus peccatorū.

C

C. xxij

Cxxvij

sed ut fuerat et uiuat. **Ch. 21.** Fogo que est ista iusticia. ut
impio teneat errorem aut rectum non habet ostentia. Nescio me
peccasse. et eius rei. quas nescio penas habeo. Ut quid plus faciam
si sponte peccaui. **Acti.** Ame sine et disposicio dei truas equum
Respondet stulte interrogatori tue libet sapie. Aliud tene qstionis
et fortiora te. ne scrutari sis. Et iterum. Noli esse sapiens multum
et noli argumtari plusquam oportet. Et in eod. inspicia et simplicitate
te cordis quete deo. Ac ne forte huic volumine coram dicat audiaphy
euangelicu claugente tuba. Q altitudo diuiciarum sapie et scie dei.
qua inestimabilia sunt iudicia eius. et inuestigabiles uie eius. quis
enim cognouit sensum domini. Aut quibus consiliis eius sunt. Iste sunt qstiones
de quibus A in alio loco scribit. stultas aut et metuditas qstiones d'vita
stientis quoniam lites generant. Et ecclesiastes de quo recte libro nulla est am/
biguitas. Dixi inquit sapiens efficiar. A ipa longe facta est a me p'fida
p'funditas. quibus inuenit eam s' a me q'as. quare figulo aliud vas fecit
in honore. aliud in contumelia. et non adq'scis paulo. p'p'io dno t'pon
denti. Q homo tu qui es qui t'pondeas deo. Audi go breuiter testimonia
scriptura et stulta ymo impia suscitato impetuum conticeat. **Post**
deus in genesi. Non adycta vltra maledicere t're p' opa homin. q' opposita
est mens hominis diligens ad mala apiticia. **Abraham** et sara au/
dita repp'issione filij ysaac. videt in corde suo. et tacita cogitatio
non latet stia dei arguit in risu. A ipa cogitatio q' p' infidelitatis
ep'hendit. **Et** t'n non ex eo q' r'fere diffidete t'ademnamus. s' ex eo
q' postea credidit. iusticie palmas accipiat. **Abel** nescit in concubitu
filia quid fecerit et inebriatus ab eis non habet crimen conste. A t'n
error in vicio est. **Argue** sanctu coram iacob q' rachel formosam
dilexit p'qua et seruiuit multo t'pe. et in **Lye** p'mo g'ubitu fuit
contristatus A adquiesce tande humane fragilitati. q' et p'uicta corpore
diligat. A infirmia detestat. **Lugit** iacob morte morte filij ioseph
et multo t'pe q'solacionem recipit filiorum. **Respondit** q' lugens a genico
vada ad infernu et p'bat si hominem du iustus ignoat qd actu sit d'usto
filio. ioseph. In exodo scriptu est. **Si** p'cussit aliquis quempid et motus
fuit morte mouat. **Sim** aut non volens. sed deus tradidit eum in
manibus eius. Dabo tibi locu adque q' fugiat qui occidit. Inq' noudu
q' deus tradidit hominem in manu eius. **Et** ille qui occidit. p'ignora
na exilio t'odernnet. **Inleuitico** lex ponit. **Quia** si peccaui i'getu
domini non sponte exoribus p'ceptis domini que non oportet fieri. feceris
vnu ex eis. **Sive** pontifex fuit sive omis smagoga A reliquus
p'p'ius A p'p'ca diducit p'ctm suu qd peccauit p'ignoratia offit minus

In tu in capris. masculin in maculatu. et ponet manus suas sup
caput eius. mēfiet q̄ illi in loco ubi mactant holocausta corā dñō
q̄ p p̄cto est. **S**tatim q̄ moſeq̄tibz. **S**i tetigerit aliqd in mudu qd
nō hat tangere. A fecit pignoratū et p̄ca didicē. siue p̄miserit
aliqd. A fuit oblitō. p̄miserit p̄m̄d suū m̄q̄ p̄caſſe ſe p̄p̄iat et offe
rēd p̄h̄y q̄ p̄cauit agnā. siue caprā p̄cto A p̄rabit p̄co ſacerdō
ſup p̄cto. A dimittet ei p̄m̄d. **S**im aut nō p̄ualuerit manū ei ut offe
rēt p̄cto ſuo qd p̄cauit. duos turtures. aut duos pullos colubaz
offeret dñō. vnu p̄cto. A vnu in holocausto. A portabit ea ad ſacerdōtē
A offeret ſacerdōs id q̄ p̄cto est p̄m̄d. A in ip̄o reconciliabit p̄cto
qd p̄cauit. A dimittet ei cetera q̄ h̄y p̄m̄d q̄ p̄m̄d t̄uitatē dimitte. ne
fastidū stomacho tuo faciat. **I**uſcep̄tibz q̄ n̄drat moſes q̄ in q̄ctōe
aaron et filiorū eius obtulerit vitulū p̄cto et poſuerit aaron et fili
eius manū ſup eū ſup caput videlicet vitulū q̄ erat p̄cto. A macta
uerit eū et tulerit deſangne eius. A poſuerit ſup cornua altariſ mēuitū
digito ſuo. Atq̄ altare mūdauit. **S**ili fecit macta et deſangne eiū teti
gerit auriculā eiū dexteri. A manū dexteri et ſimilitate pedis dexteri
et p̄ multa alia q̄ n̄drat longiſſimū est. enūtiſ diebz ſep̄te italegō
factū q̄ est indie octauo et vocauit moſes aaron et filios eiū et
om̄es ſemoſes iſrl. **E**t dixit aaron tolle vitulū debubz p̄cto. et arctē
i holocaustū i maculatū et offeret eō moſpectu dñi. et ſemoibz iſrl
loquē dicens. **T**ollite hircū de capris vnu p̄cto A vitulū i maculatū
amniculū in holocaustū. **D**ixitq̄ moſes et aaron aaron ad altare. et ſac
p̄cto tuo reliqua. **P**ur ſup̄ eleuauit aaron manū ſuas ſup populu. et
b̄ndixit ei. **D**eſcenditq̄ tū ſciſet p̄cto et holocausto et ſalutū. **M**ulier
generat liberos lege natē. et immunda eſt. **S**i masculin peperit. diebz
quadraginta. **S**i femina diebz octaginta. **A**cuſa acutoſe cur d m̄d̄y
quicq̄ noia. qd ip̄e condidit et nō ſolū ip̄a i munda eſt. ſed et om̄ q̄ teti
gerit. **E**ūq̄ diebz inquit purgatiōis eiū q̄pleti fuerit ſup filio aut fi
lia offeret agnū amniculū i maculatū et pullū colubaz et turturē
p̄cto ad hoſtiū tabernaculi teſtamenti. ſacerdoti qui offeret moſpectu dñi
et expiauit p̄ca ſacerdōs. **S**oloyſ q̄ qd indie purgatiōis eiū offerat
p̄ca victima p̄cto duo q̄ turtures. A duo pulli columbarū. vnu
p̄cto et alius in holocaustū. et qui fluxū ſemis patit eod ſacrificij
ordine p̄cto et holocausto liberat. **E**t ad extremū inſert. **I**mmo ratō
facite filios iſrl ab in mūditijs ſuis et nō moiet p̄cto. **S**i cotampnia
uerū tabernaculū teſtamenti. iſrl q̄ aaron p̄cipit ut nō ad tempe
m̄grediat in ſanta ſanctorū ne forte moriat. **E**ūq̄ aut ſi voluerit
m̄tate offerat vitulū p̄cto. et arctē in holocaustū. **A**lter hircū
corū tūcta p̄cta ſuſcepit iſrl. i typū dñi ſaluatorū. et offeret i ſolitudinē

et si placat de omni multitudinē. Ad extremū dicit. Si amodo
homo desanctificatus p ignoranciā imputat ei iniquitas atqz deli-
tum et voti reus erit. Vñ et aplūs. Monet outzarethā dñm cum
trahat sumēdā ne in cōdempnaciōe nobis sumamus atqz iudiciū
Si dānat in lege ignorācia. qñto magis in euāgelio cōsciā. Crā
scāti aduūs et de contenciosorū imprudentiā refutāda. sūma qz
carpam⁹. Nazareus sctō cōmē vneabilis. aliq subyta morte ma-
culat et omēs dies qstaciōis eius preteriti pēriti sūnt fuit. pōa
qz offerūt pco duo turtures. et duo pulli colūbarū vñ p pco
et alt' in holocausto et agna p pco. Et post mltā scriptū est. et
nūc magnificet fortitudo dñi. sē loquut⁹ est dices. dñs longanim⁹
et mltē misericordiē. auferat iniquitates et scelera et mūdās. nō
facit in nocente. Pro quo septuaginta mēpzetati sūt et emūdās
nō mūdauit reū. quo sē etiā post indulgenciā re⁹ sit pē qstaciōe
Quāqz aut ignorauit pplūs et fecit vñū ex hīs q facē non debuit.
post longā ceremoniarū ordinē infert. et dñ. offerte hircū caprū
p pco et placauit sacerdos pōm sīnagoga filiorū isrl' et piciabit
ei dñs. qz ignorācia est et ipsi offerent oblacionē suā i sacrificiū
dño p pco suo mōspetu ei⁹ qñ nesciuit. Ibi qz addit. Si etiā vna
peccauit p ignorāciā offeret caprā anniculā p pco et deprecabitur
pco sacerdos. eo q ignorauit p pco ignorantie corā dño et roga-
bit pco sacerdos et piciabit ei. In kalendis singulorū mensū of-
fatur hircus caprū p pco dño. In pasta qz p dies octo a die
qñta decima mensis primi usqz ad diē vicesimū. pñū sacrificiū
p pco est. In penthecosten p pco hircus offert. et in kalendis mensis
septimi. qñ tubarū clangore concinit eadē hirci p pco et ligio qñt
Die qz decimo eadē mensis septimi. qñ ieiuniū est usqz ad vespam
offert hircus caprū p pco. pñ eū hircū. qui an holocaustū p pco
ex lege mactat. Indies qz stenophie qñ figebant thab'nariā a die
qñto decimo eiusdē mensis septimi usqz ad diē vicesimū scdm. mē
alias victimas p pco hircus offert. Ut illud impleat beati dauid
Tibi soli peccavi et nō malū corā te feci. ut iustificeris i sermōib⁹
tuis et vincas tū iudiciis. Sex ciuitates eligit exilij corū. qui nō
ponte sed p ignoranciā vl' iactu lapidis. vl' in pulsione manus
vl' loco atqz lasciuia absqz inimicijs. infelicitate magnā volūate
peccarūt et tñ nō absqz cōmē sē dñi relegant impetruū. et ante
qstituti die nec supplicatiōe nec pco corū reuerso impetrari et redi-
mi pōt. In deuteroniō qui liber pccatorū emūciō est p pūne de-
monstrat. nō opib⁹ nris atqz iusticia sed dei nos misericordia cōsuat

Dicente dñō p moysen. **N**e dicas in corde tuo. tū subuerteret eos dñs
deus tuus a facie tua in iusticia mea introduxit me dñs ut possidea
eam hanc. quia impietate gentium istarum dñs consumet eos a facie tua
nō in iusticia tua et directio cordis tui introibis. **U**t possideas eam coram
sed impietate eorum dñs deus tuus consumet eos a facie tua ut sustinet
vbi qd loquutus est patribus tuis abraham. et ysaac. et iacob. et facis
q nō iusticia tua dñs deus tuus dabit tibi eam optimā ut possideas
eam. qz ppter dñe ceruicis es tu. **I**n eo aut q dix. pfectus eris in
dñō deo tuo. quo sensu dixerit exprophetis qd dicit. **Q**uā ingressus
fuit inquit eam quā dñs deus tuus dabit tibi. nō debet diuinos et
ariolos consilare nō discas facere abhominabiles gentium illarum. nō iuuet
rite qui transeunt filium. et filia sua pigne diuinacōis et omibz au/
gurijs et maleficis artibz et in cantacōibz nō serues ut interrogas ma/
gos et ariolos et mortuos. **A**bhominatio em dñs est omis qui facit
hoc. **E**t ppter has abhominaciones dñs deus consumet eas a facie tua ppter
eris in dñō deo tuo. **D**eniqz infert quia gentes iste quas tu possides
ariolos et diuinos audire. **T**ibi aut nō sic dedit dñs deus. statimqz
subiungit pphiam vni de filiis tuis sicut me suscitabit dñs deus tuus
ipm audies. **E**x quo ostendit pfectum huc dici nō qui cunctas virtutes
habeat. sed qui pfectus et vni sequat deū. **V**ariat qz ppter de condicione
exulū qui p ignoranciā peccauerūt quo et quādiu qfugerē debeant
Alī subiungit. quādo edificauis domū nouā. facies torculū tecto tuo
in circuitu ne sanguis reus sis tū aliquis ceciderit ex ea. **E**t iterū.
Si fuit in te vir qui nō sit mudo amotio fluxu egredietur extra
castra. A nō ingredietur mediū castrorū. **Q**uāqz adveniet vespa lamab
p aqua. **E**t post solis occubitu ingredietur in mediū corp. **D**e his
filio uame duo tū ponā testimonia peccauit arhar et totus ppter
offendit. **D**icit qz dñs ad ioseph. **N**on poterūt filij isrl stāe in spectu in/
imicorū suorū sed dorsa vertent ad iherosolim. quia factū et anathema
in eis et nō adda. **U**t sim robustū. si contritū fuerit anathema de
medio vestrū. **Q**uāqz sacrilegiū qret et foris latente in venisset reū in/
fuerit tū arhar filij eius et filie. boues. asini. portā. tabernaculū et qnqz
habere potuit. igne delata sūt. **E**st qz ipse peccauit quid commiserit filij
quid boues. qd asini. qd pcora. fac deo calūniā quā vnus peccauit
et ppter hūc tūcū sit. aut et ipse lapidat et oia q habere potuit et
ppter flamma consumpsit. **D**uram et aliud nō māt erat ciuitas quā
nō tradidit dñs filiis isrl absq. **Q**ui qui habitabat in gabaon omēs
pugnado cepit. qz ad nō factū erat ut induceret cor eorū. A pug/
narent cōtra israhel. **U**t mēficerentur et nō fieri in eis misericordia
et pueri sic pcepit dñs moysen. **S**i dñs factū est voluntate ut pace

non sapient. nec sustinent quid. **Samuel** uix aplm. quid go aut? consiliat
eum sub quo pe isse. **De samuel et malactm.** **Jonathson** fauid
mellus gustauit in sceptro et illuatis oculis p uoluit qd nescies faceret
Hec em septua tetat q ignorauit. aprie esse pceptu. ne quisqua
gustaret donec victoria domi oplaret. In tnd aut iratus est dñs u
pñs inueneret occultu. A ipe fateret dicens. gustauit i sumitate septri
quod est in manu mea parum mellis. A ecce ego morior et postea
missionem et pabus pñ libeat. dicens ad saul. **Nunc** jonathan
mouet qui fecit salutem hanc magnam in isrl. absit. pñit dñs. si
rederit decapillis capitis eius mētam quia cū dñs fecit die hac
et libeant pñs jonathan. et nō est mortuus. **Samuel** nascit saul
et nō uult ne cū rege postea pñs vincit. ut ostendat hūmāi aī in
dūsum mutatōnem. pñt bethleem singlōs filiorū yessē putat ipos
esse. quos dñs pñtebat. **Quis** uidisset heliab ait ecce ingesset dñs
xpñs ei. et ait dñs ad ad. ne spicias aduultū eius. et ad staturam
corpis illius quid adyeri ei. **Alit** em uidet homo. **Hoc** em uidet in fa
ciem. dñs in corde. **Atq** in hūc modū pñtes exant pñs corrigit
ut pateat hūane mentis infirmitas monophobos. filius saul inter
ficiat dolo a reab. et bamaa filijs tenuon berhortur. **Quis** mū
nassent dauid et caput ad usary demonstraret oasī sū a dauid dñs
vni mpy oad crū vñd iustu in domo sua et mēculo suo. **Certe**
mem phiboseth iustus nō erat. A tñ in eo iustus appellat. q absignora
mēfectus est. **Ora** leuitas tñ archa dñi transset isrlm et lasciuies
bonos plaustrū in pñe alterā declinasset. mist manu ut sustineret d
clinaat. **Nūm** scitū q pñt. pñt q furoz dñi in ozam. **A pñt**
ad isrl dñs pñorata et mortuus est uñ archam dei. **Constat** uñ
dauid. q pñt dñs ozam timuit dñm in illo die. **Aut** quō inge
dier ad me archa dñi. **Dauid** iustus et pñt. et vñt in rege que
elegit dñs pñm cor suū ut facit cūtas volūates ei. uidet ignora
riam dñi fūore pñita. terret ab hñt. nec qñt causa ad nō
qñ pñt ignorantē. s fillem sñas pñt. **Procepit** dauid pñpi
exercitus ioab ut nūc pñm statim q pñt comēor. **A pñt** cū cor
suū. et dixit ad dñm pñtū uelēment quia hoc fecit cum iubet
ut fñt. vñt qd dñs ignorabat. **A tñ** se ipe pñt. **A pñt** culpa pñ
tuaginta milia homy anglo gladio trucidant. **Salomon** complens
templi ceteronibz vñtq palmas tendit ad dñm et ait. **Cū** pñt
pñt. nō est em homo. qui nō pñt. **Archia** pñt salomites. nesciat
ad se venire uxorem heroboa. dixitq ei dñs. **Eae** uxor herobeam
ingredit. ut qñt uerba are pñt suo qui egrotat. **Iux** hoc. et uñ
hoc loqñs ad eam. **Helisus** sedebat in monte venit ad eam mulier

tuus filius mortuus erat. et amplexa pedes eius conserat. repellente
autem ea gressi. dixit ad eum vir dei. dimitte eum quoniam anima eius in amaritudine
est. et dominus relaxavit me. ut non enunciarer mitti. In libro dictum legimus
fuerit filius iobab pater caruissimorum qui peribat ex dimidio. Et ita per
aut salma bethleem et nettophat. Nicorona domus iobab et qui peribat
ex dimidio sarai. A cetera. Sile unaque sciti erat. qui peribat. A in istis ciuibus
non meruerunt pericula. Nequaquam defuit istum tropologiam. si impia per
unam historiam perhantes. Abacuc. perha cantum suum hoc in scribitur
Oratio abacuc. perha. pignoratibus. Loquutus enim fuerat audacter ad
dominum. A dixerat. Usquequo domine clamaabo. A non exaudies. Vociferabo
ad te non patiens. A non saluab. Quia ostendisti michi iniquitatem. et laborem
videre. per deum et in iustitia tuum me factum est iudicium. A conditio potestatem. per
hoc latebra est lex et non perit usque ad finem iudicium. quia impius perit ad
uersus iustum propter eum caput iudicium perissimum. pro quo se ipse et perhentes et per
notatam sit loquutus. scribit tantum penitentiae. Si perit non erat ignota
superfluo scribit librum penitentiae. Avoluit id lege quod perit non erat. In ex
tremis extrema parte. Vbi perhentes templi in monte sit. et hic multa sita
per fuit sacramenta narrant. primo die et septimo mensis perit offerunt vic
time perit omnem. in quo perit aut ignota perhentes. Septem
per dies perha perit perit mactat. Septimi mensis quinta decima die
per perit sacrificium ordo celebrat. Et per alia perha. quod non est usque per
omnis perhentes. perit est. erat autem ibi locum ad occidentem. dixit ad me. Iste
est locus ubi corere debent sacerdotes hostiam perit. A pignoratibus. hieronimus
loquitur ad deum. Scio domine quod non est hostis via eius. nec vii est. ut ambulet.
et dignat gressus suos. Idem perhentes est enim cor omnem et insatiable quod
agnoscet illud. In perhentes legimus. Et via que vii recta apud hominem. et novus
suma eius veniunt in profundum inferni. Ecce et hic manifeste ignota
condemnat. dum aliud putat homo et sub spe vitae ad inferna delabitur.
Multe magis cogitationes in corde hominis sunt tamen non illius voluntas. quod incerta
et fluctuans atque mutabilis est. sed dei consilium obtinet. Quod magis gloriabitur casum
se habere cor. et quis confidet mundum esse apertum. Multis est hominis enim
medans et perha impletur os eius calculo. ad non gressus hominis dignatur
mortalis autem quomodo facere potest vias suas. Omnis vir vii iustus. sed
conjugit corda omni dominus filius malus iustus se facit. A non lauat exanim
suum filius malus exorsus oculos in a palpebris suis deuat. Et enim usque
qui per in iusticia sua. Vnde dicit ad eum. Ne sis iustus multum. nec quasi
per sapientiam queras superflua. ne forte obstupescas. quia enim laboravit
homo ut requirat. non invenit. Sed dixerit se sapiens intelligere. neque
non potest. cor enim filiorum hominum repletum est malicia.

Explicit prima pars. Insuper ista eiusdem libri

Christo. multa quidē de scriptis sanctis meōrit' copiose q' dixisti
et quasi quibusdā nubibz claud' nūlus es veltatis lūmē apere. **S.**
quid adrem. vñs em' ductis testimonijs videtur homī accusat' nāz
ac p' hoc in iudiciū r'ferte adden. si tales hoīes condidit ut obliuio
ne et ignorantia p'ta carē nō possint ex quo p'pitiū est homīes
posse si volūt nō p'tae. id em' fecit qd' vitare non potuit. Vbi autē
aufert' possibilitas aufert' et vicū nemo in eo cōdemnat' qd' facē
nō potuit. **Acti.** Sepe dixi te nō intelligē conato meos. nec cō
sidare quid tu argumētis. sed quid deus iussit. pro obliuio. et nō
ignorantia. quasi p'p'to offerūt' sacrificia. siue hoc male iuxta te siue
bñ iux' me p'cepit deus meū est obseruare qd' iussit. tūm de iussu re/
prehendere. **Chri.** Quā vñm facis. p'p'itue veritati. et trahis me
ad blasphemiam. conceda tibi hoc in veteri lege p'ceptū. de qua scriptū
est. Vetera t'pserūt. ecce facta sūt oīa noua. Nūq' de euangelio potēs
hoc app'bare. vt puniatur q'spiā p' eo quod nesciat. A dñ p'enas luat
quā reus sit confat'. **Acti.** Dum ignoram' marmel' eius nobis ip'se
conferget. qui legem dicat absolutam. A solos noui testamti legendos
libros. **Chri.** Quid em' amē audisti. vt hoc aut' esset. Lex em' data
p' tpe iusta sancta q' est. et veniēte euangelij p'f'atōe viliora cessauit
Acti. Ego nequaquā obseruandū est. qd' lege p'cipi'. **Chri.** Quedā
obseruanda. quedā p'tercunda sūt. **Acti.** Quā te video esse doctis/
simū. dic' mihi que de uet' testamto obseruare debeā. q' ne r' hūc
Chri. Mandata obseruare debem'. q' ad vītā et mores p'tinet corrigē
dos. De quibz scriptū est. Mandata dñi lucidant' illūciant' oculos. q' aut'
ad legis testimonia. et ritū sacrificiorū p'tinet r' hūc quedā sūt. **Acti.**
Agnosce michi cū legis et omī scripturā scientes lactites nō ad adiut'.
quid velim dicē. **Chri.** Hoc intelligo. qd' legis. sed nō qd' taces.
Acti. Tace tibi video q' tantis exemplis docē te volui. p'ccare
hoīem p' ignorantia et p' p'to vt in lege hostias ita in euangelio offe/
renda p'ctudmē. **Chri.** Da testimoniū noui instrumētū Vbi amor
et ignorantia et impossibilitas mādātū teneat' nichil. **Acti.** Nō nūc
est multa p'ferre. Vñd' p'f'at'. cui ite cōdūc nō potēs. Vñd' clonib'
p'p'itue. loquit'. Consentio em' legi dei iux' interiorē homīes. Video
aut' aliam legem i' membris meis r' pugnante legi mentis mee. et cap/
tuantem me in lege p'ti. que et in membris meis. miser ego hō. qd' me
liberabit de corpe mortis huius grā p' xpm dñm dñm nr'm. **Chri.**
ptulisti testimoniū qd' p' me facit. liberat' gō de corpe mortis p' grām
dñi nr'i ihu xpi nequaquā vltra p'ccare debem'. **Acti.** liberat'
quid sum' baptismo saluatoris. Sed id michi edisse. qd' dixerit. Vñ
deo aliam legem in membris meis r' pugnātem legi mentis mee.

et captiuitatem me in lege peti que est in membris meis. **Quae** ista lex
est regnans in membris hominis et repugnans legi mentis eius. Responde sim-
pliciter. **Taces.** Audi eundem apostolum apostolicissime predicantem Quod enim oportet
non agnosco. nolo enim quod volo hoc oportet. sed quod odi illud facio. **Sic** autem quod
nolo hoc facio. consentio legi. quoniam bona est. Nunc autem nequaquam ego oportet
illud. sed quod in me habuit peti. **Sic** enim quod non habet in me hoc est
in carne mea bonum. velle enim adyarct in operari aut bonum non inuenio
Nolo enim quod volo. bonum hoc facio. sed quod nolo. hoc ago. **Sic** autem quod nolo
ego hoc facio. Nequaquam ego oportet illud sed quod habitat in me peti.

Chry. Quia te homines prudentes sic intelligunt apostolum ut expressa cum sua
et non ex aliorum hoc dicit sentias Qui enim aliena in se loquentis christum
libere proclamabat. **In** experimentum quoniam eis qui in me loquitur christum. Et in
alio loco. **Cursum** consummavi. fidem seruavi. Decreta imposita est michi corona
iusticie. **Iste** hoc dicit dicit potest. operari bonum non loquor. **A** non quod volo
bonum. hoc facio. sed quod nolo malum hoc ago. **Quid** illud erat bonum quod
volebat facere et non poterat. **A** quod illud erat malum quod nolbat. **A** tunc vult
non poterat. ergo non ex sua persona hoc dicit sed ex persona generis humani. **Q**
uia vult subiacet ob carnis fragilitate. **Acti.** Parum michi tollis. ut totum
tribuas. ego enim unus homines. licet apostolum intelligebat subiacet peti. non
tu totum humanum genus assens. quod si verum est magis tenendum. et per se.
Nam et apostolus homo est. et si homo. vel de aliis. ut dicitur si homo loquitur.
Nisi ego homo. quis me liberabit de corpore mortis huius. **A** quoniam non
habitat in me. hoc est in carne mea bonum. Corruptibile enim corpus aggra-
uat animam et deprimit eterna habitaculo sensum multa curante. **Chry.**

Sic loqueris quasi ego hoc expressa generis humani accipiam. **A** non expressa
peti. **Chry.** Et quis tibi hoc credit ut expressa peti. hoc
loquitur apostolus. **Si** enim expressa peti hoc accipis. debuit dicit in se
ego peti. et non in se ego homo. **Homo** quippe natus est. peti ro-
untatis. **Nisi** forte et illud quod scriptum est. vanitas vanitatis et omnia
vanitas. ad peti et fert et non ad omnes homines. **Et** illi veritatem
in imagine pambulat homo. **Et** denique homo vanitati affligitur
est. Dies eius velut umbra pertransit. **Si** hoc pauli testimonio
non moueris audi eius qui dicit non potes. **Nihil** michi conscius sed
et cetera retolenda dicit testimonia. **nunc** nec meum iudicio. nihil
enim in genere sum. nec tu in hoc iustificatus sum. **Qui** hoc dicebat nul-
lus vult peti sed conscius erat. sed quia legerat delecta quibus intelligit
Et sunt vult qui vult vivo iuste. nouissimam autem carum respiciunt in profundum
inferni. **Et** uterque omnes vult vult sed iustus. **Deus** autem corda hominum dirigat
Vult suam typabat. ne forte pignoratia deliquisset. maxime cum
sua testetur. **Est** iustus qui peti in iusticia sua. **Et** alibi iuste quod iustus

est scitabens. Ne opinio ventatis. a iusticia declinans reddatis sanctis
et agas. **Chry.** Ne contendere videre et in diuisum absq; mensura fume
trahere. saltem hoc in ocedes iustos in scriptis plurimos appellari. **Acti**
Nō solum plurimos. sed et in mirabiles. **Chry.** Si in mirabiles iusti sunt
et hoc negari nō pot. Et uide male loquutus sum. posse homines sine
peccato esse. si uelit. hoc est alijs uerbis dicere. posse iustum sine peccato esse.
in eo q; iustus est. **Acti.** Iustum esse concedas. siue omni aut oīno
peccato nō assentior. Et tū absq; qd' grece dicitur anamarthethon. soli
deo competit. omnis q; creatura peccato subiacet et indiget misericor
dia dei. scriptura dicente. misericordia dñi plena est terra. et ne q; iniqui
tas quasdam in se habet uicis uideat pstrutū. in quibus errore sunt
lapsi. Pauca pferat q; nō ad singulos. sed ad omnes in q; pertineat.
Antiphona pmo psalmo scriptū est. Dixi pnuariabo aduersus me in i
q̄tatem meā dñō. A tu dimisisti iniquitatem cordis mei. Statimq; sc̄p̄
p̄ hoc hoc est impietate siue iniquitate utriusq; em̄ intelligi pō
Oratū ad te omnis sancto in tpe optimo. Si sanctus ē quō oratū
iniquitate. si iniquitate h̄ q; ratione sanctus appellat. Quē illud
videlicet modū. qui et in alio loco scriptū. septies cadet iustus & resurget
Et iustus accusator sui est. impietate pmo. **Galila.** Alienari sup
peccatores a uultu a errauerunt ab uero locuti sūt flā. ut statim ut nati
sunt subiacue peccato. in solitudine pnuariatoris adam. q; est for̄ futū
Vel certe statim. ut deuto regali natus est xps de q; scriptū est. Omnis
qui apert uolūta sancto uocabit dñs Omnis hētia errauit nō intelli
gentes mysteriū natiuitatis eius. mag' q; ad speciale natiuitatē sal
uatoris quā ad om̄m hōm referri pōt. hoc qd' dicitur. qui apert uolūta sctō
uocabit dñs. Solus em̄ x' clausas portas uolue uirginal' aperit
que tū clausa iugit' pmanebat. Hec est porta orientalis clausa
p qua solus pontifex ingredit' et egredit'. A uolūta semp clausa
est. Illud q; qd' in uolūta iob scriptū est. Nūq̄ mudus erit homo
corā deo. aut in opib; suis p̄prehensibilis erit. si ad usus famulas
suos nō credit. et cōm angelos p̄uauit qd' t̄p̄t q̄nto mag' ihis qui
m̄ abutit domos luthcas. eāq; et nos de eod' luto sumus. **Chry.** si as
serueris hoc dici ex p̄sona elephas themanites intellige non ab eo
dici s; ab illo qui sub p̄sona anyh i r̄plone et i r̄uelacōe loquitur ei suab
dei. Sed esto ut loquat' eliphaz quid p̄spiciat angelo loquitur. Nūq̄
nō hoc ex p̄sona iob dicitur. temptatū est uita hōis sup tened. Et si eo
peccatū quid possum facere. et quā oblitus es neq; fecistis iniquitatis
mee obliuione et emundacione peccati mei. quō em̄ pōt iustus esse hō
ap̄ deū. Et iterū. Si fueris iustus nō audiet me. sed iudicō eius. digebit
Et rursus. quia sum impius. cur frustra laboro si lotus fueris nime

et mundus. mundis manibus. satis me sorde tinxisti. Si pertauas custodires
me. ab iniquitate aut me non facies innocentem. Et si impie ergo
te mitti. Et si fuit iustus non potes sperare. Plena enim sum ignomi-
nie. Et utrum. Quis erit mihi a sorde. Nec unum quidem. etiam si unius
diei fuerit vita eius super terram et mirabiles menses illius quod si dixas
promissum quod non impossibile sed interdum difficili accipi. Respondbo
tibi. Et ubi est illud quod tibi contulisti. Facilia esse dei mandata. Nec facile
posse opteri dicente scriptura. Vir in doloribus laborat et cum omni facit
dicionem suam ut offensa. A subiugata et mortuæ carne vivat in spiritu
Ridicula quod illam expositionem demonstramus videri. non dixisset Job. quis
erit mihi a peccato. si quis mihi a sorde. Protergo quod probare conatur
sordes peccatorum significari infamia non vicia peccatorum. Aut ac si non sit
intelligit. dicite vos quod sentiat. tam enim in uoluntate dictor est. et nimio
qualore toptus. Ut suspitionem magis quam intelligentiam lectori prebeat
Ad extremum infert. Ego autem ad hoc quid respondbo. mandum ponam
super os meum. semel loquutus sum in scilicet non addam. Ecce Job noster in
maculatus et iustus et sine querela et abstines se ab omni se ab omni
peccato malo qui sine iniustitia coronatur. Ut mandata dei mandeat. Hoc est
quod in prophetis legimus. Quis gloriabitur castum se habere cor. aut quod confidet
mundum se esse apertum. fac quod et hic non impossibile. sed per difficultatem
dixerit. Colle ergo similes et rade delubro tuo facilia dei esse mandata.
Quid si illud apostoli iohannis opposueris mandata non sunt gravia. Et de ewa-
gelio. Iugum enim meum suave est et onus leve. facile reuincetur. Lenius
enim euangelium dixisse mandata ad gratiam suppletionis. Iudaice in qua
parua quæstionum gratia quærebantur. quæ uix leuiter et apostoli petri similes
nullus potuit explere. Unde et in actibus apostolorum scribitur. Nunc ergo quid
temptatis deum. imponere iugum super ceruicem discipulorum quod neque patres
nostri neque nos portare potuimus si per gratiam domini Iesu credimus salua-
ri quodam et illi. Iacobus scribit apostolus. Si iudicatis legem non est factor legis
sed iudex. Ille iudicat legem qui dicit aliud non iuste esse preceptum et igno-
rantiam non habet. perimetur frustra offerri victimas perire quod peccatum
non habeat conscientiam. neque enim in lege ratio queritur. sed auctoritas. Id
in eodem scribit epistola. Ira potest etiam prouideri. Significatur quod non ira
dei. sed iram viam posui. Ira dei enim iusta est. Ira autem viam deperit
bata mente premit. Unde et in psalmo dicit. Irascenti et nolite peccare. quod
epistola quæ sensum habeat. apostolus docet. Sol non aridat super iracundiam
uestram. ut peccatum dicit sit. vel leuiter irasci. Iusticia autem iram celesti peni-
tudine mitigare. Unde et pro otioso verbo reddidit sumus rationem
iudicis iudicij. Et in eodem euangelio legimus. quod irascitur fratri suo sine
causa reus erit iudicij. licet implens quod antiquis traditis sine causa ad

datum sit. Ut scilicet nec de causa quidem debeat camus irasci. Quis hominem potest
dicere quod ita quod absque iustitia est in sempiternum carcat. Et iterum ne gloriemur
in crastinum. uestis enim quid adveniens pariat dies. Vnde scriptum est. Re
beatum dicam quicquid ante mortem. quod enim vivimus in tantum sumus et
quoad in tantum nulla est etiam victoria. quod etiam apostolo fortissime plati
in futo scilicet speruatur. Deus atque saluator sub persona assumpti hominis loquitur.
insipientissimus omnium hominum sum. A non est prudentia hominis in me et in
sexagesimo octavo psalmo. Deus tu scis in sapientia mea. Si fatium
de sapientia est hominibus. Ineant quod scriptum est. In multitudine sapientie
multitudo scie. et qui addit scientiam. addit dolorem. Intelligentes quod perfecti omnem
carcat. et ex eo quod novit quanta non novit et odio magis habuit vitam quam
malum est super opus quod opor super terra. Omnia enim vanitas et presumptio spiritus
Nemo scit quod futurum sit. quod sicut est quod annuntiabit ei sunt iusti ad quos pervenit
quasi opus impiorum. Et sunt impii ad quos pervenit quasi opus iustorum
Ecce idcirco dicitur. quod etiam iudicium solus dei est. A quos putamus iustos sepe per
ratores inveniunt et quos eorum peccatores apostoli dei scientiam iusti sunt. Qua
tuncque laboravit homo. ut magis. non reperit. et si dixerit sapiens nosse
se invenire non potest. Omnia enim vniuersi oculus est corda quod filiorum hominum
minimam repleta sunt malicia et inartato statu. quod gressu dicitur. periteria
multe morte siue utrumque hebraice scilicet mortue. demoluit atque corripuit
suauitate olei. Quis mortalium aliquo exinde non capiat que hereticorum
et flos dogmatum veritas non maculat. Tempus inquit est. ut incipiat
iudicium de domo dei. Si autem primum a nobis quis finis eorum qui non credunt
euangelio. et iustus vix saluabitur. impius et peccator ubi parabit. Certe
iustus est qui in die iudicii vix saluabitur. Saluetur autem facile. si non in
se habet maculam. quod et iustus est in eo quod multis floret virtutibus et vix
saluat in eo quod in quibusdam dei indiget misericordia. Quatuor sunt
perturbationes quibus genus vexatur humanum. due presentes. et due future. due
bonorum et due malorum quod gressu dicitur. superbia et gaudium quod illi x a pan
vel HAONHN. appellant. et superbia HAONHN. voluptas apletis dicitur
altera mali. altera boni excedimus quod mensuram. Si gaudemus super hiis
que non debemus dicere. potentia. honoribus. inimicorum infelicitate vel
mortibus. Aut si malorum dolore cruciamur aduersis. exiliis paupertate
languore mortibus propinquum quod apostolus fieri prohibet. Et rursum si cupiamus
ea que arbitramur bona. hereditatem. honores. perpetuam vitam et cor
poris sanitate et cetera quorum principium gaudium fruimur. et metuamus illa quod
putamus aduersa. quibus ad perfectum tunc iuxta stoicos. Zenonem videlicet
et crispinum possibile. iuxta peripheticos autem et difficile et impossibile
est tunc sine omnibus scriptis sancte ostendit autolias Vnde et iosephus
machabeorum scriptor hystorie. frangi et regere posse dixit perturbationes.

animum eradicat q. et qñq; tusculanarū ciceronis libri hīs disputatō-
nibus referte sūt. **P**ugnat enī uix aplm adūsum nob fragilitas cor-
pis et pñtaliū neq̃a mīalestib; mīalesta sūt dīcton opa carmō
et opā spūs. et hec mītem b' adūant. ut nō que volum; ipā faci-
amus. **S**i nō qd volum; facim; s; qd volum; illud opam; quomō
dicatib; hominib; sine pñtō qd s; pñt. **E**cce aplūs omēs que credentes
quod volū imple' nō possūt. **C**aritas opit multitudinē pñtō. Nō tā
pñtōrū quā pñtū. ne ultra dei in nos caritate peccem; **Q**uādrē
denūtere peccatū dī. **D**imittūt ei multa quia dīlq; plurimū. **E**c-
quo intelligim; nō nīm solū esse pñtis facē qd' volum; s; et dei ele-
mentie. si nīm adiūat voluntatē. **D**eus lux appellat. et tēdere i co-
nō sūt vīle. qd' dī vīlas in dei lumē tēdrat vīri. **O**stēdūt oīd
aliōrū lumē aliq; sōde maculari. **D**eniq; et apli appellant lux mūdī.
Sed nō est sptū q' in aplōrū luce nulle sūt tēdrē. **E**t de iohāne
scribit. **Q**uē vīd ut testimōnū pñtōrū dēlūc. ut omēs credēt pñtū
nō erat ille lux. sed ut testimōnū pñtōrū dēlūc. **E**cce lux vīa que
illūat omēs hominib; veniet in mūdū. **V**n et dēdō sptū est. q' solus
hīs i mōrtalitatē et luce habitat i aacē sibile et certe legim; i mōrtalib;
angēlos in mōrtalib; thronos. et dīnācos. et alios dīctos. **S**ed s; dē
est i mōrtalib; qz nō est pñtū ut cētā sed pñtū. **Q**uā ob causā idē
apls scribet. dēd solū esse sapientem. cū et salomō et mlti alij sancti
sapientes vocent. et dicat uix hebraicū ad pñtū tizi sapientior daniel
es tu. **Q**uō go solus lux. solū i mōrtalib; et solus sapiēs appellat. cū mlti
i mōrtalib; et lucē et sapientes sūt. **S**ic pñtōrū hominib; nō exēd. sed
exēd veniēs i mōrtalib; eos i qui pñtū vīd esse. **D**emonstrat. **Q**uā-
dū sptū est et sanguis ihū filij eius mūdāt qd' nob ab omī peccatō
tam i cōfessione baptismati quā i mētem pñtū. sed aliud ē
mūdār ad eo. **A**liud pñtū esse sine vīo. **S**i enī uix iob luna nō pñt dī
et stelle nō sūt mōde i cōspēctū ei; qñtō magis homo pñtō. et filius
hominib; vīd omēs enī os obstruit et ob mīx est mūdō dēo. q' pñtū
legis nō iustificat omēs caro corā eo. **N**ulla q' dīstantia ē pñtū
omēs enī peccauerūt et inducet glām dei. iustificatī gratiā pñtū
gratiā. **S**i enī scribit existimam; fide iustificari hominib; sine opib;
legis. **S**i quid vñ est deus. qui iustificat cū cōpōne ex lege. et pñtū
pñtū ex fide mīaleste ostendit nō i hominib; mīto sed i dei grā esse
iusticiā qui sine legis opib; credentiū sustipit fidem. **V**n sequit pñtū
vñ nō dīnabit. **Q**uāq; quia nō estis sub lege. sed sub grā. **N**ō enī vo-
lentib; neq; cūctis s; mīserentis est dei. **V**n et gentes q' nō scēbantur
iusticiā tōmphenderūt iusticiā. iusticiā aut ex fide. **I**srahel aut sequens
legem iusticie nō pñtū. qm nō ex fide s; opib; offenderūt i lapidē

offensionis finis enim legis Christus ad iusticiam omni credenti. Certe per epistolam
apostoli. hoc habent principium. Gratia vobis et pax a deo patre et Christo
Iesu domino nostro et semper sine clauduntur ad gloriam quam persequitur. ut non in
dignitate ulla donacione expectantes reuelacionis domini nostri Iesu Christi. Licet ergo
nulla indigentium donacione in expectantem reuelacionis domini nostri Iesu Christi. qui
tunc nos in omnibus confirmabit et ostendit sine fine. cum dominus dominus noster
Iesu Christi. et mundi finis aduenierit. ut non gloriemur omnes caro in conspectu dei pau-
lus plantauit. apollo rigauit. sed dominus incrementum dedit. Ergo neque
qui plantat neque qui rigat est aliud. sed qui incrementum dat deus. Ipse
enim agricultura ipsa edificatio sumus. per gratiam dei qua sapienter architecto
ponit fundamentum. Nolite inquit vosmetipsos decipere. si quis sapiens est
in vobis. in sacculo isto fatus fiat ut sit sapiens. Sapiens enim mundus stultus
est apud deum. Dominus agnoscit cogitaciones hominum. quoniam vane sunt. Et iterum. In
nullo enim michi conscius sum. sed nec in hoc iustificatus sum. quia quod me
iudicat dominus est. Quod et vobis qui sine peccato esse vos dicitis. Quid habe-
tis quod non accepistis? Si autem accepistis. quid gloriamini? quia non acce-
pistis. Jam saturati estis. Jam diuites facti estis. Et ut sciamus non ex nobis
sed ex dei cuncta pendere iudicio Veniam magis dicimus aduersus. si dominus voluit
qui enim dicit veniam aduersus. ostendit se velle. monstrat cupere. promittit ad-
uentum. sed ut cautius hoc loquatur. infert si dominus voluit. Si quis enim se
putat quid nosse. nec dum nouit sicut nosse oportet. Vas electionis humilitate
deiectus immo ostia fragilitatis sue loquitur. Ego sum minimus apostolorum. qui
non sum dignus vocari apostolus. quia persequutus sum ecclesiam dei. gratia autem dei
sum. quod sum et gratia ipsa in me vacua non fuit. sed omnibus hiis antequam labo-
raui non ego autem sed gratia dei. qui merui est. dicit se plus omnibus apostolis labo-
rasse. statim quod laborem suum adduci refert auxilium non ego magis
sed gratia dei que merui est. Sic et in alio loco loquitur. Fiduciam autem talem
habemus in Christo Iesu ad deum non quia ex nobis ipsis sufficientes sumus
reputare aliud quasi ex merito. sed sufficientia nostra ex deo est. qui et dig-
nos nos fecit ministros noui testamenti. Non enim iustificatur homo ex operibus
legis. nisi per fidem Iesu Christi. Unde infert et nos in Christum Iesum credimus. Ut
iustificemur ex fide Christi. et non ex operibus legis. quia ex operibus legis non iusti-
ficabitur omnis caro. Si enim ex lege iusticia ergo Christum sine causa gratis
mortuus est. In lege maledictio est. scriptum est enim. maledictus est omnis qui non
permanet in omnibus. qui scripta sunt in libro legis. Ut faciat ea. Christus
nos redemit de maledictione legis. factus pro nobis maledictio. Si enim data
esset lex. qui posset iustificare. Vere ex lege esset iusticia. Sed conclusit scriptura
omnia sub peccato. ut per promissum per fidem Iesu Christi daretur credentibus. Lex ergo
pedagogus noster fuit in Christo. Ut ex fide iustificemur. Unde addit et vno
versiculo apprehendit dicens. Euacuati estis a Christo et in lege iustificamini

a gratia exidistis. **H**ec cuncta p̄curro. Ut ostendā amū legem fuisse op̄e
tam et p̄legem mandata om̄ia que continent̄ in lege. **D**eus ē em̄
qui op̄at̄ in nobis et uelle et p̄ficere. **L**aborat ap̄l̄us et uix iusticiam
q̄ in lege est. sine q̄uimonia ḡsatus. eo om̄ia p̄xpo ducit quisquilius
ut in ueniat in xpo. nō habens suā uirtutē. q̄ ex lege. sed q̄ ex fide
xpo est adeo. **V**idē s̄cribit ad thessalonicenses. **F**idelis autē est dñs. qui
seruabit uos. et custodiet a malo. **E**rgo nō liberi arbitrii p̄tate. sed
dei clemētia ostendunt̄. **A**t ne putes argumentatibz uanis q̄ mouet
audientibz q̄stionē ueritate fidei posse sub uerti. **I**dem ap̄l̄us s̄cribit ad
thymotheū. **T**hymothee depōitū custodi. deuitans p̄phane uocem
nouitates et cōdācones falsi nomis sc̄ie quā quidā p̄mittēt̄ circa
fidem errauerūt. **B**onitas em̄ et misericordia saluatoris n̄r nō ex op̄ibz
iustis q̄ fecim⁹. s̄ sc̄dm misericordiam suā saluos fecit nos. Ut iustificati
illis grā heredes sim⁹ uix fide uite etne. **H**ec t̄nūt quasi delat⁹
sim⁹ atq̄ pulcherrimo ap̄lice doctrine p̄to corp⁹ sim⁹. Ut dure frontis
impudentia cōterat̄. **T**ranseam⁹ ad euāgelia et ap̄licos igniculos
clarissima x̄ lampade compleam⁹. **Q**uibus autē q̄ uasat̄ fci suo sine.
causa reus est iudicō. qui autē dixit s̄d suo racha qd̄ m̄p̄rat̄. **Q**uam⁹
et absq̄ cērebro/rous ē cōsilio. **N**aud dubiū q̄n sanctorū et angelōrū
senat⁹. **Q**ui autē dixit fatue. reus est gehēne ignis. **Q**uis m̄m p̄r
nō h̄uit uicio subiacet. tū etiā p̄cios⁹ uerbo redditurū sim⁹ ratiō in die
iudicij. **S**i uia et s̄mōis in iuria atq̄ interdū locus. iudicō cōsilioq̄. et
gehēne ignibz delegat̄. quid meruit̄ turpidū reuē appetitō. et auar
icia q̄ radix est om̄i p̄ccatōrū. **S**i m̄q̄t offerēs donū tuū ad altare et ibi
fuit̄ r̄cordatus. qz stat⁹ tuus q̄ aliq̄ adūsum te. **D**imittē ibi donum
tuū corā altari. et uade p̄mū r̄conciliare statū tuo et tūc ueniens
offerēs mun⁹ tuū. **A**q̄ce est p̄tatis ut nō habed aliq̄ cōn̄ f̄c̄m m̄m
ut autē ille adūsus me habeat. aut nō habeat i illis uoluntate q̄st̄it.
Quid gō faciā. si ille p̄conciliari noliūt. **O**bsc̄rem. flectā genua. s̄d
audie q̄tempnet. an opto collo nolente in uis amicitie trahā. et que
est maior i m̄iticia quā amicitia uis necessitate sociat̄. **N**eq̄ em̄ dix
rogo eū ut tibi conciliat̄. sed r̄conciliari p̄mū statū tuo. **A** p̄r offerēs
mun⁹ tuū ad altare. **N**ō quo impossibilia dñs p̄cepit sed in t̄m p̄tētie
culmē ascendit. ut p̄e pro impossibili ac p̄difficilitate nimia p̄cepisse
uideat̄. **A**d destruendā sināz tuā. qz s̄cribis facilia dei esse mādata
Sandalizante ocl̄us et pedē et manū **N**ubem⁹ abstinēd̄. **S**to. p̄r
tropologia d̄ctū sit amissimis et p̄ sanguine et fratho nobis uel
guigali amore **p̄tatis** sociatis. facile ne arbitram̄. ob q̄da offēdas
tantū subito absidē raritate. **Q**uoq̄ d̄r sit s̄mo ūr est. est. nō. non.
quid autē am̄p ē ex malo est forsq̄m de uestra scola rep̄at̄ qui nūquā

menditū sit. **N**ec audiet illud propheti et apostoli. **E**go dixi in excessu me-
tis mee. **O**m̃is homo mendax. **N**esciat scriptū in alio loco. **O**s qd̃ mēit
occidit animā. **V**erberati maxilla altera iubent opponere. **T**ollenti tu-
nica et palliū gressuū est. **A**ugurati se mille passibz. duobz
milibz colla prebenda sūt. **P**otenti te. **a**a. et volenti ate mutū ac-
cipe ne adiutur. **S**i duos numulos habudo. et alius p̃posceat. a dabo
et ip̃d in mēdicandū erit. aut si nō dedero transgressor legis inueniar
Allud autē qd̃ d̃r. **D**iligite inimicos ṽros. **I**nfrate his qui oderūt vos
et orate pro persecutoribz et calūniatoribz ṽris forsitan in ṽro cōitu
repiat. ap̃ nos raro. ab his est. qui p̃fida sūt q̃fictes meret̃ hūilitate
clēmētia saluatoris. **Q**d̃q̃ seq̃t̃. **C**auete ne iusticiā ṽram hoc est elimo-
sina ṽram faciatis corā hominibz. et videā ab eis. **N**escio q̃s possit
imple ad largiendū fructū panis et binos numulos p̃eo q̃duat̃ et exte-
dentes manū huc illucq̃ cōspicim̃. q̃ si nllq̃ viderit contractior
sit. **E**sto ṽng de mille in veniat. qui ista nō faciat. **R**esponde quibz
ṽbi sūt facilia mādāta. **N**olite inquit solliciti esse. de crastino. **C**rastiñ
enī dies sollicitus erit p̃r. **S**ufficit dici malicia sua. **V**os de crastino nō
cogitatis. et instat auiū p̃ritibz contenti estis. **Q**uorū ep̃le bibline vo-
litant t̃is flūd ethiopie vt m̃t sm̃as et in p̃abas nouo de ap̃ q̃r sa-
lamoni dona mittant. **V**is audie facilitatē mādātorū dei austulā
qd̃ d̃r. **Q**uā arcta et angusta via est. q̃ ducit ad vitā et pauci sūt
qui in veniūt eā. **N**ō enī d̃x qui gradiūt̃ p̃cā. hoc enī ut̃ difficulti
mūd est sed qui in veniūt. **P**auci enī inveniūt et multo pauciores in-
grediūt̃ p̃cā. **F**ilius inquit hominē non habet ṽbi caput suū reclinat
Qui d̃x in **G**raia. suscipe lassum. et hoc est requies mea si nō habet ṽ
caput reclinat. et quietū. et tremētē verba mea. **V**bi est mādātorū fa-
cilitas. **M**ulti hoc qd̃ scriptū est. nō veni iustos vocare sed p̃tiores. ad
penitentiā simplici accipere. iuxta illū sensū. **N**on indiget s̃m̃i medico
sed hij qui male habet. **A**ly vero m̃t̃p̃tant̃ coactus. **N**on veni vocare
iustos. **N**ullus enī ad p̃t̃m iustus est. s̃ ex aliq̃ p̃te p̃tior. sed peccatores quibz
m̃d̃g refertus est. **D**icente dauid. **S**alvū me fac d̃ñe qm̃ defecit factus
et corrupti sūt et abhominabiles facti sūt. in ad̃m̃ adinūcationibz suis om̃es
declinauerūt. sūt̃ m̃t̃iles facti sūt. nō est q̃ faciat bonū. nō est ṽs ad
ṽm̃. **N**olite aut posside aurū. ñz argentū. neq̃ pecuniā in zonis ṽris **N**ō
p̃cā in via. **N**ō panē neq̃ duas tunicas. neq̃ calceamenta. neq̃ ṽgā. **H**ec
m̃q̃es p̃cepta ap̃lica sūt. **E**t certe ap̃lus petrus caligas habuisse narrat.
Dicente angelo ad eū. p̃cinge te et calcare caligas tuas. **D**uas aut tunicas
vt decetis t̃cā p̃uto q̃ et ego et tu possideam̃. si t̃m̃ t̃m̃ amp̃ nō ha-
bem̃. **H**ec dico et iterū iterūq̃ ac p̃singlā ingerā ut erubescas adf̃m̃

tuā facilia esse dei madata. fratre tradat tradet statim in morte. p̄
filium. consurgunt filij cōn patres. et interficiet eos. et erunt māt
odio tūctis hominib⁹ p̄ nōm mēu et q̄ facilia iusserat et sciebat
ea facile posse compleri. p̄tere ut rei facilitate ostendat copulat
dicens. qui p̄seuauit vsq̄ infine. hic saluus erit. Nō venit māt p̄ce
mittere sup̄ p̄ad. s̄ gladiū. Veni diuidē hoies cōn p̄cē suū et filiū
cōn matre. et murū cōn socru. et me oīa p̄curādo longiore sentēcia
faciet. Vno cūcta sermōe cōphendit. dicens. Inimici hoīs domestici
eius. **C**ūq̄ possisset. q̄ amat p̄cē aut m̄em sup̄ me. nō est me
dign⁹. et q̄ amat filiū aut filiā sup̄ me. nō est me dign⁹. Ob
facilitatē p̄ceptōrū intulit. et q̄ nō tollit crucē suā et seq̄t me. nō
est me dign⁹. **C**ruix xp̄i facilis est. Rudū p̄ xp̄m p̄gere ludo est
locus est. **E**t ubi p̄mia q̄ difficultate q̄runt. Non colligunt. **Z**izō
nia m̄p̄ti s̄lō ne et frumētū p̄t eradicet. **P**alea d̄m̄i fuit in
dicio ēseruat. q̄n iusti fulgebant quasi sol. et egrediet̄ angli et se
perabāt malos de medio iustōrū. petrus magn⁹. et meret̄ audire
modice fidei qualiter dubitasti. **S**i in illo modum fides. māt mag⁹
sit nestio. **D**e corde inquit egrediet̄. cogitacōes pessime hōiū dīx
adulteria. fornicacōes. furta. falsi testimonia. blasphemie. her s̄
que conquināt hoies. **P**rocedit q̄ m̄corde suo her nō esse respicitur
et plenā m̄cōpe isto mōdū iusticiā q̄sitebor. **Q**ui vult māt saluā
aiam suā. p̄det eā. et q̄ p̄derit aiām suā. p̄ me saluā faciet eā
Nec dicit. her sūt facilia madata. **V**e mōdō absconditis. necesse
est eū ut veniat scandala. et p̄tē in alio loco s̄ptū ē. In multis
offendim⁹ siue extrin⁹ omib⁹. **N**ō pauca p̄tē sed multa. n̄ quiddā
sed om̄i posuit omib⁹ eū que sua sūt q̄ tūc et nō ea q̄ dei s̄. **V**no
boni de⁹ d̄t et m̄gēd quasi hōm̄s bonitas adno. et f̄n plenam
iusticiā nō h̄s quia noluit substantiā suā paup̄ib⁹ erogare. **V**nde
difficultas difficultati vno impossibile impossibili q̄pat. **N**ec ca
melū in grediente p̄foramē acūs nec diuitē p̄mandre ī r̄gno
celorū. **Q**uis nūm nō lauat extēdora calicis et parapsidis et inte
riora neq̄quā h̄s sordib⁹ m̄gnata. **Q**uis sepulchrorū extēdendū
de albatorū p̄t s̄litudinē declinat. **N**le et nobis dicat ih̄s. d̄focis
q̄d videm⁹ hōm̄b⁹ iusti inuē aut pleni estis hypocrisis et ī iustate
Quāuis alijs vicijs carē possum⁹ hypocrisis maculā nō habere
aut paucorū est. aut nullorū. pater māt si possibile est transbat
calix iste a me. **V**erūm nō s̄t ego volo. sed sic tu. filius dei q̄ dix
et facta sūt. mūdauit et creata sūt om̄ia s̄dīm hoc q̄ filius hōiū
d̄t s̄m̄z temp̄at. p̄t si possibile est. **V**erūm nō sicut ego volo. s̄
sicut tu. **E**t ch̄utobol⁹ me⁹ abducto sup̄tili⁹ loquī. pot̄ homo

sine peccato esse. sicut. **A**pl' audiuit. sic non potuimus una hora vigi-
lare. Non dixi noluitis. sed non potuistis. **A**pl' una hora vigilare non
posuit. somno merore et carnis fragilitate superari. et tu potes longe
tempore omnia peccata superare. **E**x autem euangelista scribit de domino. A non
poterat ibi ne unam quidem facere virtutem. nisi paucis egrotantibus
manus imponens sanauit eos et adiuuabat per incredulitatem eorum
dominus dicit non potuisse in nazareth. ne unam quidem facere virtutem. et
in fidelitatis aliene stupore retinetur et vos potestis omne quod volitis. **D**e
his insequentibus scribitur. Abijt in fines tyri et sydonis et ingressus
domum. neminem volebat scire et latere non potuit. Vere utique cupiebat
latere. et quod cupiebat latere qualiter facere non potuit. ut aduentus sui omni
constanter declinaret. quibus tamen quare latere non potuit. Cogita assumite
bonum veritatem. et omni carnis carnis scandalum. **E**i filius aliquid
in carne. et ipse carne non potuisse narrat. **N**os qui toti carni scilicet
et quotidie spiritus operibus repugnando contra apostoli suam quae voluit cuncta
faciemus. **P**etrus apostolus tamen vult in monte facere tabernaculum. unum domino
alterum moysi. tamen habere. nescies. quod loquar timore preteritis et vos per
tingit per hunc ructum superbia de die et hora consumationis vult
et angelos celorum et filium ignorat respondit et vos plenam scientiam
pollucendo. carnis infirmitas deo habitator gaudebat et tamen mensura
fragilitatis sue excedere non poterat. ut non **T U A V K E I N**. id est pu-
tatione vestris habitatoribus. sed vere dei filius. hominis filius creditur. **A**pl'os
pariter relinquendo tendit prius in terram. et orabat dicens pater
si possibile est. **C**ur quod suam ambigens exprimit. quod in alio loco
dixerat. quod apostolus dicit impossibilia. apostolus deum possibilia sunt. si non passurus
hominis vobis loquitur. **N**ille dicit si possibile est una hora perire. **T**u dices
impossibile est omne tempore peccata merore. **I**n quibusdam exemplaribus et max-
ime gratias codicibus vestris maxime in fine euangelij eius scribitur. **P**ostea cum
accubisset viderunt eum. apparuit eis. et exprimit in incredulitate. et
duricie cordis eorum quia hiis qui eum viderunt resurgente non credi-
derunt. et illi satisfaciunt dicentes scilicet istud iniquitatis et in credu-
litis substantia. quod non sunt perinde spiritus veritatis dei apprehendi vo-
luntatem. **I**dem iam nunc reuelat iusticiam tuam. **Q**ui si confiditis. illud
certe tamen non audebitis. mundus in maligno positus est. **E**t quod dominus
suum sathanas temptare ausus sit et vultus atque ofusus. recessit.
usque ad tempus utique passionis ille temptatus et successor. **I**ouiniam audis
loqui eos qui plena fide baptismum consequuti sunt non posse temptari
Vno alio vobis posse homines baptismum. si voluerit nequaquam vult
peccare. **B**atharias iustus audit ab angelo. quia non credidisti

verbis meis. Pater lunatici deaplis loquitur rogavi discipulos tuos
ut egeret en idest demonē. et nō potuerūt et ipi discipuli interrogat
saluatōre. quare nō potuim⁹ egerē illū? et audiūt. pp̄ incredulitatē
vram. Cur quēd quia omnia posse dñō seruabat. Intrauit cogitatio
in aplos. quis eorū maior esset. et emēdant doctrina saluatoris.
dñi mīn⁹ maior agnoscit et hūilitas sublimitate mutat. Non
recipit ab ubi samaritanorū. quia facies eius erat euntis dñi
Iacob⁹ et iohannes vere filij tonitruū. Et zeli ardore feruētes. pharisei
et helias ignem de celo de dūce cupiūt et corūpiūt ad dñō. quia
vtriq; nō corūpent si abstr⁹ errore voluissent. Ibant tū illo ppli. hoc
est tū dñō. qui gūps dñx. Si quis vult ad me et nō odit patrē suū
et mātrem suā et uxorem et filios et frēs et sorōes in sup et aīas suā
nō p̄t me⁹ esse discipul⁹. et qui nō tollet crucē suā. et seq̄t me. nō p̄t
me⁹ esse discipul⁹. Et in hoc loco temerarijs p̄clamabo p̄t dñs si ve
lit omnia vntē p̄tā facilia em̄ sūt mādāta ei⁹ qui me⁹ d̄ audire ad dñō
saluatōre. Vos estis qui iustos esse vob̄ dicitis corā hominib⁹ deus autē
nouit corda vestra. qz qd̄ apud hōies exelsū est. Abhorrabile est corā
deo. Impossibile m̄q̄t est. ut scandala nō veniāt puta qz p̄tā scan
dalū venit nisi fallor em̄. ΚΟΛΟΝΕΤΣΚΑ ΠΑΛΛΟΝ. ap̄
grecos exoffensio et ruina nōmē accepit p̄tā i multis offendim⁹
omēs fac ut nō corruēs. Certe offendi et non in dño s̄ i p̄limis. Ar
bitror qz et in alijs offendisse p̄tā sit. Dixerūt apli dñō. Auge nob̄
fidem. Qui r̄spondit eis. Si habetis fidem quasi granū sinapis qd̄
vtrq; mīnū est om̄i seminū. et circūbol⁹ me⁹ fidei nob̄ motib⁹
intumescat. Dicebat autē m̄q̄t et pabolam illis qz optet p̄ orare
et nūquā deficē. frustra semp̄ oram⁹. si in nro est arbitrio. facite
qd̄ velim⁹. Dixerūt apli et quis p̄t saluus esse? Audiūt a domo.
que impossibilia sūt ap̄ hominē. possibilia apud deū sūt. ergo alia que
apud hominē impossibilia sūt et ite ea esse possibilia ex eo ostendūt
qz ap̄ deū possibilia sūt. Sit qd̄ apud deū possibile hōi si vult donad
i p̄ccantia. non ipi⁹ mēto sed sua clementia. et ap̄ hōies nequaquā
possibile liberi arbitrij p̄tate. qd̄ nutu donantis accipit. Nō sufficit
aplis dudū sup̄ dignitate quēsisse quis eorū maior esset. Sed in ipo
necessitatis et passionis articulo scribit de eis. facta est autē et co
tencio inter illos quis eorū maior esset. Optimū tēuera tempus
instante de dignitate contendē. Symon m̄q̄t symon. ecce sathas
expetit vob̄ ut tribuaret quasi tritū. ego autē rogavi p̄te ut nō
deficiat fides tua. Et ite vix vob̄ in apli erat pōtus potestate si
voluisset ut nō deficeret fides eius qz vtrq; deficiente p̄tā subi gdit

In quibusdam exemplaribus tam grecis quam latinis inuenitur scribere
Lucā. Apparuit illi angelus de celo. confortans eum. haud dubium
quod dominum saluatorem. Et factus in agonia plurius orabat. factusque
sudor eius sicut gutte sanguinis decurrentis in terram. Saluator in pas-
sione ab angelo confortatus. et cyrenobolus meus non indiget auxilio dei
habens liberi arbitrii potestatem. et tam vehementer orabat ut gutte
sanguinis ex parte prorumperet quae totum erat in passione fissuris. Quod
inquit dormitis surgite et orate. ne intretis in temptationem. Debitum uero
vos dicere. Quid dormitis. surgite et resistite liberi enim habetis arbitrium
et sepe uobis concessa a domino potestate. nullus alterius indiget auxilium. si enim hoc
feceritis non mirabimur in temptationem. Non possum aut ego facere a meipso
aliquid. sic audio. iudico. Arriam obiciunt calumniam. Quod respondet etiam
expressa hominis hoc dicit qui assumptus est Tu etiam uo loquere possis
sine peccato esse si uolueris. Ille nichil ex se potest facere ut hominis iudicat ve-
ritatem. Tu potes omnia peccata vitare. ut adhuc in corpore constitutus.
Antitheton esse te doceas negat scribae ac per magis uere se ad stenographicum
Et propterea scriptum est. Ut autem ascendit fratres eius tunc et ipse ascendit
ad sollemnizationem. non manifeste sed quasi in abscondite. Tunc se nega-
uit. et fecit quod prius negauerat. Latrat propheta inconstancia ac
mutationis accusat nesciens omnia scandala ad carnem esse referenda.
Moses magis dedit uobis legem et non ex uobis facit legem utique possibile
et in quod erat possibile nemo compluerat. Neque enim culpa impantis est.
sed fragilitas audientis. Ut omnis modo subdito fiat deo. In euangelio
secundum iohannem. In multis et grecis et latinis codicibus inuenitur de ad-
ultera muliere. quae accusata est apud dominum. Accusabat autem et vehementer
urgebat scribae et pharisaei uirum legem eam lapidare cupientes. At ille
inclinas digito scribebat in terra coram uidelicet qui accusabat et omnes
peccata mortalium. secundum quod scriptum est in prophetia. Relinquentes autem super terram
scribant. Tandem quod caput eleuas. dixit eis qui sine peccato est uirum. per magis
super eam mittat lapidem. hoc quod dicit sine peccato grece scriptum est anamateton
Quod ergo aliud esse dicit sine peccato et aliud. anamateton autem grecum ser-
mone nouo verbo exprimat aut si expressum est a latinis ut in scripturis
veritas habet perspicuum est. anamateton. nichil aliud esse. nisi absque peccato
et quia accusatores omnes fugiunt. dederat enim uelut iudex coram clementi-
ssimo iudex spatium recedendi. Rursus quod in terra scribens terram quod despi-
ciens paulatim distendit et oculos illius declinabat ceperunt. Solusque re-
mansit cum muliere Qui loquutus est ihesus. Vbi sunt. Nemo te con-
demnat. Tunc ait. nullus domine. Respondit quod ei ihesus. neque ego te con-
demno. Vade et amodo noli peccare. precepit dominus. ne uelut peccaret
sicut et alia similia in lege mandauit. sed utrum ea fecerit uel ne scriptum

nō dicit. Omnes inquit qui venerūt an me fures fuerūt. et latrones. S
omnes nullo excipit. Qui venerūt inquit. nō qui missi sūt. de quibus
ipsa ait. Ipsi veniebant a se. et ego non mittebam eos. q̄ vō solus
xpi potētiā reseruat. qui ad sua venerat. et sui eū nō receperūt. Dum
esset inquit in mōdo tū eis. ego seruabā eos ī noīe tuo qd̄ dedi eis
libri arbitrii et custodiri. et nullū ex eis p̄iit. n̄ vnū filius p̄dicat
Nō dixit eis dedi ei liberi arbitrii potestate vt ipsi se suo labore
seruaret sed ego custodiri eos. ego seruavi. Deniq; infert. Nō peto
vt inferas eos de mūdo. sed ut custodias illos amodo. In actib; ap̄loz
sc̄ptū est. De paulo et barnaba. q̄ desertierunt. In t̄ paulū et barna.
Barn pp̄ iohannē q̄ cognōtata est marci orta dissentione ita ut sepe
arent. et barnabas marci. et paulū sibi asumerent. in euangelii m̄s
terio. Paulū seuerior illo demeror. Vterq; in suo sensu abundabat.
et hī dissensio h̄z aliqd̄ quāne fragilitatis. In eod̄ volūte legi. t̄m̄ sc̄t
frigīa et galaticā regione. p̄hibiti assū p̄to loqui vbi in asia quo
maledicto. puto in ipsa p̄m̄ia vsq; hodie hereticos qui cōm̄ spiritū
sanctū faciāt. plinios rep̄ri. Cumq; venisset aut mysiam tēptabat
ire bythymia. sed nō dimisit eos spūs ih̄u. Nota q̄ spūs ih̄u sp̄itus
sanctus sit. qui in alio loco pp̄ vnitatē substantie p̄tis spūs appellat.
Voluit loqui in asia et p̄hibent a spū s̄ncto. Temptat ire in bythi
miam. et nō eos p̄mittit spūs ih̄u. Satis importune si eis faciēdi
ul' nō faciēdi semel dederat liberi arbitrii p̄tate. Sed. Tempora
inquit ignoratīe respiciens deus. Nūc p̄cepit hominib; omēs vbiq;
p̄m̄as age. Significat p̄tate in lege t̄p̄a. tempa ignoratīe demonstrat.
Rursum aut venia ad vos deo volente. Sui m̄posuit voluntatē
dei si habebat sui arbitrii potestate. Iacobus ap̄lus. Si quis aut
seruauit totā legem. offenderit aut in vna. factus est om̄s reus. Cū
n̄m ī nullo aliq̄n peccauit. Si aut peccauit qd̄ negari nō pot. et
p̄ vnū p̄ctm̄. om̄s reus est p̄ctōrū nō suis vitib; sed misericordia sal
uat̄ dei. Si quis m̄bō nō peccauit. iste p̄fectus est vir. si aliq̄n ī p̄m̄de
peccasti vbi est ap̄ te p̄sumpta p̄fectō. Maxime tū sequat̄. Lingua
aut hominū nullū p̄t domare. in cōtīnēs malū. Plena veneni mō
tiferi. Rogo te ut michi r̄spondeas. si lingua inq̄tīnēs est malū
et plena veneni mortiferi et nullū p̄t lingua domare mortaliū
et tanti criminis reus est es. Vbi impetū p̄ctōrū fuga. Vn̄ bella
et vnde rixē int̄ vos. Romie ex voluptatib; q̄ militat ī mēbris
vrbis. Aut mēbra nō habetis hūana. Aut si homo s̄i mēbra
nō p̄t esse. Confitem̄ voluptatē atq; luxuriā in vrbis artib; militat.
Dauid qui dixit confitenti. proba me dñe. et tempta me. Vt
renes meos. et cor meū qz ī misericordia tua in ōspectu oculorū marp

est et complacui in veritate tua. Et iterum ego autem in innocentia mea iniquus
sum et pes meus stetit in directo. Quia quid iudicium veritate dei mea mi-
ligerat. Tamen quia hoc ausus est dicere relinquitur parum per fragilitatem
sue ut et vos dicatis arbitrio libertati et per adulterium lapsus in ho-
miciidum. postea loquitur miserere mei deus secundum magnam misericordiam tuam. Et secundum
multitudinem miserationum tuarum dele iniquitates meas. Nec hoc dico quod
quod unum sanctum accusarem. Et de quo scriptum est fecerit omnes voluntates dei.
Sed quod multis alijs bonis hec vitia recompensavit et salvatus sit anima dei.
Quia iudicium est imponentibus et ad quem asaph loquitur. Cibabis nos pane
lacrimarum. et potum nobis dabis in lacrimis in mensura. Nec enim in iustis
est dominus ut tamen peccata condempnet. et bonorum operum non meminerit. Unde et in
alio loco videmus david canit. Ego dixi in abundantia mea non mouebo
metum. Tamen in voluntate tua persististi decori meo virtute. autem autem
faciem tuam et factus sum conturbatus. Dixi enim promittam totum memi-
nitatem meam domino. et ut dimisisti impietatem cordis mei. Iustoque percipit
Pericula ad dominum viam tuam et spera in eo. et ipse faciet. Et educet quasi
lucem iustitiam tuam et iudicium tuum quasi meridiem. Salus enim iustorum
a domino quia non est sanatio in carne coram a facie ire eius. Et quotidie
iuxta apostolum quod dicitur. Non enim habitat in carne mea hominem. Ingenies
cunt dicentes. Rences mei impleti sunt illusione. et non est sanitas in
carne mea. Et rences enim posuit dies nostros et suba nostra quod nihil in aspectu
eius. Vanitas omnis homo vivens. vel vivens in corpore. ut unus
in virtutibus. et tamen omnia vanitas. In tanto enim statu fluctuat. et dum non timet
in sereno. patitur tempestate. Qui enim esset in honore non intellexit quod
est nunc humilis in sapientibus et plus factus est eis. per nichilo magis saluos
facies eos. Et aud dubium quod iustos qui non proprio merito. sed dei salvatorem
mentia et delicta mea a te non sunt abscondita. Hoc expressum dicitur
si ille qui peccatum non fecit nec dolo inveniuntur est in ore eius pro nobis do-
luit et nostra peccata portavit. quanto magis nos debemus nostra delicta confiteri
Remittit inquit consolari animam meam consolantis delicta que fecerunt reus
datus sum dei et letatus sum. cogitans me illius clemencia conservandum nocte
in corde meo meditabar et studebam spiritui meum. Et dixi nunc cepi hec
est mutatio dextere exelsi. Iusti vox est. qui post meditationem in somniis. et
constante crucis. ad extremum aut nunc cepi. vel primam agere vel scire
hunc mundum. et hec ipsa debemus ad meliora mutatio. non meam
virtutem sed dextera et potentia dei est. Invenit enim nostra edificavit. Nullum
enim tempus est quo non edificat nostra in singulis quibusque sanctorum
et his qui de peccatis transierunt ad virtutes. Asagitta volante per diem
a negotio per ambulante in tenebris. quis unum potest liberare. Ecce
enim peritores intenderunt arcum ut sagittet nos stulto rectos corde. -

Noluit xpiamos vulnerare sed rectos sagitta. p^{ri}am voluit phetias
Noluit infanctorum intelligentia spir^{itu}azum. negotium intenebris et nocte
p^{er}ambulavit p^{er} phos qui obscuritate sermonum in voluere cupiunt vitare
plantati in domo d^{omi}nⁱ matris dei nostri floribunt plantati in domo
d^{omi}nⁱ iusti sunt in eterna confirmati. sed h^{ic} n^{on} in p^{ri}ncipio sed in fine in alijs
d^{omi}nⁱ floribunt. vbi est certa et segura possessio. n^{on} a secl^ois et miserator
d^{omi}nⁱs et longanimis et multe miserationis. **D**om^{us} d^{omi}nⁱs omib^{us} et iustis
eis sup^{er} dia opa illis. **T**antas audis n^{ost}ras. et in tua audes vtutes q^{ui}de
Confiteant^{ur} tibi d^{omi}n^e om^{nia} opa tua. si de cunctis opib^{us} dei et ho^{mi}n^um sunt.
q^{ui} om^{ne}s ho^{mi}n^um sua p^{ec}ta fateant^{ur}. **L**egim^{us} in samuele dictu^m de salomoe
ipse edificabit domu^m n^{ost}ri meo et fir^{ma}bo regnu^m eius usq^{ue} in sempiternu^m
Ego ero ei in p^{re}sentem. et ipse erit michi in filiu^m. **E**t iteru^m. **S**i inique eg^{er}it cor
rupiam eu^m in v^{ir}ga ho^{mi}n^um. misericordia aut^{em} mea n^{on} auferam ab eo. Cum
eg^{er}isset dauid gra^{ti}a deo. ad ext^{er}nu^m intulit. **E**t hoc est lex ho^{mi}n^um d^{omi}n^e d^{omi}nⁱs
semp^{er} respicere. **A**d clemencia tua et infirmitate carnis diuino auxilio
sustentare. **Q**uid in inq^{ui}t et vob^{is} filij s^{er}uie maledicat semei d^{omi}n^e p^{re}cept^{um}
a. vt maledicat dauid. et quis r^{es}pondebit ei q^{ui}re h^{oc} fecisti. **V**oluntas em^{en}
dei n^{on} discutienda. sed cu^m gr^{ati}a cu^m c^{on}sultione patienda est. **E**t in alio loco
d^{omi}n^es m^{an}dauit ut dissiparet consiliu^m achitofel bonu^m. et adducet sup^{er} absalon
malu^m. cui^{us} et^{er}e consiliu^m erat. q^{ui} consiliu^m dei. **E**t q^{ui} r^{ati}o p^{er}as lib^{er}i arbitrij
maior p^{er}ate subu^{er}sa est. **M**eroboam. q^{ui} p^{er}it^{er}e fecit p^{er}lin^u q^{ui}l^u arguitur
tux r^{ati}q^{ui}t p^{re}ceptu^m dei. d^{omi}n^e q^{ui} ad p^{er}u^m. dedit ei regnu^m dom^{us} dauid et n^{on}
fuisti sic seruus me^{us} dauid qui custodiuit m^{an}data mea et ambulauit p^{er}
me in toto corde suo. et fecit placitu^m in q^{ui}sp^{er}ctu meo. **A**rgo et possibilia
mandata dei s^{un}t q^{ui} dauid fecisse cognoscim^{us}. et t^um lass^{us} est p^{er}atos ad p^{er}
tuitate iusticie. **I**n multis regib^{us} legim^{us} de stirpe dauid. q^{ui} n^{on} p^{ro} m^ulto
sed dauid p^{ri}us vtutib^{us} q^{ui}bu^m s^{un}t. qui fecerunt placitu^m iⁿ q^{ui}sp^{er}ctu dei
Et venit ad asa reg^{em} iuda de quo s^{er}ptu^m est. fecit q^{ui} asa rectu^m iⁿ q^{ui}sp^{er}ctu
d^{omi}nⁱ. sic dauid pat^{er} eis. **Q**u^{ia} iⁿ multis laudib^{us} eis q^{ui} m^{an}data esset hystoria
ad ext^{er}nu^m intulit. s^{ed} ex c^{on}sa n^{on} abstulit. **A**lt^{er} quia cor eis p^{er}fectu^m erat
cu^m deo omib^{us} dieb^{us} vite sue. e^{rat} et iust^{us} d^{omi}n^e q^{ui}pe cui^{us} cor p^{er}fectu^m erat cum
deo. **E**t t^um in eo errauit. q^{ui} ex c^{on}sa n^{on} abstulit. q^{ui} ezachia et iosa legim^{us}
abstulisse. **A**chias in cui^{us} p^{ro}p^{ri}u^m et vtute v^{er}it ioh^{an}es baptista. **A**d cui^{us}
imp^{er}at^{io}ne^m ignis descendit e^{re}lo et iordanis flucta diuisa s^{un}t. **T**imuit
jesabel et fugit lassus q^{ui} in solitudine sedit sub arbore et p^{er} iussus angustia
morte rogauit dicens. **S**ufficit michi d^{omi}n^e **C**olle aiaz mea. neq^{ue} em^{en}delio^m
su^m p^{ri}us meis. **Q**u^{ia} iust^{us} negare q^{ui} p^{er}. et t^um n^{on} d^{omi}n^e m^ulto. s^{ed} ho^{mi}n^um
formidat de t^u p^{er}urbat^{ur} descendit. q^{ui} v^{ir}o care^m n^{on} pot^{est}. dicto dauid
Dom^{us} auxiliator meus n^{on} timebo quid faciat michi homo. **D**e iosophat
rege iuda s^{er}ptu^m est. et fuit d^{omi}n^e cu^m iosophat q^{ui} ambulauit in v^{ir}is dauid
patris sui p^{ri}orib^{us}. **E**x quo intelligit^{ur} p^{ri}mas cu^m dauid habuisse iustitias

et nouissima non habuisse p̄tā. **N**on p̄cauit aut balaim. sed in deo p̄s
sui. et ambulauit in p̄ceptis illis et nō m̄x p̄tā illis ist. **C**onfir
manit q̄ dñs regnū in mōu ei⁹ et dedit q̄s iuda munera iosephat
facte q̄ sūt ei infinite diuitie q̄ multa glā. Quq̄ sumpsisset cor eius
audaciā p̄ vias dñi etiā exelsu et lucos de iuda abstulit. Sic
achab regi impyissimo affinitate cōiunct⁹ est. Quq̄ post p̄lū dūct⁹
isrlm occidit ei. hien filio anani videt et ait ad eū. Impio p̄bes
auxiliū et hys qui odent dñm amicitia iugeris. et idcirco ita qdā
dñm merebaris sed bona opa in ueta sūt in te eo q̄ abstulisti lucos
de terra iuda et p̄parauisti cor tuū ut r̄q̄res dñm. **N**e ne putem⁹
p̄tā iustitias hoc p̄tō et in rapacē p̄tā fuisse deletas. p̄ca
de orthozia stirpe ei⁹ s̄ptū est. q̄ inueniunt eū hien latente in sinu
adductus occidit. et sepelivit m̄t illū. eo q̄ esset filius iosephat
qui q̄s erat dñm in toto corde suo. **D**e ezechia s̄ptū est fecit r̄m
in ocul⁹ dñi. **Q**uē oīa q̄ fecit ad d̄ pater ei⁹. Iste abstulit exelsa. et co
trivit statuas. et incendit lucū. **C**onstituit q̄ serpente eneu. quē fecerat
moyses. **E**t iterp. In dño deo isrl̄ q̄s est et post ipm nō fuit plis
ei in cuncta regib⁹ iuda. et q̄ fuerūt an eū. **A**dhesit dño. et nō re
cessit ab eo. et custodiuit mādata ei⁹. q̄ p̄cepit dñs moysi. et erat dñs
cū eo. et in omib⁹ in q̄b⁹ incedebat. sapior agebat. **C**ūq̄ rex assyrior⁹
semacherib. cepisset vniuersas vrbes iude. misit ad eū ezechias. lac
dūct⁹. petraui recede a me. quāq̄ iusseris. dabo. imposuit q̄ rex
assyriorū ezechie tricenā talenta argenti. et triginta talenta auri. et
dedit ezechias omēs pecunias. q̄ inuenta est in domo dñi. et clipeos
quos deaurauerat. oīa dedi regi assyrior⁹ quomāq̄ d̄ eo tanta
nō timuit necessitate cogere q̄ dñs q̄s erat regi offerre assyrio. **D**ixit
q̄ ad eū. ego custodiui ciuitatē hanc p̄ me et p̄ dauid seruum meū.
nō p̄ te. quia superbia fecisti. qm̄ centū octoginta quinq̄ milia exercit⁹
assyrii angelo cedente p̄strata sūt. Illud q̄ diligentia attendendū q̄
cōmemorat. **E**grotauit ezechias usq̄ ad mortē. **V**enit q̄ ad eū isaias
filius amos dicens. **P**rope domui tue. q̄ morietis. q̄ audit facie sua
adparuit. et orauit ad dñm dicens. **O**bscuro dñs. nūcieto quō am
bulauerim in conspectu tuo. in veritate et corde p̄fctō. et bonū in oculis
tuis fecerim. **F**leuitq̄ aut ezechias fletu magno. **C**erte iustus erat ezech
ias et corde p̄fctus. **I**terq̄ ad dñm plorare nō debuit. quib⁹ r̄at⁹ fletuū.
si cogitauis boni. nō desudabis causas dolores. **N**ull⁹ em̄ intrepidus
vadit ad iudiciū dñi habens consciā p̄fctā. itaq̄ fleuit. fact⁹ ē sermo
dñi ad isaiam p̄phetam dicens. **F**uerit et dicit ezechie duci meo. **D**ux
appellat⁹ dei cui moris fuerat nūciata quia humilitate p̄strat⁹ est. **H**ec i q̄
dixit dñs de⁹ tui dauid patris tui. **A**udui ḡm tuū. **V**idi lacrima tua

Adde ei tempus vite et de assyriorum manibus liberabit et tunc signum
postulat ut credat verum esse quod dominus promiserat quod saltem sue infidelitatis
iudicium est. Misit ergo rex babilonis nuntios et legatos qui ei congratularentur
ob restitutum corpus sanitatem qui ostendit eis omnes thesaurorum aromatatum
aurum quoque et argenti et vasorum suppellectilem. Non fuit magis res quam
non ostendit eis exercituum in domo et in omni potestate sua. Ex quo intelligitur
etiam vasa templi babilonis monstrata legatis. Unde et ira domini gerit
et propterea esauis vaticinatione cognoscit. Defiliis tuis enuchi erunt et omnia
vasa templi transferuntur babilonem ob quam culpam etiam in libro dictum scriptum
est. Cecidit exercitus clarior cordis sui. Certe exercitus nemo iustus. non
improbus de negabit. Quas peccauit in quibusdam et idcirco iustus esse desi-
nit sed hoc scriptura non loquitur. Non enim quia peccauit. Iusticie nomen
amisit sed ex eo quod multa bona fecit iusti vocabulum possidet. Hoc totum
dico ut scripturarum sanctorum testimonio comprobetur non ex eo peccatores esse iustos
quia peccauerint sed ex eo iustos permanere quia multis virtutibus florent.
De iosia scriptum est. fecit rectum in conspectu domini et ambulauit in
omni via dauid patris sui. Non recessit neque ad dexteram neque ad sinistram
et tunc cum esset iustus tunc necessitatis et angustie mittit ad oldam
prophetam uxorem selli filii theetue filii araae custodis vestium et hier-
miquit habitabat iherusalem secundum. haud dubium quoniam verbis preteritis significat
quod interiori muro vallabat et illa respondit. Nec dicit domus dei
israhel. te et dicite viro qui misit vos ad me. In quo culta et regis et sacer-
dotum et omnium virorum comprehensio est quod nullus virorum sancta potuit re-
pue. qui possit futura predicare. Denique misit iosias reuerenti. **beta paut con-**
eu bellu. ~~Nec aduenit simoibz nethao. ex ore dei. Et misit mortuus~~
apharone regi egypti eo quod voluit audire verba domini ex ore ieremie prophete
sue ut palippon libro scriptum est. Voluit iosias euertere. **beta paut contra**
eu bellum nec aduenit simoibz nethao. ex ore dei. Et misit mortuus quod
est et sepultus in manscolo. patrum suorum et vniuersus iuda et iherusalem lux
erunt enim populusque ieremias cum omnes cantores ab continentes usque
improbitate diem lamentationes super iosia replicat. Et quas lex obtinuit
in israhel. ecce scriptum fertur in lamentationibus. puto quod simoibz dei per quolibet
non adequeuisse preteritis sit. De ipso ieremias loquitur quod hoc plerisque
secundum **megegen** intelligat. de domino saluatore spiritus sancti nunc. Christus
dominus captus est. pro peccatis nostris. Qui diximus sub umbra tua vniuersi in gentibus.
Moyse cui loquutus est dominus facie ad faciem et salua facta est anima eius
ad aquas conditionis offendit. nec meruit tamen fratri aaron. terram re-
promissionis intrare. De quibus et preteritis rari. Absorpti sunt iusti petre
iudices eorum. Audient verba mea quoniam placuerunt. Et est sensus. Iudices
populi iudeorum moyses et aaron deuorati sunt apertis populi in petra. de qua

aquarū flucta manarūt. Et certe cū ipd iusti fuerint et obedierint
p̄mombz dei qui p̄se suauissimū sūt. Quēqz p̄q̄t̄ decadauezibz mortu
orū in solitudine quasi crassitudo tie. disrupti sūt sup̄ trā dispersa
sūt ossa n̄ra secus infernū. In osse loq̄t̄ de9. de p̄posabō m̄ in iustia
et iudicio statim q̄ subiūgit. et misericordia et misericordiis. et m̄p̄de
ut largitoris p̄mio cognoscat. q̄ ip̄e sit de9. In eodem p̄ptū ē libro de9
ego sum. et nō homo in medio tui sancti. et nō ingrediar ciuitate
victorū s̄z ḡilia bulū. Ip̄e solz hāc nō ingredit̄ ciuitate quā edificauit
tham in noie filij sui enoch. q̄ oīa sacerdotū quotidie ora cōcelebrant
omones anamartelos. qd̄ in lingua n̄ra d̄r̄. q̄ solz es ih̄c p̄tō. Que
laus iuxta s̄māz tuam. frustra deo reputat̄ si est cōis cū cetis. Nō
em̄ iux̄ amos cōtūm9 iusticiā in absinthiū. et fructz iudicij i amari tudiez
loquūt̄ nauze atz victōes in libro Ione. Rogam9 dñe ne p̄das nos p̄
hōiem istū. neqz inducas sup̄ nos s̄ḡnem innocentē. s̄c̄ em̄ placuit tibi
sic factū est dñe. nesciūt causas quid mereat̄ p̄p̄tā fugitiu9 et tū iusti
ficiāt deū et sanguinem in nocente fatent̄. cō oia nō norat. Et ad eximū
s̄c̄ placuit t̄i dñe. sic factū est. Nō q̄rūt iusticiā s̄m̄e dei. s̄ vitatē iusti
iudicij ḡstent̄. Archēas lacrimabili voce testat̄. perijt sancti de terra
et r̄t̄z in hōmbz nō est omēs in sanguine m̄p̄diant̄. vniūqz frēm
suū venat̄ ad mortem. Malū manuū suarū dicūt bonū. Et iterū q̄
optim9 m̄t̄ eos est q̄ palur9. et q̄ r̄t̄z q̄ sp̄ma de sepe. Mer hōm
iusticia est. Vt iux̄ vā eiqz p̄p̄tē nec amio n̄ giugi n̄ filijs sit credēz
quia inimici hōm̄s domestici eius q̄ s̄māz etiā p̄mo dñm̄z ḡp̄baunt
Vnde dat̄ ḡstiliū p̄ndem p̄p̄tā. Iudicabo t̄i o hō. qd̄ sit bonū et quid
dñs. q̄rat ad te. Vtiqz face iudiciū et dilige m̄m̄z et sollicitū ambula
cū deo tuo Illūqz dixit. Habeto equalitate dei et nō hoc qd̄ maximū est
sollicitus ambulare cū deo tuo. Vt m̄quā secur9 sis. Vt oīa obsequencia
custodias cor tuū vt ḡp̄deres qm̄ in medio laqueorū ambules. et sub
murorū p̄muis ingrediaris Vt illud quotidie corde meditear. Iuxta
semitā scandalū posuerūt michi. Sup̄bis om̄ de9 respicit. hūilibz
aut̄ dat grām. Qui tam9 et timid9 est p̄t̄ ad t̄p̄ vitae p̄tā. q̄ secur9
est de iusticia sua repuḡt deo. Illū qz auxilio destitutz in p̄d̄is hostiū pat̄
computrescant. inquit abacuch. ossa mea. et subter me stant. t̄m̄
ut requiescam in die angustie. Vt ascenda ad p̄lū fortem meū.
Sic tribulacōes et angustias afflictōneqz cū depr̄at̄. Vt in futo victoriā
iam cū xp̄o regnaciū n̄ro soact̄. ex quo p̄p̄tū est h̄c pugna atz cer
tamē. et in futo esse victoriā. Ihesus filij Ioseph qd̄ m̄p̄tatur
Iustus dñs. sacerdos magn9. indutz destitutz vestibz sordidis. qui
p̄t̄m̄ nō fecit. et tū n̄rā p̄tā portauit. Ad cui9 dextera stabat.
sathanas vt aduēret̄ ei. d̄r̄ q̄ ad eū p̄9 p̄ pugna atz victoriā.

auferre vestem sordida ab eo. et ecce abstuli ab te iniquitatem tuam et hec
Iouman loquitur sine omni odio peccato sum. Ille facit quod non vult
et quod vult non facit. ego facio quod volo. et quod nolo non facio. Parata sunt
mihi regna celorum ymo ipse ea in meis virtutibus parauit. In quo
adam tenet obnoxius. Alii qui reos se putant in solitudine penitentia.
clonem adam. Ego solus cum mea cetera non teneor. Alii clausi cellu-
lis. et feminas non videntes. quia miseri sunt. et mea verba non audiunt.
torquentur desiderijs. ego etiam si miserum faller agnibus nulla habeo con-
cupiscentiam. De me enim dictum est lapides sancti voluerunt super terram
et idcirco non sentio. quia libero arbitrio peccatorum et torpore carere. Audiam
super ysaia clamantem dominum. plus meum. qui beatus vos dicit. seducit
vos. et semitam pedum vestrorum subplantat. qui magis subplantat populum
dei. qui liberi arbitrij potestate submixtus. despiciat auxilium conditoris et in
sua voluntate securus est. An qui ad singulas suas preceptorum domini iudi-
cium domini pertimescat. Adhucque modum homines loquuntur deo. Ve nobis qui
sapientes estis apud vos. et intelligentes vestro iudicio. Esayas uir hebreus
plorat et dicit. Ve in quia tacui. quia in munda habens labia et in medio
populi in munda habentis labia habitans. Vidi dominum sabaoth oculis meis.
Ille virtutem merito dei fructus aspectu et constantia peccatorum labia sua fatetur
in munda. Non quo loquutus esset aliquid. quod voluntati domini repugnaret sed quod
pluisset vel pudore vel timore peccatorum nec arguisset libertate prophetica populum
delinquentem. nos petantes aliquem corruptum. qui adula in diuitibus. et
personas decem quorum opibus indigemus ut talia non agamus. ut abstine-
amus nos ab omni spe peccatorum. Ecce verum tacuisse peccatum est quicquam ap-
septuaginta non sit scriptum. quia tacui. sed qui corruptus sum confidam vi-
delicet delictorum. Ut illud prophetica applicat. versatus sum in misericordia. domini
mihi infigit spina. Ille peccati spina corripuit. tu virtutis floribus ver-
nas. Erubescet mater luna. et confundetur sol. qui visitauit dominus super mi-
seriam celum excelsis. Hoc est quod in alio loco scriptum est. Astra quia non sunt
munda in aspectu eius. et aduersum angelos suos. puerum quod cepit luna
erubescit. et confunditur sol. et celum operit alicui et nos intrepidi atque
letantes. quia omni carum vicio. occurrentibus iudiciis maiestati. quando
tabescent montes. cuncti videlicet presumptio. et omnis militia celorum. vel
astra vel angelice dignitates. et complicabuntur sicut liber celi. et omnis
exeratus eorum instar foliorum defluet. quoniam inebriatus est in medio gloria
dies meus. et nunc super ydumeam descendet. gladius dei inebriatus in celis
et tuus solus erit sanctitate ieiunij. In ydumeam descendit qui interpretatur
vel sanguinaria vel eterna ut prophetica autoritate discimus omnes terram
indigere iudicio. Vnde sequitur. Victimam enim domini in bosca qui interpretatur
caro. et miseria eius nulla nostra edom. id est in sanguine. uir
quod ponit et apertus. Caro et sanguis regnum dei non possidebit

Ve qui gradiat victori suo. **V**e qui dicit p̄ri. ut quid me gnasi. a matru
qualit me pepisti. **N**on adeo p̄met. qui dicit. **P**uare talis conditū
sum. q̄ nō possim inspectu carē p̄ito. **Q**uare tale vas fictū ut nō
adamantinu p̄manerem. **S**ed adomēz tactū fictile atq; frangi bile
Omēs sicut oues errauim⁹. et om̄ nēm dñs p̄ta portauit intuit⁹
est em̄. **D**iligēt⁹ inspexit. nullū q̄ ēp̄t. qui iudicaret iuste q̄ suū
in om̄ib⁹ facit voluntate. **A** idēo brachiū ei⁹ salute p̄buit. et iusta
sua saluabit oīa. **V**t om̄s mōd⁹ subiiciat deo et illig clonicha osue.
Fui mō em̄ in mō. nō pauci. sed om̄es. q̄ p̄a nō mēstruate ēputata.
sūt om̄a i lege opa nostra. **A** dī hīlī t̄ ezechiele loq̄t de⁹. p̄feta cas
in detore meo. et est sens⁹. nō in tu⁹ opib⁹ smee libalitate dona
uerā nō in tua conscia cordisq; iactantia s̄ in meo detore quo te cle
mentie saluat⁹ mee libalitate donauit. **D**eniq; insequentib⁹
loq̄t ad eam qm̄ saluat⁹. nō suo merito sed eius mīa. **R**ecordabor parti
mei tetū in dieb⁹ adolescentie tue. et suscitabo tibi pactū sempiternū
et recordaberis viarū tuarū et cōfundar. **E**t uerū suscitabo pactū
sempiternū meū tetū. et scies quia ego dñs. et recorderis et cōfideris.
et nō sit t̄ vltia apue os p̄confusione tua. **C**ū placato fueris. t̄ om̄ib⁹
q̄ fecisti. ait dñs de⁹. **E**cce ap̄te diuino sermōe mōstrat⁹. qd̄ in d̄o loco
dixit. et mudans te nō facit in nocentē. q̄ iusti q̄. et p̄ p̄m̄ in
statu p̄m̄i restituti os ap̄te nō audeat sed cū ap̄lo dicant q̄ nō sūt
dign⁹ vocari ap̄lo. q̄ p̄sequit⁹ sum cāion⁹ dei. **D**eniq; et t̄ a d̄o loco p̄
eū p̄p̄am ad eos qui illig m̄p̄cādia cōfusa sūt loquit⁹ de⁹. et rector
dām viarū v̄rū et om̄i scelerū v̄rū quib⁹ polluti eratis et displi
cebat vobis in aspectu v̄ro i cūctis malicijs q̄ fecistis et facitis q̄ ego
dñs. cū benedictio vobis p̄ nōmē meū. nō s̄dm vias v̄ras malas.
Nec s̄dm scelera vestra pessima erubescam⁹ atq; dicam⁹. qd̄ loquit⁹
hī qui iam p̄m̄ia cōsequuti sūt. **N**oquam⁹ p̄tiores sup̄ et̄a. et in
fragili mortaleq; id̄ p̄e cōstituti. qd̄ s̄tōs videm⁹ metus dicere.
et̄a in cōuptione et in mortalitate donatos. et dicitis inq̄t. nō est
recta via dñi. cū v̄rē vie p̄ue sint. p̄haiscozū et hor sup̄cūm. **V**t
p̄p̄a p̄p̄e voluntatis referat ad cōditoris iniuriā et illig iusticiā
tāliment⁹. **G**accedetes templi m̄p̄ici qd̄ m̄p̄tat⁹ et̄a. filij s̄adeti
cū vestimentis m̄p̄ci nō excedunt⁹ ad p̄p̄m ne hūana querelatione
sanctificati maculent⁹. et tu in medio v̄lgi vnusquisq; de populo
indm̄ esse te credis. **I**eremias p̄p̄as hūit⁹ ēp̄tentes sensu mag⁹
quā sermone carpan⁹. **Q**uante inquit in exitib⁹ hierlm̄. et q̄tū
in plateis ei⁹. sit vbi inuenire potitis v̄rū qui m̄x iusticiā v̄uat.
et fidem. et ero p̄p̄ia p̄p̄a eū. **Q**uāuis em̄ dicat. v̄uit dñs. hūm
dilecter iurat. et p̄ hoc ip̄m i m̄dacia ēfuto sacrificia peccatorū.
Vescendas tradit⁹ offerentib⁹ hostias dicens se non mandasse. p̄b⁹

corū qm̄ eduxit eos de terra egipti. vt offerret horemōdi sacrificia. nō enim
voluntate. sed ydolorū apatōe mandauit. malens ē offerri victimas
quā demeribz omēs recesserūt ab eo. nullq est qui loq̄t bona & agat
pm̄as a pctis suis. sequūt̄ pp̄ias volūtates. q̄i equ9 prompty ad p̄e
liū. Intendūt linguā suā quasi arcū. metūt̄ om̄a et nō est
in eis veritas. Amicorū q̄q̄ cūcēdas insidias recipit. et nll̄ crede
p̄ximorū. singlos em̄ insidiarū amias. et frēm a frē decipi. et hoc
facē nō nate malo. sed pp̄ia volūtate. qz docuerūt linguā suā me
daciū. A promi ferant̄ ad musticiam. Si ethiops aut̄ mutauit pel
lem suā. et pardus varietates suas et vos potitis facē bonū. cū
didiceritis mala. q̄o pellis ethiopiā et pardorū varietas disciplinē
est nō nē. q̄ docet̄ et discit̄. et tñ auferri nō p̄t vicio molis ma
ligni. n̄ p̄cū cui om̄a possibilia sūt. Vñ loquit̄ ad eū q̄ sol9 v9 est
medico. **S**ana me dñe et sanabor. saluū me fac dñe et saluo ero. tu
es gl̄ia mea. et spes mea. Si em̄ ad ḡdāōnē meā infelicitatōn
q̄ sp̄iaā m̄chil aliud. n̄ hoc possum loqui. **C**aledictio homo qui
amiciatuit patri meo dicens. Ecce natus est tibi puer. fiat hoc tibi
plis vrbibz quas subuenit deus. quā em̄ non statim in vltima m̄tarij
et fuit michi sepulchrum mater mea. et vltima ei9 m̄fctus sempitern9
Cur egress9 exiit vt videm̄ labores et misēias. A ḡsumēt̄ dies mei
in erup̄m̄s. Tanti de sua ḡdāōne secur9 est. A sic ḡfidit i fortitudē
vt mortem p̄ferat vite. Nouerat em̄ vltim9 suū. et potentia ei9 quē
celare nullo p̄t. **C**ui loq̄t̄ p̄ p̄phāā deus i appin̄q̄s ego. et nō paul
qui em̄ celū ēplet et terrā null9 p̄t ei9 vitare noticiā et cordis
oculta celare que scrutat̄. teneb̄ m̄trospicit et vt sciam9 dei esse
bonū omē qd̄ gerim9. Ego aut̄ plantabo eos ut nequaquā eradicent̄
et ego dabo eis cogitatōnem et sensū ut intelligat̄ me. Si cogitatō
et sensus dant̄ a deo et intellect9 dñi ex ill9 qui n̄stend9 ē radice
pullulat. Vbi est liberi tñ arbitrij sup̄ba. Jactatio. Volum9 scire ḡdāōz
nostram̄ audiam9 hystoriā. **J**oachim rex iuda cūcti q̄ sc̄y ei9 et p̄n
cipēs auditis sermōibz vrie. voluerūt occidere eū qd̄ cū ille didi
cisset timorē p̄tū fugit in egiptū. **C**ur mortem timebit. q̄ explicabat
sententias dei et qui asē m̄tariū dñi nouerat volūtate. De digna
mure p̄singlā auxiliū dei. et ad ill9 m̄tū clucta ḡtē negligim9.
cū legam9 sanctos viros etiā hom̄m indignissē p̄sidio. **P**licitatur
Hieremias et manifeste dī q̄ auxiliū ei fuit man9 aīcam filij sa
fan ne tradet̄ m̄ptatē vlḡi. et obrueret̄ lapidibz. **A**bolitis loq̄
q̄rimonijs. et duro pondē veterē p̄ceptorū ēp̄mitti. eua ngely grā
legem9 dñe pollicet̄. vt omēs eū nouerint a m̄mo usq̄ ad maxm̄
dicens. dimittam pctā corū et i iqtatē illorū. memoz vltia nō ero.

Quod autē habuerint sancti viri in veteri lege iusticiā sequenti
sermone de monstrat. Sed filij isrl et filij iuda iniquitatem fecerunt
propterea in conspectu meo. Ab adolescentia sua usque in presentem diem et
ciuitas iherosolim ab initio condita usque ad diem euersionis sue
me ad praedicta pertraxerunt. Adterde quid dicat. finē iuge pnapio
omne mediū ipse in via est. Hieremias sanctificatus antequā natus
fuit iherosolimae. p̄timestit seditionē et flebilem abstinentiam dicens.
Dicis. Nūquid dñe mi rex audi deprecator meū et p̄ualeat ap̄ te de
praedicta mea ne remittas me in domū ionathan scribe ne ibi perierim
Iherosolimae cur times impiū regem qui mecum metuis i quē nati iam
iamus perierunt. Carcerem reformidabis cui pat̄ paradysus. Respondet
mihi. Homo sum in carne mortali et corruptibili constitutus. Dolore
sentio. horreo q̄ cruciatus. quos eam dñs me p̄ mea salute sensurus
est auferet hūmāni generis deo et nō vult p̄ire quos fecit. Noli time
Iacob dicit dñs. ego enim sum tenuis et interficiam omnes gentes in quos
dixi te. Te vō ipm p̄ire non faciam. sed castigabo te cū iusticia
et ita miserebor tui vt te innoxium nō relinquam. Vñ et nos dicat
esse iustos. sanctos viros. et p̄ p̄tā placētes deo. nō suo tñ m̄ito.
p̄ et eius clemētia. cui omnis creatura subiecta est. et indiget m̄ia eius.
Audiāt heretici q̄ deuiāt p̄ supbia. et dicūt ipi nobis fecim⁹ cōmūa
audiāt illud q̄ audiuit moab. Audiuim⁹ supbia moab. superbus est
valde. Altitudinis illius et elationem et gloriā et inflationē tūdis
ego cognoui. Dicit dñs qm̄ neq̄q̄m uix inflationē eius et fortitudo illius
est. Dicit q̄ adhaerem⁹ hominē iunior aut eorū haud dubiū quim
gregis dñi. Confirmat dicentes. Nō perauim⁹ cū perauit impudē
et altitudine iusticie et expectatōe parū. Dominū vis scire. qm̄
omnia finiunt. Audi eundem p̄pham. In tpe illo dicit dñs q̄rēt iniquitas
isrl et nō erit. et p̄tīm iuda et nō inueniet. Cur q̄s i seāt q̄ p̄p̄ia
ero illis. Vbi autē p̄p̄ia est. p̄p̄iat an p̄tīm. tolle q̄ posse. et con
cedam omnia deo donante subsistere. Bonū est p̄stolari cum p̄ticio
salutis dñi. Bonū est ponē in puluē os suū dare p̄tienti se max
illam. saturari obprobriis. spes habē mōdo. Si em̄ abierit et miseret
uix multitudinē misericordiarū suarū. Nec em̄ humiliat corde suo
et abiecit filios hominū frustra murmurat homo p̄ p̄tīs suis
Sancit⁹ vias n̄ras et q̄ram⁹ et reuertam⁹ addñm. Leuam⁹ cōda
cū manib⁹ ad dñm in celū. Duram⁹ q̄ ei inique egim⁹. et aduocadā
pertraxim⁹. p̄dico tu es in exorabilis es. Daniel p̄phā loq̄t ad nabuchodonosor
donosor. q̄ dūct⁹ rex excelsus regni hominū et det illud cuius voluit. et
extremū atq̄ p̄tīm constituat sup̄ illud. Interroga eū qua causa
ultimū atq̄ de p̄tīm constituat in regem et faciat quod voluit.
et discute vterū ipsius volūtas iusta sit. De quo scriptū est q̄ sustinet

de terra humile et de stercore datur pauperem. ut coloret eum ad principibus.
bus. cum principibus populi sui. An forsitan uide te absque iudicio atque iusticia
gloriam dedit quoniam auid et placem ut humiles erigat in regnum et plures
humilitate commutet. Audi prophetam dicentem. Omnes habitatores terre qui
nichil reputati sunt. apud eum. facit eum quodcumque voluerit in celo et in terra
et nemo est qui resistat fortitudini eius. aut possit dicere quod hoc fecisti
eius uindicta opera in uindicta. et tunc illis in iusticia et superbiebus perire
humiliabit. Antiochus epiphaneus rex crudelissimus subuertit altaria
ipsam quod fecit iusticia conculcari quia concessum ei erat aduersus. compulsi
reddidit propter peccata plima. Ergo non fecit quod ipse tamen uoluit. sed et quod
dixit propter populi peccata concessit. Demum patet quod non exprobat fecit fortitudinem
sed exprobat impio qui precepit ut fieret. Illud autem quod in ore suo loquitur
peccatum inique cogit inuiste gessimus et detestum amadatus tuus et
institutus tuus et cetera istiusmodi solent dicere quod et daniel et omnes prophete
non ipse qui sancti erant. sed exprobat populi sunt loquuti. aduersum quod opus
ipse respondet et dicit. Cum adhuc orare. et confiterem peccata mea
et peccata populi mei israel. Vides ergo quod tam per peccata sua quod per peccata
populi domini sit peccata. et effuderit obsecrationes suas in aspectu domini dei sui.
Vides iterum nosse. quoniam peccata et iniquitas firmat. quinquam diuisa sit autem inter
peccato. Audi eundem prophetam. septuaginta ebdomades complete sunt
super populum tuum. et super ciuitatem tuam sanctam. ut operantur iniquitates et sine
accipiat peccatum. ut dysceat iniquitas et reuertat iusticia sempiterna.
Quadum ergo ille finis adueniat. et corruptum hoc atque mortale in corruptum
atque in mortalitate mutet. Necesse est nos subnare peccato non nature et
condicionis ut tu columbaris vicio sed fragilitate et conuultione vo
luntatis humane. quod promota variat. Quia deus solus est mutabilis.
Queris ubi abel. ubi enoch. ubi ihus filius naue. ubi heliseus ceterique
sanctorum peccauerunt. non est necesse nodum in scripto quere. Utinam
possem et manifesta retice peccata. Si vis a me verum audire nescio. Illud
inquit michi conscius sum nec tamen in hoc iustificatus sum. Homo videt
in faciem. deus in corde. Apud eum conscientiam atque compertum nullus iusti
ficat. Vnde et paulus loquitur confitenter. Omnes peccauerunt et
indigent gloriam dei. et conuulsi sunt deus omnia sub peccato ut totum mi
serat et cetera que sepe replicauimus.

Explicit secunda pars huius libri.
Incepit tertia eiusdem.

1621. **D**electatus sum tuorum multiplicacione sermonum. de quibus scriptum est. In multiloquio non effugies peccatum. Sed quid ad causam. certe hoc fateberis eos qui xpi baptisma consequuti sunt. non habere peccatum. et si aliter peto scire. iustos esse. Quia secundum iusti fuerit si egerint sollicite. posse in sempiternum iusticiam custodire. ac per omnes vitae peccata. **Acti.** Non erubescas explosam atque dampnatam Iovinianum suum sequi et ille enim hys testimoniis. tuisque nititur argumentis. ymo tu illis multa sectariis moriente doce desudans. quod olim rome et dudum in africa condemnata sunt. Lege ergo quid illi responsum sit. et tunc respondit dicto. In dogmatibus enim et quaestionibus differendis. non persona sed causa querenda est et in hoc sacro baptismum prela donat peccata. non futuram suam iusticiam. que labat indurata ac diligentia. et super omnia dei clementia custodit ut nunc sit rogare. illi tunc quod rogat. nunc incipe. illi perfice. Postquam offerre quod possumus. illi implere quod non possumus. Nisi enim dominus edificaverit domum. in vanum laboraverunt qui edificaverunt eam. Nisi dominus custodierit civitatem in vanum vigilat. qui custodit eam. Unde et apostolus precepit servare ut apprehendatis. et omnes quidem curant. sed unus accipit coronam. Et in psalmo scriptum est. Domine ut scuto bone voluntatis tue coronasti nos. Nostra enim victoria et corona victoria illi preterito et clipeo praestatur. et hic curamus ut in futuro apprehendamus. Vbi accipiet coronam. qui in hoc seculo victor extitit. Nobisque post baptismum dicit. Ecce sanus factus es. iam noli peccare. ne quid tibi detrimentum fiat et nescitis. quia templum dei estis. et spiritus dei habitat in vobis. si quis templum dei violaverit. deus propter eum deus. Et in alio loco deus volens est. quoadvis estis cum eo. si aliquem eum. et timentis vos. Inanis putas de lubro atque sacralo christi puritas permanet. templique sanctitas. nullo nubilo contumetur. Sed quod vultis habere non possumus. quod deserte falso false per se gloriantur. quanto magis animi. mille facies hominum sic et corda diversa. Si fieri posset ut semper ea quae baptismate morsus teneret voluntaria nos de super peccata non tangerent. spiritus sanctus tueretur. si impugnet inimicus nec vultus credit sed semper in insidiis est. Ut sagittet in oculo rotas vitas corde. In euangelio videtur quod etiam deus quod syroque sermones sed hebraicis literis scriptum est. quo videtur usque hodie nazareni secundum apostolos sive ut plerique autumant iuxta mattheum quod et in reseruentur habetur bibliotheca videtur hystoria. Ecce nunc dominus et factus estis dicbant ei. Iohannes baptista baptizat in remissione peccatorum. eamque. et baptizavit ab eo. Dixit autem eis quid peccavi ut vadam. et baptizet ab eo. nisi forte hoc ipsum quod dixi ignorantia est. et in eadem voluit. Si peccavit magis fratres tuos in verbo. A satis si fecit. speras in die suscipere eum. Dixit illi symon discipulus eius. septies in die. Respondit dominus. et dixit ei. cum ego dico tibi usque septem agies septies. Etiam in prophetis quod postquam vincti sunt spiritu sancto inveniuntur et

sermo p[er] p[er]i. **V**ir ap[osto]lic[us] martir scribit audacter. elegit d[omi]n[us] ap[osto]l[os] qui
sup[er] om[n]es p[er]t[ur]ores erant. De quoru[m] celesti qu[er]sione et p[er]p[et]u[is] canit.
multiplicate s[un]t infirmitates eoru[m] p[ro]p[ter] aacelerat[i]o[n]em. q[ui]b[us] testimo[n]iis
si n[on] uteris. ad auct[orit]ate[m]. vtere saltem ad auct[orit]ate[m]. quid om[n]es c[ir]ca a
viri senserint fac aliqu[od] baptisat[i]o[n]e[m] v[el] statim v[el] in ip[s]o dicta morte
subtrahit. ut concedam t[ibi] q[uo]d concedere non debeo. nec cogitasse aliquid
nec loquut[i]o[n]e[m] in quo error et ignorat[i]a labaret[ur]. Num ideo sine p[er]t[ur]o
erit. q[uia] videbit[ur] n[on] sup[er]asse. sed fugisse p[er]t[ur]o. ac non potius. q[uia] dei
m[an]u de p[er]t[ur]o[n]e carce lib[er]ato migravit add[omi]n[u]m. Hoc et nos dicim[us]
posse deum q[uo]q[ue] voluit. et ho[m]i[n]em p[er] se et p[ro]p[ri]a voluntate q[uo]d tu asseris
sine p[er]t[ur]o esse non posse. Si aut[em] p[er]t[ur]o frustra t[un]c uixisset q[ui]a. qua
potens n[on] indiget. **A**l[ia] si n[on] p[er]t[ur]o absq[ue] g[ra]tia sulte te dixisti posse. q[uo]d
n[on] potes. q[uo]d em exaltat[i]o pendit arbitrio n[on] ei[us] esse que posse con
tendis. sed ill[ud] sine quo ei[us] non posse p[er]spiciu[m] est. **C**hris[t]us. Ego q[uo]d
ista p[ro]p[ri]etas ymo absq[ue] rati[one] contendo. ne hoc quid in das ut ag[er]us
aqua baptismatis sine p[er]t[ur]o sit. **A**cti. Aut g[er]o sensu meo verbis ex
plicari non valeo. aut me explicante tu ad intelligendu[m] tardior es.
Chris[t]us. Quis na[m]q[ue] m[er]ito. **A**cti. Recordare. q[uo]d et tu dixisti. et ego quid
loq[ui]t[ur]. Posuisti posse ho[m]i[n]em sine p[er]t[ur]o esse. si velis. **E**go hoc impossibile
in ho[m]i[n]e esse respondeo. Non q[uia] statim de baptisate ho[m]i[n]e p[er]t[ur]o
non careat. sed illud ip[s]u[m] q[uo]d sine p[er]t[ur]o est nequaqua[m] possibilitati ho[m]i[n]e.
sed dei g[ra]t[i]a deputat[ur]. Tolle g[er]o posse. et ego esse conceda[m]. quo morte finit[ur]
aut ete si ultra vita p[ro]p[ri]a delicti et ignorat[i]e p[er]t[ur]o subiacet. **C**hris[t]us
Dialectica me cate co[n]cludis. et n[on] xpiana loquens simplicitate. no
dos in quosda[m] m[er]ito esse et esse posse concinnans. **A**cti. Ego ne v[er]boz
strophis ludo cu[m] hoc detua p[er]t[ur]o essent offensa. Tu eni[m] dicis. Non esse
ho[m]i[n]em absq[ue] p[er]t[ur]o. B[ea]t[us] esse posse. cu[m] eto[n]i[us] ego tibi t[em]p[or]e quod negasti
esse ho[m]i[n]em sine p[er]t[ur]o p[ro]p[ri]a g[ra]m. Atq[ue] p[er] se esse. et n[on] posse. **A**l[ia] frust[us]
g[er]o dant[ur] p[re]cepta. s[ed] ea implere non possum[us]. **A**cti. Deus possibilia
inadavit. Hoc nulli dubiu[m] est. s[ed] quia ho[m]i[n]es possibilia n[on] fecerunt.
Id[em] om[n]is m[er]ito subdit[ur] est deo. et indiget m[an]u ei[us] Aut ete si ostend[er]e
potius qui vniu[er]sa op[er]e[n]t. t[un]c pot[er]is de monstrat[i]o[n]e ho[m]i[n]em q[uo]d n[on] indiget
m[an]u dei. om[n]e em q[uo]d fieri p[er]t[ur]o. t[em]p[or]e q[ui] stat t[em]p[or]ib[us]. aut p[er]t[ur]o. aut p[er]t[ur]o.
aut futu[ro]. **H**oc q[uo]d asseris posse ho[m]i[n]em sine p[er]t[ur]o esse. si velis. monstra
factu[m] esse p[er]t[ur]o. aut ete n[un]c fieri defuturo postea videm[us]. **A**l[ia] si nullu[m]
potes ostend[er]e qui sine om[n]i p[er]t[ur]o aut futu[ro]. aut p[er]t[ur]o. restat ut de futu[ro]
ind[em] disputat[ur] sit. interim in duob[us] t[em]p[or]ib[us] p[er]t[ur]o atq[ue] p[er]t[ur]o v[er]it[as] teneat[ur]
Si aliquid p[ro]p[ter] futu[ro] maior p[re]dictis. ap[osto]l[us] p[ro]p[ri]a q[uo]d p[er]t[ur]o careant.
Tunc futu[ro] defuturo. si potius p[er]suadeto. **C**hris[t]us. Loque[re] ut vis ac
genuitate ut libet in qua[m] m[er]ito lib[er]e extorq[ui]bis arbitriu[m]. et q[uo]d

concessit deus. nec valebis auferre quod michi tribuit. posse si volueris
Acti. Exempli gratia. Vno tñ vtrius testimonio. Inueni dauid
filium yesse virum stñm cor meū. qui faciet omnes voluntates meas.
Dauid stñm esse non dubiū esse est. et tñ quia electus est. ut omnes
dei faceret voluntates. aliq̄ fecisse r̄phendit. Vtiq̄ possibile ei erat
facere. qui adhuc electus est. ut cunctas dei faceret voluntates. Sille qui
p̄dicta. Mor deo in culpa est. qui p̄duxit eū cunctas suorum p̄ceptorū
facere voluntates. sed illa q̄ p̄dicta nō fecit. Neq̄ eū dix inuenisse se
virū qui cunctis impetibus sue iussione faceret voluntates. Hoc et
nos dicim⁹ posse homines nō peccare si velit p̄tpe. p̄ loco p̄mberat
litate corpora. p̄dū intent⁹ est aug. Quādiu corda nullo vico laxa
moyth ara. q̄ si paululū remiserit. quō p̄ adūsum fluit leuib⁹ f̄hit
si remiserit man⁹ statim retro labit. et fluctib⁹ aquis. quo nō vlt dūa
sit hūana conditio. si paululū se rimiserit discit fragilitate suā. et
multa se nō posse cognoscit. Putasne aplm paulū eo tpe q̄ scribat
lucerna suae penulā quē vlnat roade ap̄ corpū venies. afferre
labros. maxime membranas delectib⁹ cogitasse mistari. et non
dehis que in vñ qib vite ad corp⁹ necessaria sūt. Da mī homines
q̄ nō esuriat. nō sitiat. nō algeat. nō doleat. nō subucitet nō tor
mib⁹. et ruine difficultatib⁹ torqueat. et ego tñ q̄ credā posse homines
nichil aliud nisi de v̄tutib⁹ cogitare. Credit apls a mīstro. et cōh p̄o
tificem q̄ eodem myrauerat smām dñgit. p̄cuiat te dñs paucos de
albate. Vbi est illa patientia. saluatoris. qui quasi agn⁹ duct⁹ ad vitimū
nō aperit os saluatoris suū. sed cietim loquit⁹ verberati. si male
loquut⁹ sum. argue de malo. sin aut bñ q̄r qd me cedis. Nō ap̄lo
detraxim⁹. sed glām dñi p̄dicam⁹. qui in carne pass⁹ inuizū cām
supat fragilitate. ut taceat illud qd esse ip̄e cōmēciat. **Alexandor.**
Cerarius multa mala mī ostendit. reddat illi dñs in illa die. **Iusto iudex**
Chri. Cogis me. ut loqr. qd iam dudū gestio. tñ cōmupentia vñ
non promio. **Acti.** Deus te eū p̄hibet qd sentis. dicit. aut eū bon⁹
est qd dictū es. et nos bono fraudare nō debes. aut malū. et id
tuto nō in grā. sed pudor siluisti. **Chri.** Dica. dica aliq̄d quod
sentio. omīs disputatō tua illud dilabit. ut naturā atutis. et
culpam referas addidit qui talem hominē qd idit. **Acti.** Hor ill⁹
erat. quod volebas. et volebas dicit. Dic. p̄r queq̄. ut omīs tua
fruant⁹ prudenciu. R̄phendit deū q̄ hominē fecerit hominē rep̄e
hendant et angli tui angli sint. Quis creaturā cauisset. q̄ id sit
qd condita est. et nō id qd condipi potuit. s̄z nūc in plib⁹ d̄clamat
Inuicē ludendū est. et actu acu licet q̄ fornicia vsq̄ ad chēmb⁹
venia. et straphim. tui nō singula in meliori statu condita sint
Cumq̄ ad excelsas venero p̄lates. causabor et dica. q̄ deus solum

tantum deus sit. et non omnia deos fecit. aut enim impossibilitas iuxta
te. aut in iudic reus erit. **R**esponde eum tunc et dyabolus in hoc
mundo tunc esse concedat et auferat coronam cum certamine abstuleris.
Chri. Non sum tam vectoris ut quæram tunc dyabolus sit. cum
mundia mors introiuit morbum terram sed hoc doleo tunc vni esse
pastori et qui magis est usurpat vocabulum tollat liberum arbitrium
quo sublato manichei secta construitur. **Acti.** Ego ne liberum
tollo arbitrium. qui in tota disputatione mea nihil egi aliud.
nisi ut omnipotentia dei cum libero arbitrio resuaret. **Chri.** Quomodo
liberum seruas arbitrium. qui dicit homines nihil posse facere. nisi deus
semper adiuuet. **Acti.** Si culpa est qui libero arbitrio uiguit ad
iutorum dei. quod ille laudet. qui tollit auxilium. **Chri.** Non tollo auxi-
lium dei. quippe prout gratia possumus omne quod possumus. sed utique suis
finibus terminamus ut et dei sit gratia. quod dedit liberi arbitrij. prestatem
et nostre voluntatis facere quod uel non facere quo et facientibus primum et
non facientibus pena seruetur. **Acti.** Videris mihi obliuiosus esse
et quasi nihil super dictum sit per eandem disputationem reuertere hinc ad
Hoc enim longa disputatione conclusum est ut gratia sua dominus quod
cessit arbitrium in singulis operibus. Iuuet. atque sustentet. **Chri.** Quod
coronat. et laudat in nobis quod ipse operatur est. **Acti.** Voluntatem
nostram quod obtulit omne quod potuit. et laborem quo contendit ut faciat.
et humilitatem que semper respexit ad auxilium dei. **Chri.** Ergo si non
fecimus quod precepit. Aut voluit nos adiuuare deus. aut noluit. si vol-
luit et adiuuit et tamen fecimus quod nolimus. non vos. sed ille superatus
sim aut noluit adiuuare non est culpe. qui voluit facere. sed illi qui
inimare potuit et noluit. **Acti.** Non intelligis **PIA EKIMATON**
tuum magis blasphemare de deo variatum ut ex utraque parte. aut
inualidum sit deus aut inuidum. et non tamen ei laudes sit quod honorum
cuntor est et adiutor quantum vituperationis quod mala non coherent.
Detrahatur ergo illi tunc dyabolus esse premissit. tunc passus sit. et
hucusque pariat quotidie aliquid in mundo mali fieri. quod hoc
marcion. et omnes hereticos canes qui veteri lamant testamentum
et huiusmodi slogismum texere consueverunt. Aut prestat deus
homines in paradiso postea prauitatem esse mandatum illis aut
nesciuit si scuit non est culpa. qui prestatia dei non potuit. sed
ille qui talem condidit. ut dei non posset suam deuitare. Si
nesciuit an prestatia tollis auferis et dimittat. Hoc enim quod in
culpa erit. qui elegit solum futurum regem in primis a saluator
aut ignorantie a iusticie tenebit reus. Quia in euangelio
sit loquutus. Nonne duodecim vos ego legi apostolos et unus de
vobis dyabolus est. Interroga eum tunc iuda elegerit proditorem.

Cur ei loculos contempsit. que fure esse non ignorabat. Vis audire
rationem deus p[ro]p[ri]a. que nouit talem fore. quis p[ro]p[ri]a postea dis-
plicat. sed tante bonitatis est et ineffabilis clemencie ut eligat
eum. que interim bonum termit. et sit malum futurum. Dams ei po-
testatem conuersioms et p[ro]p[ri]e. Dux illum sensum apli. Ignoras
quia benignitas dei ad p[ro]p[ri]am te adducat. s[ecundu]m duriciam autem
tuam. et impetentis cor thesauris tibi. Ita in die ire et re-
uelationis iusti iudicii dei q[ui] reddet unicuique s[ecundu]m ei[us] opa. Neq[ue]
enim ideo peccauit adam. q[uod] d[icitu]r hoc futurum noucat. s[ed] p[er]fuit deus.
q[ui] deus. q[uod] ille erat p[ro]p[ri]a voluntate facturus. Causa go deid
medaci q[ui] d[icitu]r p[er] jona. Adhuc tres dies et minue subite
sed s[ecundu]m s[ecundu]m tibi p[er] hieremiam adsumma loq[ui]t[ur] toti genti. Et regno
ut eradicem et destrua et disperda illud. si p[ro]p[ri]a egerit gens illa
anulo suo quod loquutus sum ad idem eam agam et ego
p[ro]p[ri]a sup[er] malo q[uod] cogitavi ut facerem ei. Et ad summa loquar de
degente et regno ut edificem et plantem illud si fecerit malum in
o[ss]pectu meo. ut non audiat vocem mea. p[ro]p[ri]a agam sup[er] bono
quod loquutus sum ut facerem ei. Indignabat quondam et bonam
cur deo sicut iubente mentit[ur]. s[ed] in iusti erroris arguit malens
tu p[ro]p[ri]e in n[on]abil[is] p[ro]p[ri]a uer[um] d[icitu]r. q[uod] tu tantoru[m] salute metiri
ponit ei exemplum. tu doles sup[er] hedera siue tucubita. n[on]q[uam]
no laborasti. neq[ue] fecisti ut crederet. q[uod] sub una nocte nata est.
et una nocte perijt. et ego no parca nimie ciuitati magne
in qua s[un]t plusqua[m] centu[m] viginti milia homi[nu]m. q[ui] nesciunt quid
sit inter dexteram et sinistra sua. si p[ro]p[ri]a etatis et simplici
q[uod] certe p[ro]p[ri]a fuisse no pot[er]is app[re]h[en]de. fata sunt homi[nu]m n[on]q[uam]
quid d[icitu]r deus usq[ue] sex[agesimo] etate d[icitu]r. q[uod] n[on]q[uam] philone et p[ro]p[ri]a
tissimu[m] p[ro]p[ri]a ab infantia usq[ue] ad decrepita senectute septena-
rio ordine deuoluit. d[icitu]r g[er]o sic in uicem etatis inuicemeta suc-
cedu[n]t ut q[uod] d[icitu]r alia transam[en] ad alia sentie minime valeamus
CRIT. Tota argum[en]tatio tua hic tendit ut q[uod] greci dicunt.
ΔΙΕΚΟΝΕΙΟ et nos lib[er]u[m] appellamus arbitriu[m]. Vocabulo p[ro]
buas te auferas. Tu enim autorem p[re]ceptoru[m] facis deo d[icitu]r
asseris nichil homi[nu]m p[ro]p[ri]a posse face[re] s[ed] am[en]culo dei. cui impu-
tet om[n]e q[uod] facim[us]. Nos aut[em] siue bonu[m] siue malu[m] h[oc] fecit
p[ro]p[ri]a arbitrii p[re]tatem ei dicim[us] imputari qui fecit q[uod] voluit
et no ei qui semel lib[er]u[m] concessit arbitriu[m]. **Anti.** Quamuis
terguisarius laqueis vitalis in neceus hoc em[en] modo etia.
si ipse non adiuvat tu uix te autor erit maloru[m] q[uod] potuit
p[ro]p[ri]a. et non p[ro]p[ri]a. **Vetus** em[en] sua est homicida esse em

qui tū posset homines de morte liberare nō libet **Chry.** Jam
jam tollo. nācū cedo viciſti. ſi nō viciſt eſt veritatem velle ſubū-
tere nō rebus ſed ſimulacris id eſt non non veritate ſed mendaciā
Poſſum em̄ tibi illud appli. r̄ponde et ſi impit̄ ſermonē nō tr̄-
ſtā qm̄ em̄ loq̄us coact̄ argumētū ſtrophis t̄i videor
aſſentiri. Quid autē tacūſ exaio rursus elabit. Ut h̄q̄do appareat
diſputatōz tuā nō ex fontibz vitatis. et xp̄iana ſimplicitate. ſ
ex ph̄orū minucijs et arte deſcendē. **Acti.** Vis go me ſimp-
lurandū vti rursus testimonijs et quomō iactant discipuli tui
nullū argumētū tūe poſſe p̄ plenitudinē r̄ponde. **Chry.**
Non ſolū volo ſed et cupio. Dora me deſcripturis ſanctis **Vbi.**
ſublata liberi arbitrii p̄tate. faciat homo qd̄ p̄ſe aut noluit a
nō potuit. **Acti.** Non ita ut tu p̄ponis ſed ut vitas poſat et
ratio p̄ptuandū vocibz eſt utendū. **Auguſt.** Jacob ignoracione
ſua. Si fuit domin⁹ deus meū. A cuſtodierit me in via per
quam ego pergo. et dederit michi panē ad comedendū. et veſtimē-
tū ad op̄iendū. A r̄duxerit me tū ſalute in domū patris mei cū
michi dñs in deū. A lapis iſte quē poſui in titulū. erit michi
dom⁹ dei et om̄ q̄cumqz dederit michi decimas offerā tibi. Quid
quid dñs ſi liberū arbitriū cōſervandū et cibū A veſtimētū meo
labore q̄ſero et fuerit in domū patris mei. **Quia** dat dñs vo-
luntati. **Ut** mereat̄ accipe. qd̄ p̄rat̄ reus tenti de meſopotamia
Jacob anglozū occidit exaio et vocans caſtra dei. poſtea pugnat
tū angelo ſub figurā hominis et ad dñm oſtendit. de ſubplacatore Jacob
rectiſſim⁹ dei nomē accepit. **Neqz** em̄ ad ſcēlū crudeliſſimū au-
debat reuē. niſi dñs p̄ſidio roborato. **Scriptū** eſt d̄ q̄ſequibz
Ortus eſt ei ſol. poſtquā tr̄ſiuit ſamuel. qd̄ m̄ p̄rat̄ facies
dei. **Vñ** loſt̄ et moyses. **Vidi** dñm facie ad facie. et ſalua facta
eſt aīa mea. nō p̄p̄tate natiē. ſed dignatōe miſericordiē. **Orit̄**
go nob̄ ſol iuſticiē. qm̄ vltū dñi cōfirmant̄. **Joſeph** in egipto
carce claudit̄. **Ili** qz inſert̄ qz cuſtos carceris om̄ia poteſtati e⁹
fidei qz cōmiſerit. **Cauſa** qz reddidit̄ qz dñs erat tū eo. et q̄cuqz
faciebat p̄p̄erabat̄ a dñō in manibz eius. **Vñ** et emulhis ſomnia
ſuggerunt̄ et pharaon vidit ſomniū inextingibile. ut pharō om̄ia
ſonem liberat̄ ioseph. p̄ paſceret̄ et fratres egipti ſanus t̄pe
ſaluarent̄. **Sequit̄.** **Dixit** autē deus ad iſrahel in viſione noctis
Ego ſum deus patris tuō noli timē deſcendē tū in egiptum in
gente em̄ magnam faciam te tibi et ego deſcendam tecū in egiptum
Et educā te inde. et ioseph ponet ſup man⁹ ſuas oculos tuos
Vbi eſt hic liberi arbitrii poteſtas. et nō totū qd̄ ſe nō audet

ad filium et genti se totum committit dominus uesienti dei patrum eius auxilium
est Libeat populus de egipto in manu forti et brachio exelsso. non moysi
et aaron. sed eius qui signorum miracul populum liberauit. et ad extremum
perussit primogenita egipti. ut qui prius retinebat permaant ardentem
exire compelleret. Salomon loquitur. Esto confidens in domino in toto corde
tuo. in tua autem sententia sapia ne exaltatus visus tuus cognosce eum. Virtutes
faciat vias tuas. Intellige quid loquatur nec insipias uiam. nec d
vultu obtutibus confidendum. sed in solo domino a quo gressus hominis diriguntur.
Demque precipit. Ut ostendamus ei vias nostras. et notas esse faciamus
quod non labor propter. sed illius adiutorio ac clementia recte fuit. Unde
scriptum est rectum fac in conspectu tuo. viam meam. ut quod tibi rectum esse sa
ciamus vidamus. Idem salomon loquitur deuoluere super dominum opera tua et fir
mabuntur cogitationes tue. tunc enim nostra cogitatio quod firmatur quod omne quod
agimus. quod super stabilem deuolumus eius iuncta reputamus. Alphus paulus
in dei beneficia. tunc sermone narrasset ad extremum intulit. et adhuc
quis ydoneus. Vnde et in alio loco dicit fiduciam aut talem habemus per
christum ad deum. non quod sufficiens fuit secundum cogitationem aliquid a nobis. quod
ex nobis sed sufficientia nostra ex deo est. qui et ydoneus nos fecit ministros
noui testamenti. non habet. sed spiritus. Adhuc enim occidit. spiritus autem uiuificat.
Adhuc audemus per liberum arbitrium superbie. et abuti beneficiis dei in
commensurata largitoris. Cui idem uas electionis sapientissime scribat.
Habemus autem thesaurum istum in uasis fictilibus ut et abundantia forti
tudinis sit ex deo. et non ex nobis. Unde et in alio loco retinens hereticorum
impudenciam loquitur. Qui gloriatur in domino gloriatur neque enim qui se ipsum com
mendat ipse est probatus. sed quem deus commendat. Et iterum. nichil enim mihi
desuit ab his qui super modum sunt apostoli. licet nihil sim. petrus loquitur ad
dominum. signorum magnitudine conturbatus. Recede a me quia peccator
sum. et dominus ad discipulos. Ego sum uitis. Vos rami. qui manetis in
me. et ego in eo. iste affert fructum multum. quia sine me nihil po
testis facere. Sic rami et flagella uicinis illic contabescunt. tunc fuerit
si a dei auxilio deserat. Nemo inquit potest ueritatem aduice frangere superbi
entem arbitrij libertate. quod etiam si uelit ad christum pergere nisi fiat illud.
quod sequitur. pater meus celestis traxerit eum. nequaquam cupiat. frustra
nitatur. Hinc et hoc adducendum quod qui trahitur. non sponte citatur. sed ad
retractans et tardus aut inuito adducitur. Qui non potest suis uiribus
et labore ueritatem ad christum. quod potest per omnia per peccata uitae. et uitare
perpetuum. et dei potentie nomen assumere si enim ille anamar tetos et
ego anamar tetos. quod me me et deum erit distantia. Vnde adhuc
ponit testimonium. ne tibi et auditoribus tuis fastidium facias. ait uero
quod septuaginta interpretes AKAXERYEN uocat. somnum auferit ab oculis

ut omentarios fidelium in se replicans misericordiam inueniat mardocheum
Quia iudicio demeritis liberatus est. ut hester commendabilior fiat
et cunctis populus iudeorum imminenti vitaret necesse tunc rex potestatis
qui ab india usque ad septentrionem et ethiopia cunctis possidebat orien-
tem. post largissimas epulas et cibos toto orbe quoslibet domine cupi-
ebat et sompno requiescere ac liberum arbitrium dormiendi nisi dominus
pulsor bonorum omnium impedisset naturae ordinem. ut tamen naturae tyranni
crudelitas vinceret. **L**ongum est si volueris sanctarum scripturarum
exempla perferre. totus sermo sanctorum addendum oratio est. tota oratio
et deprecatio extorqueat clementiam creatoris. ut qui nostris rebus et studio
saluari non possumus illis misericordia conseruemus. **V**bi autem misericor-
dia et gratia est liberum ex parte cessat arbitrium. quod in eo tamen est. **V**t
velimus atque cupiamus laboramus amittimus illius ope et auxilio im-
plere valeamus. **Ally.** Ego sum. sicut dixeram non in singulis
operibus nostris sed in gratia conditio nostra et legis sentiri auxilium dei
Nec liberum franget arbitrium. **P**eterum sunt plerique morum. quod omnia
que agimus dicat sibi presidio dei. **Acti.** Qui hoc dicit vester esse
cessabit. **A**ut ergo et iusta dicito. ut noster esset incipiens. aut si non
dicis alienus eris ad his qui id non dicunt. **Ally.** Tuus ero si
meo dixeris. ymo tu meus. si aduersa non dixeris. **P**ana copia con-
fiteris. et autem quod fortior est de negas sanitatem. **V**t enim morbus et
vulnus in corpore. **I**ta pertinet et animam quod si sanum aliquid horum asseris
ex ea parte qua sano est. quod non sanum dicas et ex ea parte quod sanum est.
Acti. Sequar propterea tuam. nunquam hodie effugies veniam quocumque
vocaberis. **Ally.** Paratus sum ad audiendum. **Acti.** Et ego
ad loquendum surdis auribus. **R**espondebo ergo ad propositum ex anima quod parti
et corpore utriusque subest natura sequitur. quod corpus sanum dicitur. si nullo lan-
guore vexetur. ita anima absque vicio. si nulla perturbatio quatuor. et tamen
quantum corpus sanum sit integrum quod et vegetum et cunctorum sensum inte-
gritate robustum aut celeris aut raris in firmitatibus condoleat. et
ut firmissimum sit interrupti vite molestia patitur. ita anima cogitationem
et perturbationum impetus sustinet in super et naufragia. non absque
periculo nauigat. consideransque fragilitate super semper de morte sol-
licita est. secundum illud quod scriptum est. quis est homo qui uiuat et non
videat mortem. que iunctis est intenta mortalibus non ualde dispo-
lucet. sed morte perit. **I**uxta illud prophetarum anima quod peccauit. ipse mori-
rietur. **A**lioquin hac quidem morte qua et bruta soluitur alia. enorth
et helyam non dum uidisse cognoscimus. **P**er animam corpus. quod
nunquam languet. aut quod post languorem perpetua sanitatem seruauit
sit et dabo tibi animam quam nunquam peccauit nec post virtutem denique

peccatura sit. p̄sertim tū victima sicut vicia v̄tutib⁹ et si paulu-
lum declinabis. aut errandū tibi sit aut p̄ceptū cadendū. quanto
cū mē se distat p̄tinaia et p̄seuēcia p̄symonia et frugalitas. libe-
ritas q̄ p̄fusio. prudentia et calliditas. fortitudo temeritas. cautela et
timiditas. quorū alia bona. alia resunt ad mala. qđ qđem et sc̄ipib⁹
in venit. si fellis p̄uideris. tempando pituita suarescat. si h̄iores sic
rare festines mordefat sanguis. vile viat⁹. et luteus color ora p̄-
fundit. **V**erte ut ductam medicorū adhibeam⁹ diligentiā et castigat⁹
viam⁹ cibis. et morborū vomitib⁹. crudelitate corream⁹. oculos
quibusdā et soli deo cognitis causis. v̄l frigore m̄drescām⁹ v̄l febr̄i ex
ardescām⁹. Vel tormētib⁹ euilam⁹ et veri medici saluatoris in-
plorandū auxiliū. dicim⁹ qđ cū aplib⁹. nigr̄ saluos nos fac perim⁹.
Clxxi. **E**sto ut ull⁹ potuerit om̄e vitāe p̄tīm. In puricia. Adole-
centia. Iuuetute. Nūq̄ negat̄ potes p̄tīm iustos. et sanctos p̄ios
post vicia om̄i se adiutiles d̄o contulisse et p̄has caruisse p̄tō. **A**ct.
Hoc est qđ tū in p̄ncipio dixeram. In vitā esse postū p̄tāe. v̄l p̄tāe
v̄l nō p̄tāe et v̄l ad bonū v̄l ad malū extendere. **V**t liberū serue-
arbitriū. s̄d hoc p̄modo et tpe et condicōne fragilitatis h̄uane
p̄tutatem. aut i peccante soli reseruae deo. et ei qui verbi
taro factus. car m̄s detrimeta. et p̄tā nō p̄tulit. nec qui ad breue
possid̄ cogis me ut possū iugit̄ possū ieiunare vigilare ambulare. legē
p̄salle. sedē. dormire. nunq̄ m̄p̄etui. **C**lxxii. **E**t quācūq̄ in scriptis sc̄tis
ad p̄fectū iusticiā p̄uocam⁹. **V**t est illud. b̄n̄ m̄d̄ corde. qm̄ ipi deum
videbūt. et beati in maculati in via. q̄ ambulauit in lege d̄m. et
dei loquētib⁹ ad abrahā. **E**go sum deus tuus. placeo t̄ conspectu
meo. et esto sine macula et querela et ponā testamētū meū int̄ me
et te. et multiplicabo te nimis. si em̄ nō p̄t fieri qđ scriptū testat̄
frustra p̄cepit ut fieret. **A**ct. **D**uisis testimonio scripturā. eandem
q̄stionē tenis in theatrales prestigat. qui vni eūdeq̄ hominē p̄-
sonarū varietata mutata. In maris venete qđ p̄ducit. **V**t qui
prius rigidus et truciore in cesserat p̄gea soluat̄ i molit̄e. ferreū
Hoc em̄ em̄ qđ nūc quasi nouū abyssi. beati m̄d̄ corde. et b̄n̄
i maculati in via. et esto sine macula et ceteri istiusmodi. ap̄lo respo-
dente. cōmētū est. ex p̄te cognoscim⁹. et ex p̄te p̄phetam⁹. et nūc p̄
speculū videm⁹ in enigmate. cū aut̄ veniet qđ p̄fectū est id quod
ex p̄te fuerat destruct. et m̄dm̄ qđ cor qđ postea sit visurū deū et
b̄tudo vie i maculata. et i maculati cū abrahā v̄m̄. In vbra
possidem⁹ et p̄magine. q̄uis aliq̄s patmaria sit. quāuis p̄phetā
quāuis aplūs d̄r eis a d̄no saluatore. Si vos cū sc̄tis mali satis
bona dāe filiis vestris q̄nto magis p̄r vester q̄ m̄ch̄ est. Dedit

bona petentibus se. Denique et abraham cui dictum est esto sine macula.
sine macula consuetudo fragilitatis sue tendit prorsus in terram. tunc lo-
quutus ei esset deus. Sara uxor tua. non vocabitur ultra sara. sed sar-
ra erit nomen eius. et benedictio ei. et tibi. ex ea filium. et benedictio illi
et erit in gentes. et reges gentium ex ipso erunt. Statim infertur. Con-
dit abraham in faciem suam. Risit quoque et dixit in mente sua. si teterna-
rio nascetur filius et si sara nonaginta annorum pariet. **De** quo ab-
raham addidit ysmahel uiuat in aspectu tuo. Cui respondit deus
Gratia ecce sara uxor tua pariet tibi filium. et uocabitur nomen eius ysaac et
reliqua. **Certe** iudicabat a deo. Ego sum deus tuus. placebo in con-
spectu meo. et es sine macula. **Quia** non credidit quod deus promissit
sed risit in corde. putans se celare deum. et apte uidetur non audens
denique causas incredulitatis exponere. **De** in corde suo. quomodo
fieri potest. **Ut** centenaria denominataria uxor generet filium.
Uiuat inquit ysmahel in aspectu tuo quem semel. difficilia et
magis non quod. contento sum beneficio quod accepi. quem occulta prom-
issione arguens deus. ait. **Gratia**. et est sensus. fiet quod estimas non
futurum. sara uxor tua pariet tibi filium. et antiqua ista recipiat
puerum quem nascatur puerum nomen imponam. exerceat enim tuo quo
risisti tanto. et filius tuus ysaac eius nomen accipiat. **Sim** autem modo
corde putas in presenti seculo uideri deum. **Et** moyses. qui prius dixerat
uidi deum facie ad faciem. et salua facta est anima mea. propterea deprecatur
ut eum uideat cognoscent. quem quia uidisse se dixerat. audit a domino
non potes uideri faciem meam. Nemo enim uidebit hominem faciem meam
et uiuet. **Unde** et apostolus in uisibilibus deus solus deus deus. et qui luce habet
inaccessibilem. et quem nullo hominum uiderit neque uideri possit appellat
et iohannes euangelista sacra uoce testatur dicens. **Quod** nemo.
uidit unquam **Unigenitum** filium qui est in sinu patris ipse nuntiabit quod
uidit et narrat. non quantum est ille. qui uisus est. non quantum nuntiat ille qui
narrat sed quantum potest mortalium sensus accipere. quod autem putas beatum
esse qui sit in maculato in uia et ambulet in lege cuius exsequenti
sensu potest mente colligi. **Multis** enim super testimoniis didicisti. lege
nullum potuisti complere. **Sim** autem apostolus ad corinthios gratias pro christo. qui propter
luam arbitrabatur in lege reputauit quod seueriora. ut christum lucrificaret.
quanto magis nos scire debemus. **Ideo** christus et euangelii gratiam
sucessisse. quia in lege iustificari non potuit nemo. **Si** ergo in lege
nullo iustificatur quomodo ad perfectum in maculato est in uia. qui adhuc ad-
ambulat et ad calcem uenire festinat. **Certe** qui in uersu est. **At** in uia
gradus minor est eo qui peruenit ad finem. **Si** ergo in maculato est ille
atque perfectus qui adhuc ambulat in uia et gradus in lege. quod plus

quid plus habebit ille qui ad hunc vult legem quod pervenerit.
Vnde et apostolus de domino loquitur. quod in fine mundi et consummatione seculi
exhibeat et sancta ecclesia. non habente macula neque rugam. quam
vos putatis. Jam in ista carne mortali et corruptibili esse perfectum.
et audire meremini cum thronificari. Jam perfecti estis. iam divites
facti estis sine nobis regnastis atque universa regnaretis. ut et nos reg-
naremur vobiscum. cum vera et absque omni sordide perfectione intellectualibus et spiri-
tibus. quam sponsus loquitur ad sponsam tota pulchra es primum macula
et macula non est in te. Iuxta quod illud intelligitur ut sit respiciens
et simplices. sic filii dei in maculati. quod non dixerit esse. sed primum
In futurum differens. non imputi esse cōtestans. ut hic labor sit
atque cōtentio tibi laboris virtutisq; premia. Denique iohannes scribit. di-
lectissimi filii dei sumus. et non dum apparuit quid erimus. primum
quia ad apparuerit. plures ei erimus quam videbimus. sed sic est. Quia
ego filii dei sumus. tamen similitudo dei. et vera contemplatio. tunc nobis
repremitur. quando apparuerit maiestate sua. Tadebat superbia et timor
illa orandi prurrit audacia. qua scribens ad viduam. quod sancti
debeat orare percontari. Ille enim ad deum merito extollit manus. Ille
prece bona conscientia fundit. qui potest dicere. Tu nosci domine quod sitis.
quod in nocentes. quod pure sint ab omni fraude et invidia et ra-
pina quod ad te expando manus. quam iusta quod in maculata labia et
ab omni mendacio libera. quibus tamen aut michi misteris prece fundo.
Christum est heri an pharisei superbiebat oratio. Qui in evangelio loquebat.
Gras ago tibi. quia non sum sicut ceteri homines. raptores. iniusti. adulte-
ri. et tamen sic hic publicanus. Ieiunio bis in sabatho decimas de omni
que possideo. Ille agit gras deo. quia ipse nimis non sit sicut ceteri homines
petra de testibus. non assumens iusticiam. tu dicis. Domine tu nosti. quam
sancte. quam in nocentes. quam pure sint ab omni fraude et invidia et
rapina. quas ad te expando manus. Ille bis in sabatho ieiunio ieiunas
se dicit. ut affligat carnem viciis lascivientem. et omnis subie sue
dat decimas. redempto enim die. viri proprie divicie. tu cum dominas olo-
glorus. super sidera ascendas. pones in celum thronum meum. ex plis altissimo
Quid loquitur lumbi mei impleti sunt illusionibus. et corrupte sunt
et coputruerunt citatibus mee. a facie insipientie mee. Et ne intres
in iudicio cum servo tuo. et non iustificabitur in conspectu tuo omnis.
sunt. Tu sanctum et innocentem et purum esse te iactas et munda
ad deum expandis manus. nec sufficit tibi in cunctis oculis gloriari.
nisi ab omni sermone oris quod peccato mundum esse te dicas. Inferens
quam iusta. quam in maculata labia. et ab omni mendacio li-
bera. Ille tantum. omnis autem homo mendax. et hoc ipsum apostolus confitetur

auditoris. **V**t sit deus verax. omnis aut homo mendax. et tu ab
omni mendacio in maculata et iusta et libea. possides labia. yspias
plangit. heu michi misero qui opus sum. quia cum sum homo et in
munda labia habea. in medio quod ipsi in munda labia habentis ego habi-
tem. et propterea straphim ignisum carbone forripe comprehensio offert
adiphe labia purganda. Non ut tu loquaris arrogantis. sed sua
vicia confitentis. **I**uxta illud quod in psalmo dicitur. quid dicit tibi aut appo-
nat tibi. ad linguam dolosam. sagitte potentis acute tunc carbonibus
desolatoribus. et per tunc timorem orantis qui iactantia et confitentia sac-
titatis quasi stultus stultis suade conatus. **V**t in extremo dicas.
quibus tibi aut michi miserearis propter finis. **S**i sanctus es. si in no-
tens. si ab omni sordide purgatus. si nec opus nec finis peccasti. dicite
Iacobo. qui in hoc non peccat iste perfectus est vir et potens refrenare
linguam suam. quia magis deprecatur. ut videlicet plangas te et fundas
propter. qui sanctus es et purus et in notens immaculatusque labijs
et ab omni liber mendacio. dei filius potestati. **S**ic et oravit in cruce
deus deus meus. quia me dereliquisti longe a salute mea omnia delictorum
meorum. et tu sum. **P**ater in manus tuas commenda spiritum meum.
et per ignosce eis. quod enim faciunt nesciunt. qui pro nobis agens gratias
dixerunt. **C**onfitebor tibi domine per celi et terre. sic docuit et apostolos suos
ita quotidie in corpore illius sacramenta credentes cudeat loqui. per
nossem qui es in celis sanctificat nomen tuum. **I**lli nomen dei quod per se sac-
tium est. in se sanctificari cupiunt. **T**u dicis. nosci domine. quia sancti
sunt et innocentes et pure manus mee. **I**lli in se fecerunt. **A**dvenerit
regnum tuum spiritum regni subito tunc perstantes. ut regnate christo. nequa-
quam regnet perit in mortali coram corpore. **I**ungunt quod fiat voluntas
tua sit in celo et in terra. **V**t imitet angelos. quoniam fragilitas
et voluntas domini operatur in terra. tu dicis per homo si voluit dicere
perito. **P**aterne quotidianum da nobis hodie sive super omnes subas per-
mum. que apostoli deprecantur. ut digni sint assumptione corporis christi. et nos
primam sanctitatem perit quod iustitia audacter vobis dona celestia
vindictis. **S**equitur. **C**ommitte nobis deum. sit et dimittimus de-
bitumque nostrum. **D**e baptismati fonte surgentes. et cognati in dominum
salvatore. **I**mplato illo quod de se scriptum est. beati quorum remissa sunt
iniquitates. et quorum terra sunt peccata. statim in prima communione corporis
christi dicunt. dimitte nobis deum nostrum. quibus fuerat in christi confessorum
dimissa. **E**t tu autem arrogans et superbus statim puritate manuum
et mundicia eloqui glorias. **Q**uoniam sit homo perfectus conditio. et per
vicia atque peccata virtutis plena confessio. **N**am quod possit sic esse sine
vicio. quo illi qui statim de christi fonte procedunt. et tunc iubentur dicere

dimitte nobis debita nostra. sic et nos dimittimus debitori tui nos
non humiliatis mendacia. ut tu mptaris. et pauca fragilitatis
humane suam ostiam formidans. Illi dicunt. Ne nos inducas
temptationem. tu cum iouiano loquis eos qui plena fide bap-
tisma consequuti sunt. templum ultra et peccare non posse. Ad
exertemum inferunt. Sed libera nos ab omni malo. Quid precantur
a domino. quod habent in arbitrij libertate. O homo nunc mundus
factus es in laqueo. et de te dicitur. Que est ista que ascendit de
albata immitens super fratrem fratrem suum. Ut lota quid sit. et
custodie non valeat puritate. et a suo domino sustentetur. Quomodo cupit
dei misericordiam liberare. qui paulo ante liberatus es a peccatis. Nisi hac ratione
qua diximus. ut cum omnia fecerimus nos inutiles esse fateamur.
Oportet ergo tua pharisei vincit superbiam. et publicani compactione.
dampnat quod delonge stans. oculos ad deum non audebat attolere.
sed percutiebat pectus suum. Deus propitius esto michi peccatori.
Vnde perferat dominum suum. Duo vobis descendit hic iustificatus in domum
suam plusquam ille. Omnis enim qui se exaltat humiliabitur. et qui se
humiliat exaltabitur. Apostoli humiliantur ut exaltentur. discipuli tui exal-
tantur ut corruant. eorum adulatione vidue non erubescis dicere. pietate
que nusquam recipiat mercedem. et veritatem que ubique pignora sunt. in illa
potissimum comorari. ne recordaris illius sermone. plus meum qui te libenter
dicitur. se dimitte te et semitas pedum tuorum subplantat. Laudas quod
eadem vocibus et dicis. O te felicem nimium. O beatum. si iusticia que esse
iam non nisi in celo creditur. apte te sola inuemat misericordis. docet est
hoc an accidit. leuare de terra an precipitare de celo. Id muliercule
tribue quod angeli non audeant usurpare. Simam pietas. veritas.
atque iusticia. non inueniuntur merces. nisi in vna misericordia. Vbi erant iusti
tui quos absque peccato meritis esse iactabas. Que duo capitula orationis
et laudis. soles ad tuos iurare discipulos non esset vacuam propter
tue stili tui splendorem luceat et tanta sit venustas eloquii tui.
liani ut testudineo incedens gradu que serate doces. multisque
venalia. publice non audes profiteri. O te felicem tuus propter discipulos
nemo de stribus libros. ut quicquid videris displice. non tunc balium
esse contendas. et quis illi tanti erit ingenii ut lepore sermonis
tui possit imitari. **Chry.** Non possum ultra differre ois vincit
patientia vrozum iniquitate vrozum. Oro te quid in fantuli patitur
nec confidit eis delicti imputari propter nec ignorantia qui iuxta ionam
propheta manu dextra nescit et sinistra peccare non possunt et possunt
pure. genua labant. vagito verba non explicat balbuties lingua non

ridet. et etiam miseri cruciatu miseri spant. **Acti.** Animo distat
esse repisti. ut no dica eloques. discipuli tui versi sut in mteos
Anthom9 end orator egregio **Ineu9** laudib9 tullio psonat. dicit
tos. se aut vidisse multos. eloquentes adhuc nomine. Noli go
michi oratoru et no tuis florib9 ludere. p quos solent impitorum
atq pueroru aures decipi. s simpli dic quid sentias. **Elizet.**
Hoc dico concede michi salte esse absq pto. qui peccare no possit
Acti. Concedam si in xpo fuerint baptisati. nec illic me te
nebis. in assensu sine tue qua dixisti. posse homin sine peccato
esse. si velit. **Isti** end nec possunt nec volunt. s sine pto pto p dei
gram sut. quid in baptismo susceperunt. **Elizet.** Rogis me ut
ad inludiosu illud venia. et dica tibi qd em petrauerit ut stat
in me pto lapides torcias. et que vrub9 no potes voluntate
inducias. **Acti.** Ille hereticu mdfuit. qui esse hereticu parit.
teteru nra cocepto viuificatio est. **Heresim** odient vnaa ba
tholice fidei. **Elizet.** Si nos scitis hereticos. quid non accusatis.
Acti. Quia aplis me docet hereticu post vna et pda cor
reptione vitare. no accusare. sciens q psum sit. et suo iudicio daj
nat9. ohoqm stultissimu est. sup fide mea exaltens pede iudico
Quid em si te alius catholicu dixerit. statim ne assensu tribuas
quicunq te defendeat. q pusa credente bene sentire dixit. non
hoc agat. **Ut** te ab infamia liberet s ut infamet pfidio. mlti
socioru nequaquam te catholicu. sed hereticu esse demonstrabit.
Veru her ecclasticu calcant pede. ne q p multis fleib9. tristior
quedam ymago monstret. **Hoc** nob prestat xpi timor ut omes
alios. contempnam9 timores. Deinde aut defende qd credis. a
relinque qd defende no potes. quicunq indefensioe tui adduxeris
no patronu s sociu noa bis. **Elizet.** Dic queso. et me om libed
qstione. qre infantuli baptizent. **Acti.** ut eis pta i baptisate
dimittant. **Elizet.** Quid em comere pti Quisquid soluitur
no ligatus. **Acti.** Ne mrogans ppondebit tibi euagelij tuba.
doctor gentiu. vas aureu toto orbe resplendens. Regnaunt mors
ab adam vsq ad moysen etia in eos qui no petrauerunt i pti tu/
dine puaicatiois adam. qui est for fuit. qd si ob peccus dici hoc ee
aliq9 qui no petrauerunt. intellige illud eos no petasse pti pti
iut adam puaicando i paradys pceptu dei. teterp omes homines
aut antiqui **propatoris** Adad a suo pto tenet obnoxij. q puulq
est parentis. i baptisate vinculo soluit qui eis etatis q possit
sape et alieno et suo xpo sanguine liberat. ac ne me putes hereticu
sensu hoc intellige. **Beatus** martir ciprianus. cuius te in septianu

testimonijs digerendis emulū gloriaris. in eplā quā scribit
ad ephm ꝑ fidē de infantibus baptizandis hoc moeror. porro aut
si etiā grauissimis delictoribz et in deū multo ante peccatis
tū p̄ca crediderit remissio peccatorū dat̄ et a baptismo atq; grā nō
phibet. ꝑto magis phibēti non debet infans. qui reuens natū
nichil peccat. nisi qđ em adam carnalit̄ natū cōtagiū mōtis
antiquę p̄ma natiuitate cōtraxit qđ ad remissam peccatorū accipie
dam. hoc ipō faciliꝝ accidet. qđ illi remittit̄ nō p̄p̄ia sed aliena
peccata. et idēto frater carissime. Hec fuit in gēlia nostra s̄mā a/
baptismo atq; grā dei qui om̄ibz misēricors et benignꝝ et p̄p̄us est
nemine p̄nos phibea. qđ cū ē om̄ibz obseruandū sit. atq; p̄ti/
nendū magis cū infantes ipōs et tēntes natos obseruandū
putat qui hoc ipō de ope nra adiūuā m̄iāz p̄p̄ merent̄. qđ
in p̄mo statim natiuitatis sue ortu plorantes ac flentes nichil
aliud faciūt qđ deprecant̄. Scripsit dudū vir sanctꝝ et eloquē
cipus augustinus ad marcellinū/qui postea subinuidia tyrannidis
herodiani ab hereticis innocens cesus est duo libros de infantibz
baptizandis. cōn heresim vram. p̄quā vultis infēti baptizari in
fantes nō in remissione peccatorū sed in regnū celozū. Iux̄ illud qđ
scriptū est in euāgelio. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et sp̄itu
nō p̄t intrāre regnū celozū. Tercū qđ ad eundē marcellinū cōn
cob. qui dicūt posse hōiem sine peccato esse. si velit absq; dei grā.
Et q̄tū nup̄ qđ hilariū cōn doctrinā tuā multa pulsā fui gēte.
Alios qđ sp̄enaliꝝ tuo nomī tūcē dī. qui nec dū in nostrad
venere manꝝ. Vnde sup̄ sedendū huic labori censeo. ne dicat̄
in illud oracij In siluā ne ligna feras. Aut em eadē dicimꝝ ex
sup̄fluo. aut si noua voluerimꝝ dicē a clarissimo ingenio oc/
cupata sūt meliora. Hoc vñdū dū ut tandē finiat̄ oratio
Aut nouū vob̄ debet̄ symbolū tradē. ut post p̄rem et filiū et sp̄m
sanctū baptizēs infantes in regnū celozū. Aut si vñdū et in
puulis et in magnis habetis baptismā. etiā infantes i remissio
peccatorū baptizandos i p̄tudinē p̄uacationis adam. qđ si i iusta
vob̄ vñ alienozū remissio peccatorū. quā nō indiget. qui peccatē nō
potuit. transite ad amasium vñdū qđ p̄tecta in celis. et antiq̄ delicta
solui dī in baptismo. ut tuꝝ mētis auctoritate ducemꝝ. etiā in/
hac parte errorem sequamini. r̄

finis